

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kinologijo in varstvo narave
Letnik XXIII., št. 12
december – grudni

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava in tisk
Tiskarna Schwarz, d.o.o., Ljubljana
Poštnina je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Predsednik
Marjan Toš

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

*Tomaž Burazer, Franc Černigoj,
Bojan Avbar, Ivan Kuljaj, Janko
Mehle, Boštjan Pokorny, Lojze
Števanec in Branko Vasa*

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

**Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-pošti** (ali na
disketi + izpis), **uradne dopise**,
potrjene z žigom in podpisom odgo-
vorne osebe ZLD/LD, in **fotografi-**
je pa v originalu ali na CD. Pripišite
tudi svojo **telefonsko številko**.

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p. p. 505
1001 Ljubljana
e-naslov: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €,
od 15 do 25 besed 5 €,
od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno
in plačati vnaprej na transakcijski
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

Foto: G. Bolčina

IZ VSEBINE:

J. R. Grah:	Uresničevanje strategije in ciljev LZS	594
M. Toš:	V korist, ne v pogubo!	595
IZ DNEVNEGA TISKA		596
MNENJA IN PREDLOGI		598
M. Toš:	Sporočilo uredništva	598
S. F. Kropce:	Moj odziv ...	598
B. S. Kopač:	Bila je priložnost ali kultura za klobukom	600
M. Likar:	Kako se ceni prizadevanja posameznikov	601
P. Nared:	Skozi oči »rukača«	601
N. Šuštarč:	Popravek uvodnika 10. številke Lovca z naslovom Bila je priložnost ali kultura za klobukom	602
B. Pokorny:	Večanje številčnosti divjega prašiča – kako naprej?	603
M. Tratnik:	Repetirka Mannlicher Schönauder	609
PO LOVSKEM SVETU		612
T. Vrščaj:	Beseda je bila o medvedu	612
J. Mehle:	Na kratko iz tujega tiska	615
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		616
J. Napret:	Bavšica, gams in Vojko	616
F. Černigoj, I. Kuljaj, L. Števanec, B. Vasa:	Ponovno – razširjeno poročilo o izidu javnega natečaja za daljše prozno besedilo	618
LOVSKA ORGANIZACIJA		623
N. Šuštarč:	Sofinanciranje skupnih nalog LZS skozi dejavnosti območnih ZLD/LZ – končno!	623
B. Strmole:	Divji prašiči povzročajo težave lovcem in kmetom tudi v blejsko-bohinjskem kotu	624
M. Toš:	V Senožečah predvsem o delu strokovnih služb	625
J. Troha:	104. nova generacija gorenjskih lovcev	625
F. Rotar:	LZS dobro sodeluje tudi z dolenskimimi šolniki	626
S. Žerjav:	Obisk poslanke EU	627
P. Cestnik:	Obiskali smo študentsko areno na GR v Ljubljani	627
B. Žerdin:	V Beltincih so se spomnili na prof. Jožeta Grleca	628
G. Frišek:	Šmarogorski in medvoški lovci se izobražujejo skupaj	629
J. Ferjan:	Skupnost za gojitev jelenjadi Karavanke že deluje	629
F. Rotar:	»Inventura« 37. Srečanja LPZ in rogistov	630
P. Cestnik:	Likovna razstava in predstavitev LD Izlake	630
G. Frišek:	Veterani ZLD Ljubljana se ne dajo ...	631
F. Rotar:	Troboj koroških in štajerskih strelcev – veteranov	631
J. Marhl:	Srečanje LD ob prazniku Občine Radlje ob Dravi	632
S. Žerjav:	Pokaži svojo lovsko izkaznico!	633
JUBILANTI		634
LOVSKI OPRTNIK		635
J. Marolt:	Faksimile Lovsko-ribiškega slovarja (1937)	635
F. Hribar:	Na obisku pri družini Nikolaja Lapuha	635
Ekipa Slo Wolf:	Odstreljen volk s telemetrično ovratnico	636
F. Hribar:	Beli smrjaček – albin	636
M. Toš:	Brez pravih prijateljev in dobrih psov ni jage ...	636
F. Krivec:	Proslavili 90. rojstni dan člana LD Sv. Jurij	637
B. Galjot:	»Lisičji dnevi« tudi pri nas!?	637
V SPOMIN		639
LOVSKA KINOLOGIJA		640
J. Šivc:	Uspela 20. Državna tekma vseh vrst lovskih psov v vodnem delu	640
S. Korošec:	Kratkodlaki vajmarski ptičar ali vajmarčan	640
M. Bauman:	JZP, ŠŠP in PPA za ptičarje v Račah	641
A. Vidmar:	Uspešne jesenske prireditve LKD Gorica – N. Gorica	642
B. Deberšek:	Novi Pravilnik za ocenjevanje dela krvosledcev in preskušanje po naravni sledi je že v veljavi!	644
KZS:	Predvidena legla	644

SLIKA NA NASLOVNICI:
Divji prašič – *Sus scrofa*
Foto: J. Pap

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.
srna, mladici obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
mladica:
1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:
16. 8.–31. 12.
košuta, teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:
16. 8.–31. 12.
košuta in teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Mufflon

oven, lanščaki obeh spolov in
jagnjeta obeh spolov:
1. 8.–28. 2.
ovca:
1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:
1. 4.–31. 1.
svinja:
1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.
Kuna belica, kuna zlatica
1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.
Lisica
1. 7.–15. 3.

Rakunasti pes (enok)

1. 8.–31. 3.
Navadni polh
1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.
Pižmovka
1. 8.–31. 3.

Nutrija

1. 1.–31. 12.
Fazan
1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.
Raca mlakarica
1. 9.–15. 1.

Soja

20. 8.–28. 2.
Sraka
1. 8.–28. 2.

Siva vrana

10. 8.–28. 2.
Medved in volk:
po Pravilniku o odvzemu osebkov vrst
rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka
(*Canis lupus*) iz narave (Ur. list RS,
št. 28/2009; 12/2010; 76/2010).

Uresničevanje strategije in ciljev LZS

Znano je, da so s sprejetjem novega zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) nastale velike spremembe predvsem na strokovnem področju. LZS je izgubila vsa strokovna področja načrtovanja in upravljanja z divjadjo, ker je po zakonu prešla na ZGS, ki za vlado RS pripravlja načrte LUO v sodelovanju z lovskimi organizacijami, drugimi območnimi institucijami in lokalnimi skupnostmi. Poleg tega so na ZGS prenesena javna pooblastila, ki jih zavod izvaja kot javna služba za področje divjadi in lovstva, in vse dejavnosti, ki so v javnem interesu. To z drugimi besedami pomeni, da je LZS ostala samo še dejavnost organiziranja izobraževanja in izpitov za lovce in lovske čuvaje na podlagi skupno pripravljenih programov z ZGS in pedagoškimi ustanovami ter druge naloge, v skladu z določili tega zakona.

Dovolite mi, da naštejem glavne naloge, ki jih vsako leto opravljamo prek UO in njenih upravnih organov, komisij ter strokovnih služb LZS. Nedvomno moram na prvo mesto postaviti izdajanje strokovne literature (revija Lovec, Zlatorogova knjižnica, strokovna knjižna dela in tudi druga literatura s področja narave in divjadi). Sleherno leto ob pomoči območnih lovskih zvez (OLZ) organiziramo izobraževanje in izpite za lovce in lovske čuvaje, kjer je to potrebno, organiziramo usposabljanje in naravovarstveno ozaveščanje lovcev ter komuniciranje z lastniki zemljišč in javnostjo, dosledno skrbimo za razvoj lovske kinologije in se povezujemo s KZS. Strokovne službe in organi LZS sodelujejo z znanstveno-raziskovalnimi institucijami glede divjadi in lovstva ter dosledno opravljamo vse, kar je povezano z izdajo lovskih izkaznic in drugih nalog javnega interesa. Novoizvoljeni UO je zaoral v trdo ledino nadaljnjega razvoja lovstva z zakonsko nepriznanimi območnimi lovskimi zvezami. Problematika z OLZ ni tako preprosta, kot se zdi na prvi pogled. Vedeti je treba, da bi bila tudi vlada Republike Slovenije »bosa« brez občin in upravnih enot. Vprašanje je le, koliko občin in upravnih enot dejansko potrebujemo. Z drugimi besedami: vprašanje je, koliko OLZ bi dejansko potrebovali za učinkovito delovanje LZS, ki želi imeti dosledne stike z upravljalci lovišč prek povezovalnih členov – OLZ ali prek OE LZS. Če lahko razkrijem nekaj idej, potem v Komisiji za finančno-gospodarsko področje (KFGP) razmišljamo o povezavi 6 do 8 OLZ, ki bi zajemale potrebe vseh 417 LD v državi. Omeniti moram, da imamo na območju RS 19 OLZ, od katerih jih je 6 do 8 zelo aktivnih in visoko usposobljenih za opravljanje prenesenih nalog LZS. Prav gotovo bo treba razmisliti o združevanju nekaterih OLZ, da bi ustvarili optimalno število, ki bodo nato uspešno delovale v korist vseh LD v državi. Pri takem razmišljanju imamo možnost zmanjšanja stroškov in s tem tudi zmanjšanja članskih prispevkov, na kar vseskozi opozarjajo lovske družine. Preostalim OLZ, ki ne bodo imele pogodbe o prenesenih nalogah, bomo predlagali, naj se združijo s sosednimi OLZ, saj s svojimi programi ne bodo mogle preživeti oziroma bodo postale prevelika obremenitev za LD. Tako organizira-

ne OLZ bodo lahko tudi dober servis za območna združenja upravljalcev lovišč (OZUL), ki jih je predpisal ZDLov-1. To pomeni, da bo ena OLZ zajemala in opravljala storitve vsaj za dva OZUL. Zakon predpisuje 15 OZUL.

KFGP se z vidika financiranja pravkar ukvarja s Pravilnikom o prenosu nekaterih nalog na usposobljene članice, t. j. na OLZ. poiskati bo treba ustrezna merila, kako bomo pošteno razdeljevali sredstva, ki jih pridobimo s članarino članic LZS. Vsekakor moramo najti takšen mehanizem, v katerem bodo zaslužnejše članice za prenesene naloge prejemale več sredstev kot tiste, ki niso dovolj usposobljene oziroma nimajo pogojev za opravljanje katerih koli nalog LZS.

V naslednjem koraku se bomo morali lotiti Pravil LZS na temelju analize finančnih učinkov glede na vsebinska merila vodenja in upravljanja z divjadjo. To izpostavljam tudi zato, ker iz omenjenih razlogov UE Ljubljana v treh letih ni registrirala zdajšnjih pravil, ki še vedno opredeljujejo OLZ kot organ zveze. Novi zakon pa tega ne priznava in dopušča, da so OLZ le kot samostojna društva, tako kot vsako drugo društvo, ki je registrirano po zakonu o društvih. Pravila ustrezno ne razlikujejo nepridobitne dejavnosti od pridobitne. Upravni organi LZS so preveč številčni in zato neučinkoviti, organiziranost LZS ne ustreza skladnosti zakonodaje z vidika odločanja delegatov na delnih občnih zborih, zato je potrebno še odločanje delegatov na rednih občnih zborih. Volilni okoliši so krajevno enaki kot območja OLZ, kar pa se geografsko ne ujema z novimi lovskoupravljaljskimi območji (LUO), za katera bodo OLZ opravljala določene prenesene naloge. Vsebinsko bomo ustvarili razmere in možnosti za prenos nalog v skladu s pravili LZS, vendar še vedno obstaja statusna ovira, zaradi katere ni mogoče prenašati javnih pooblastil na druge pravne osebe. Prenos nalog na OLZ, ki pomenijo samo organizacijske naloge, je nesmiselno, ker bomo tako samo podvojili delo in povečali stroške na breme LD. Rešitev je več, vendar se bomo morali temeljito pogovoriti s predstavniki OLZ in poiskati čim boljše rešitve. Če se z OLZ ne bomo dogovorili o tej organiziranosti, LZS preostane damo, da na terenu omogoči delovanje 6 do 8 OE, ki bodo v pomenu povezave z LD kot upravljalci lovišč. To pomeni, da nekaterih OLZ ne bomo financirali in bodo v takem primeru opravljale le svoje programe. Če jih bodo LD potrebovale, jih bodo tudi financirale. Pomembno je, da je besedilo novih pravil LZS pripravljeno, vendar KFGP potrebuje še nekaj časa, da ovrednoti finančne posledice oz. pozitivne učinke. Vse članice bodo dobile besedilo pravil v obravnavo v začetku prihodnjega leta.

Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da smo za leto 2010 ustrezno načrtovali finančna sredstva, tako po prihodkih kot odhodkih, saj je že zdaj ocenjeno, da bo realizacija prihodkov dosežena v višini 1.375.000 evrov in da bodo odhodki doseženi v višini 1.266.000 evrov, ob upoštevanju okrog 105.000 evrov kot rezervacija za založništvo (Lovski piročnik), ki bo izšel

v letu 2011. Natančnejše podatke boste lahko videli v preglednicah finančnega načrta 2010/2011, ki je bil potrjen na 28. redni seji UO LZS in je objavljen na spletnih straneh LZS.

Ob tako pestrem finančnem načrtovanju in poslovanju LZS smo uspešno pripravili in UO posredovali v potrditev Pravilnik o finančno-materialnem poslovanju in računovodstvu. Ta pravilnik ni tako nepomemben, saj je nabor navodil in nalog, in sicer strokovnih služb LZS kot tudi vseh drugih porabnikov finančnih sredstev. Pripravili smo takšen pravilnik, ki je usklajen z vsemi računovodskimi standardi in davčno zakonodajo. Zagotovo lahko trdim, da poslovanje s tem pravilnikom članom in članicam LZS zagotavlja pregledno poslovanje, kar je bilo v preteklosti vprašljivo.

UO je zadalžil komisijo za reševanje prostorske problematike, naj na eni strani prouči vlaganje sredstev v preureditev vile LZS – Zlatorog v Ljubljani in odprti novega vhoda s parkirnimi mesti iz Puharjeve ulice, po drugi strani pa možnost odkupa vile dr. Ivana Lovrenčiča na Vrhniki. Proučili smo vse možnosti in ugotovili naslednje:

Prva možnost je preureditev vile Zlatorog, kot je predvideno v finančnem načrtu za leto 2011. Komisija je zbrala štiri ponudbe, od katerih je podjetje Obnova - Kočevje ponudilo najugodnejšo, saj je ponudilo izvedbo za 564.000 evrov, pri čemer pa računamo na 5 do 7 % popusta na celoten znesek. Za ureditev okolice hiše z novim vhodom pa potrebujemo okrog 25.000 evrov dodatnih sredstev, za kar že imamo sklep UO LZS. Kot je razvidno iz finančnega načrta 2011, imamo celotno finančno konstrukcijo zaključeno; potrebujemo samo še sklep občnega zbora.

Druga možnost, ki je prav tako usklajena, je odkup vrhniške vile dr. Ivana Lovrenčiča, za katero smo se dogovarjali s stečajno upraviteljsko in nekako ugotovili, da bi to nepremičnino lahko odkupili za 530.000 do 560.000 evrov. Lokacija je ustrezna, objekt je obnovljen, parkirna mesta so zagotovljena, ogrevanje je urejeno na plinski sistem. Nepremičnine je treba le odkupiti in vložiti okrog 60.000 evrov za opremo, ki je delno že v prostorih, preostalo pa bi dokupili.

Če bi se občni zbor odločil za odkup hiše na Vrhniki, potem bi morali zadolžiti direktorja strokovnih služb LZS, naj vilo Zlatorog v Ljubljani ponudi v najem za poslovne namene. Z najemnino bi poravnali vse stroške odkupa vile dr. Ivana Lovrenčiča na Vrhniki in za nemoteno poslovanje LZS. Dolgoročno gledano je to ustrezna varianta, saj bi se članarina na tej podlagi lahko zmanjšala in bi se LZS v veliki meri lahko tudi sama preživljala.

Resen problem za LZS pa tudi za našo komisijo pa je še vedno najemno stanovanje v vili Zlatorog, ki ga zaseda Blaž Krže. Ta zadeva se pravno rešuje skladno s sklepom UO LZS prek zunanje odvetniške službe, zato bomo o rešitvi tega problema lahko poročali, ko bo zadeva pravnomočno rešena.

V prihodnjem letu, ki bo zadnje v našem mandatu, nas čaka še ogromno dela z uskladitvijo premoženjskega stanja, ki je last LZS. Predvsem želimo uskladiti nepremičnine, ki jih imamo širom Slovenije, pa še niso lastniško povsem urejene, npr. hiša na Pokojišču in funkcionalno zemljišče, ki je knjiženo na Občino Vrhnika, nepremičnino pa je LZS s pogodbo kupila od tedanjega Gozdnega gospodarstva Ljubljana. Takih primerov je več, zato se bomo potrudili, da bi do konca leta 2011 vse take nepremičninske primere razčistili z odvetnikom Borutom Jesenkom in da bomo novemu vodstvu predali nesporno premoženje LZS. Prav tako želimo, da bi se uresničila vizija predsednika LZS, da zaživijo nova Pravila LZS, ki bodo jasno vodilo v prihodnost slovenskega lovstva.

Jožef Grah,
predsednik KFGP

Iz mojega zornega kota

V KORIST, NE V POGUBO!

Ko sem se lotil pisanja zadnje letošnje uredniške kolumne, je zunaj pihal jesenski veter in naznanjal začetek turobnejših tednov, ko bo narava narahlo zadremala in poskušala zaceliti nove rane, ki jih je bila deležna. To je hkrati čas, ki je lovcem že od nekdaj najljubši, saj se vrstijo skupni jesenski lovi in z njimi obujanje nostalgčnih spominov na čase, ko je bila lovska jesen še nekaj vredna. In ko je bilo dovolj časa za pristen tovariški stisk roke in za vedro druženje do poznih večernih ur. Ni jih malo iz »totege« konca, ki mi včasih pripovedujejo o tistih časih, čeprav tudi sam ravno ne sodim med rosno mlade člane zelene bratovščine in se zelo dobro spominjam marsikatero jesenske dogodivščine. Res je bil to lep čas, bila so lepa in prijetna leta, za katerimi ni treba točiti solza, a se jih je vredno znova spominjati zaradi nekaterih plemenitih načel lovskega tovarištva in druženja, ki je bilo zelo sproščeno, pristno in človeško toplo. Prav tega je menda dandanašnji premalo, pripovedujejo starejši tovariši, ki še vedno prisegajo na skupni lov kot uveljavljeno obliko druženja lovcev in spoštljivega odnosa do narave in s tem do divjadi. V bistvu je prav njej namenjena vsa poglobitna dejavnost zelene bratovščine, ki že desetletja prisega na večjo skrb za varovanje in ohranjanje njene naravnega okolja in na vse, kar je s tem povezano. Vključno s trajnostnim lovom, ki je sestavni del naše dejavnosti in neke vrste nagrada za celoletno marljivo delo »na vrtu«, kot večkrat slikovito pripominja naš predsednik mag. Srečko F. Krobe in dodaja, »da se tu in tam pač kakšna rožica lahko tudi utrga«.

Takšno izhodišče za zadnjo letošnjo kolumno (po svoje sem ponosen, da jo mnogi njeni nasprotniki razglašajo že za »znamenito«, čeprav si takega spoštovanega naziva sploh ne zasluži, saj ni nič posebnega) je bilo veliko korespondence in drugih oblik sporazumevanja z mnogimi lovci (in še bolj z nelovci) zaradi lovskih trofejev. Verjeli ali ne, nisem pričakoval, da bo zlasti med nelovsko javnostjo tolikšen odziv na zapisa Franca Koščaka v našem glasilu (Lovec, 9/2010) in njegovo razmišljanje o poglobitnem vprašanju, namreč, »ali res lovci s trofejami izražajo spoštovanje do živali?« Enega od tovrstnih odzivov bomo v celoti objavili tudi v Lovcu, da boste spoznali, kako nas vidijo tisti, ki tudi berejo našega Lovca. Delček razmišljanja pa sem uporabil iz pisma bralcev v dnevniku Večer, ki je do lovske organizacije in lovstva odprt, kritičen, a po mojem skromnem vedenju korekten in objektivni. Nada Požun - Kante iz Ljubljane je v pismu 4. novembra letos v Večeru nanizala več dilem, vprašanj in pobud, o katerih bi morda v bližnji prihodnosti lahko kakšno strokovno besedo rekli tudi v komisijah naše krovne organizacije. Nič ne škodi, če pobude prihajajo tudi zunaj naših krogov, zlasti ne, če so dobronamerne in koristne na dolgi rok. Spoštovana bralka (ki očitno posega tudi po naši reviji, kar je še en dokaz, da sploh nismo tako zaprti zgolj v lovske kroge in smo celo bolj brani, kot včasih skromno ocenjujemo sami), se med drugim sprašuje, »zakaj bi se lovec hvalil z živaljo, ki ji je zaradi svojega užitka in tekmovalnosti (žal se ne zaveda, da imamo obveznosti do uresničitve letnega načrta odvzema) vzel edino in najdragocenejše – življenje!« Zato seveda ne razume, »da ima trofeja osebni simbolni pomen le za lovca. Kako more biti ubijanje za trofejo upravičeno in etično?« Daljše pisanje konča s pomenljivim stavkom, »da bo napočil čas, ko ne bo potrebna trofeja za izražanje spoštovanja do živali.« Menim, da v tem grmu tiči več zajcev in da bo treba vsakega posebej izbežati na plano. A eno velja kot pribito: že zdavnaj ni le trofeja izraz našega spoštovanja do narave in divjadi. Tudi trofeja, bi »se boljje slišalo«, predvsem pa resno in preudarno delo v korist narave in divjadi, delo, ki je divjadi v korist, ne v pogubo. Pri večini članstva zagotovo, vedno in povsod pa se najdejo tudi izjeme, ki ne morejo potrjevati pravila. Za tiste, ki menijo (in ravna jo) drugače, ne bi škodilo poznavanje teorije in zgodovine, da pomeni trofeja nekaj, kar se vzame premaganemu sovražniku v znamenje zmage. Divjad zagotovo ni naš sovražnik in tudi ne naša vojna trofeja. A teoretične razlage pač prepuščam strokovnjakom s tega področja.

Naj sklenem s stavkom, da je bilo za nas v uredništvu to leto po svoje »trofejno«. Sklenili smo jubilejni letnik in ob stoletnici izhajanja Lovca ponesli med vas, vsaj upamo tako, nekaj novega, koristnega in uporabnega sporočila. Ne za včeraj, pač pa nekaj malega za danes in še več za jutri! Predvsem drugi, ne mi sami, potrjujejo, da smo medij in ne več zgolj interno glasilo!

Dr. Marjan Toš

NOVO BIVALIŠČE ZA MEDVEDKO JURKO

Primorske novice, Dnevnik, 1. in 2. oktobra 2010 (STA) – Medvedka Jurka se je pred 15 leti skotila v Sloveniji. Ko je bila stara pet let, so jo prodali v Italijo, ki je v okviru projekta reševanja ogroženih živalskih vrst ponovno naseljevala medvede. Zaradi pritožb prebivalcev so Jurko nato ujeli in namestili na vrt samostana. Avgusta letos pa so jo prepeljali v Nemčijo, kjer bo preostanek življenja preživela v ujetništvu, so sporočili iz Društva za osvoboditev živali in njihove pravice.

ŽAVETIŠČE ZA ŽIVALI PRAZNUJE PRVO OBLETNICO

Večer, 2. 10. 2010 (Tadeja Škerjanec) – Društvo za varstvo in proti mučenju živali Maribor, ki upravlja zavetišče za živali na Teznem, je prvo obletnico delovanja združilo s svetovnim dnevom varstva živali, 4. oktobrom. Na dan praznovanja je zavetišče, ob prisotnosti župnika Župnije svetih Cirila in Metoda na Teznem, **Bernarda Gersaka**, blagoslovil celjski škof dr. **Stanislav Lipovšek**.

GIMNAZIJI O ODNOSU DO ŽIVALI

Večer, 2.10. 2010 (Metka Pirc) – Na Gimnaziji Celje - Center so začeli spodbujati odgovoren odnos do živali. Pripravili so predavanja in različne akcije na šoli in v mestu, s katerimi želijo izboljšati razmere in gimnazijce spodbujati, naj pomagajo živalim. Ob mednarodnem dnevu živali so odprli razstavo o odnosu človeka do živali. Gostili so doktorico veterine **Zoro Rušek** ter zbirali potrebščine in denar za zapuščene živali širšega celjskega območja.

CEPLJENJE LISIC PROTI STEKLINI

Večer, 2. 10. (sta) – Veterinarska uprava RS (Vurs) je tudi letos v začetku oktobra začela jesensko cepljenje lisic proti steklini, ki je trajala do polovice meseca. S položenimi vabami načrtujejo aktivno zaščititi populacijo lisic v slovenskih gozdovih in tako preprečiti širjenje bolezni. Na celotnem ozem-

Foto: M. Artnak – Gšč

lju države so polaganje vab opravljali piloti z zato prirejenimi športnimi letali, ki so vzletala z letališč Portorož, Murska Sobota in Ljubljana, po potrebi pa tudi z letališča v Slovenj Gradcu.

NA POLHARIJI POPOLDNE GODLI MUZIKANTI, ZVEČER PA NAJ BI ŠE POLHI

Dolenjski list, 3. 10. – Na Podgorski polhariji v Gabrju pod Gorjanci so obiskovalcem pripravili veliko glasbe. V okviru zabavne prireditve namreč snemajo TV oddajo Polka in majolka. Na odru in pod njim so nastopili številni ansambli, med njimi tudi Ansambel Azalea iz Gabrja in novomeška Folklorna skupina Kres. Iz Semiča je na to stran Gorjancev prišla tudi pihalna godba iz Novega mesta, z njimi pa tudi mažoretke. Za trenutke humorja je poskrbela **Teta Tončka**. Popoldne so na prireditvi tekmovali harmonikarji, večer pa je mineval v znamenju »polharije«, saj so organizatorji obljubili, da ne bodo samo nastavljali pasti polhom, ampak bodo iz njih tudi kaj pobrali.

ODPRLI NOVO LOVSKO UČNO POT

Večer, 8. 10. (Metka Pirc) – Nad Gotovljami so odprli lovsko učno pot Rinka, ki je namenjena spoznavanju tamkaj živečih živali. Pot med drugim opisuje vlogo lovcev in gozdarjev pri ohranjanju okolja in zagotavljanju biološke pestrosti. Predstavljeni so tudi lovski objekti, kot so lovske preže, krmišče, strelišče in podobno. Na 400 metrov dolgi poti obiskovalci lahko spoznajo parkljarje, male zveri, drugo poljsko divjad ter ptice. Kot je povedala **Marjana Kopitar** z žalske občine, je pot namenjena vsem generacijam, predvsem pa najmlajšim kot popotnica življenju, ki naj bo naravi in živalim prijazna. »Krožno pot označuje simbol lisice, ki je tukaj pogosta in med divjadjo najbolj zvita in prilagodljiva,« je še pojasnila.

ZARADI ODPSTRELA PSA LOVEC NE BO OB PUŠKO

Večer, Slovenske novice, Dnevnik, 12. in 13. 10. (Silva Eöry) – Murskosoboška

upravna enota je ustavila postopek za odvzem orožja, streliva in orožnega lista **Aleksandru Lepošu**, ki je lovec že več kot 40 let. Kot so poročali v Večeru, je bila na upravni enoti v začetku julija ustna obravnava, v okviru katere so poskušali ugotoviti okoliščine, v katerih je omenjeni lovec iz Noršincev v začetku letošnjega leta v bližini domačega kraja ustrelil rodovniškega psa. Po besedah **Edvarda Mlinariča**, vodje oddelka za upravne notranje zadeve, so v upravnem postopku na podlagi vseh izvedenih dokazov ugotovili, da je bilo res nedovoljeno dejanje, toda lovec ni bil v kazenskem postopku, »poleg tega doslej tudi ni bil obsojen za kakršno koli kaznivo dejanje ali prekršek z elementi nasilja, prav tako pa nismo ugotovili nobenih drugih okoliščin, ki bi kazale na nezanesljivost za nadaljnjo posest orožja in s tem obstoj razlogov za odvzem orožja,« je pojasnil Mlinarič, ki je odločitev argumentiral še s tem, da je bilo to enkratno nepremišljeno dejanje. »Zato pričakujemo, da ga omenjeni lovec ne bo več ponovil.« »Ne vem, kaj mi je bilo, nameril sem s puško in ga ustrelil,« je na ustni obravnavi med drugim

povedal član LD Mlajtinci, ki je dogodek takoj obžaloval, lastniku psa **Borutu Talianu** pa se je opravičil in mu plačal štiri tisoč evrov odškodnine.

PRED MEDVEDKO SE JE ZATEKEL NA DREVO

Dnevnik, Delo, 12. 10. (Bori Morse Grabovac) – »Da sem se rešil pred medvedko z dvema mladičema, je bil pravi čudež,« pravi gobar **Danijel Nagelj** iz Spodnje Slivnice, ki je doživel bližnje srečanje z razjarjeno medvedko, pred katero se je zatekel na drevo. »Najbrž sem jo presenetil, saj sva se zagledala šele, ko je bila od mene oddaljena komaj tri metre,« je povedal Nagelj, ki na srečo ni utrpel nobenih poškodb.

KDAJ BODO UGOTOVILI, DA JE MEDVEDOV PREVEČ?

Delo, 13. 10. (Simona Fajfar) – Pred nedavnim je gobarja v Velikih Laščah lovil medved, v ponedeljek pa se je nekaj podobnega zgodilo na območju Taborske jame. »Medved je hiter, in če bi hotel ujeti gobarja, bi to naredil brez težav,« je povedal **Miran Bartol**, vodja Odseka za gozdne živali in lovstvo na kočevskem zavodu za gozdove. Opozoril je, da se je v zadnjih dvajsetih letih število medvedov najmanj podvojilo: »Prostor pa je enako velik ... Na območju kočevske enote ZGS, ki sega od Turjaka do Kolpe, so samo v začetku oktobra dobili dve prijavi trka medvedov in vozil ...«

VOLKOVI IMAJO POMEMBNO VLOGO V NAŠI KULTURI

Večer, 18. 10. (Katarina Trstenjak) – V naši družbi dobi beseda zver velikokrat negativen prizvok, meni avtorica zanimivega sestavka o velikih zvereh. Mnogi se ob imenovanju skupine teh živali – npr. rjavega medveda, volka, risa in drugih – zdrznejo, češ da so za človeka nevarna bitja in nedvomno ni dobro biti v njihovi bližini. Za proučevanje različnih vidikov teh živali že dlje časa potekajo projekti o risu (npr. DinaRis), volku (npr. SloWolf), v okviru

različnih raziskav pa spremljajo tudi medvede. »Če ima javnost negativen odnos do velikih zveri, bo to slabo vplivalo na njihovo življenje,« meni **Urša Marinko**, sociologinja, ki v okviru projekta SloWolf raziskuje mnenje slovenske javnosti do volkov in upravljanja z njimi.

MOBILNOST ČLOVEKA NA RAČUN ŽIVALI?

Dnevnik, 21. 10. (jk) – Za en dan je v središču prestolnice zrasel simboličen zid, ki opozarja na skrb za prosto gibanje živali v alpskih državah. »Prosto gibanje človeka je samoumevno, enako bi moralo veljati za živali, za katere je gibanje v okolju življenjskega pomena,« je povedala **Mateja Pirc** iz Mednarodne organizacije za varstvo Alp, pobudnica omenjene iniciative. »Prehodi morajo biti funkcionalni,« je dodal **Leon Kebe** iz Cipre Slovenija.

OTROCI PRISPEVAJO ZA AZILSKE ŽIVALI

Večer, 20. 10. (Tadeja Toplak) – V mariborskem zavetišču za živali so včeraj slovesno odprli razstavo akvare-

lov, ki so jih naslikali svečinski otroci v okviru razpisa z naslovom Imejmo živali radi. Največ mladih je upodobilo kužka, kakršnega imajo ali bi ga želeli imeti. »Naš glavni namen je ozavestiti jih o skrbi za živali,« je povedala likovna pedagoginja **Jožica Lešnik Švajger**, skupaj z zavetiščem nosilka projekta na Osnovni šoli Toneta Čufarja. Slike so bile razstavljene kakšen teden, nato pa so mladi ljubitelji živali vsak svojo sliko odkupili in tako nekaj prispevati za živali v azilu.

TRČILA V LISICO

Slovenske novice, 30. 10. (U. P.) – Na hitri cesti Bivje–Škofije je 21-letna voznica osebnega avtomobila trčila v lisico in pri tem izgubila oblast nad avtom ter končala v cestni ograji. Njena 20-letna sopotnica je dobila udarec v glavo in so jo reševalci pospremili v bolnišnico.

Nekaj dni prej je na avtocesti pri Grosupljem medved, ko je prečkal cesto, stekel proti avtomobilu, a se je vozniku na srečo uspelo izogniti trčenju z njim.

»Manjše skupine ljudi, ki imajo odklonilen odnos do živali, znajo biti veliko bolj glasne,

zato njihovo mnenje utegne prevladovati v javnosti. Strah je velikokrat povezan z nepoznavanjem tematike,« je med drugim dejal biolog **Miha Krofel**, raziskovalec na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Povzetek njegovega daljšega sestavka bomo povzeli v eni naslednjih številok Lovca.

STEKLINA V REPUBLIKI SLOVENIJI

V obdobju od 1. do 30. septembra 2010 je bilo z območja 76 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 166 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 152 lisic, 1 glavo govedi, 5 jazbecev, 2 mačke, 1 netopirja, 1 psa, 3 srne in 1 veverico.

Prisotnost virusa stekline ni bila ugotovljena.

Jedr M. Wernig,
dr. vet. med.,
vodja Oddelka VURS
za zdravstveno varstvo živali

Foto: F. Jensterle – Diana

Sporočilo uredništva

Ko smo z letošnjo januarsko številko napovedali jubilejni letnik *Lovec*, smo tudi zaradi bogatega stoletnega sporočila poskušali dosledneje slediti globalnim programskim usmeritvam izdajatelja (in s tem v prenesenem pomenu lastnika) glasila, to je Lovske zveze Slovenije, in strateškim ciljem uredniške politike. Takšna usmeritev ni bila nova, je rezultat velike odprtosti Lovca in njegove vpetosti v širši slovenski medijski prostor. Čeprav formalno še vedno nismo vpisani v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo (in nas imajo nekateri le za interno glasilo lovske organizacije), uredništvo že od nekdaj v celoti spoštuje veljavna določila medijske zakonodaje, z njo povezane uredniške standarde in merila ter seveda načela novinarske etike in profesionalnosti. Tokrat ni prvič, da javno pojasnjujemo »pravila igre« in poudarjamo, da ima v Lovcu vsakdo pravico do javnega izražanja svojega mnenja. Tudi takrat, ko so mnenja drugačna od uradne politike vodstva lovske organizacije, njenih organov in funkcionarjev, če seveda nikogar ne žalijo ali osebno diskreditirajo. To velja tudi za odmeve glede uvodnika lovskega tovariša **Marjana Fortina**, predsednika Komisije za kulturo in stike z javnostjo (*Lovec*, 10/2010, 482–483) in poročila našega rednega sodelavca in dopisnika **Franca Rotarja** o »rukačih« (*Lovec*, 10/2010, 512–513). Oba članka sta namreč povzročila izjemen odmev, ki se zrcali tudi v prejetih prispevkih, s katerimi avtorji izražajo drugačno mnenje, torej tudi »drugo stran«. Čeprav je prostor v Lovcu nadvse dragocen in ga je praviloma vedno premalo, smo se na uredniškem odboru enotno odločili, da objavimo tudi drugačne poglede in mnenja, ki pa naj bodo resnično povezana z omenjeno tematiko in primerno kratka. Sicer bomo zašli v slepo ulico neproduktivnega polemiziranja in naše bralce preveč »obremenili« s tematiko in prispevki, ki z aktualnimi in odprtimi vprašanji ter žgočimi težavami lovskega vsakdanjika nimajo veliko skupnega.

Uredništvo Lovca si v skladu z jasnimi merili in standardi uredniške politike in načeli novinarske avtonomnosti pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljavanja nenaročenih prispevkov, pač v skladu z našo uredniško politiko in prostorski možnostmi medija, torej glasila *Lovec*. Izjema so popravki in odgovori objavljenih informacij, ki bi lahko prizadeli posameznikovo pravico in interes, kot to določa zakon. Zaradi številnih prispevkov, ki prihajajo v uredništvo z namenom, da bi bili objavljeni v rubriki *Mnenja in predlogi*, smo se odločili dosledno slediti omejeni dolžini teh prispevkov, in sicer na 2000 oziroma največ 2500 znakov (to velja tudi za mnenjske članke v prihodnje!). Vse daljše prispevke bomo odslej avtomatično zavrnili ali posredovali, da jih boste skrajšali. Če ne bo nujno, tega sami ne bomo storili. Pripominjamo, da je naš interes omogočiti čim širšemu krogu bralcev, da izrazijo svoje mnenje, pripombe in pobude. Zato vas prosimo za razumevanje, čeprav vsem tega ne bomo mogli omogočiti. Hkrati prosimo, da so vsi prispevki ustrezno podpisani z imenom in priimkom avtorja oziroma s polnim imenom in naslovom odgovorne fizične osebe (v primeru ustanov, organizacij ali njihovih združenj) ter da je dodana tudi telefonska številka, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost avtorja. Uredništvo Lovca bo odslej to dosledno upoštevalo. Uredništvo tudi ne bo polemiziralo s stališči avtorjev prispevkov, pač pa si zaradi že omenjene omejenosti prostora pridržuje pravico, da bo polemike o neki temi ali problematiki skrajšalo ali omejilo na eno ali največ dve številki revije *Lovec*. V skladu s tem stališčem v decembrski številki Lovca objavljamo odgovore in popravek glede omenjenih člankov in sporočamo, da je z objavo »druge plati medalje« časopisna polemika o omenjenih vprašanjih za uredništvo končana. V prihodnjih številkah Lovca uredništvo ne bo več objavljalo prispevkov na to temo.

Verjamemo, da bo odslej zaradi javne objave uredniških stališč glede prispevkov za omenjeno mnenjsko rubriko v Lovcu manj nepotrebne vroče krvi, slabe volje ali celo jeze. Pravila so več kot jasna in uredništvo jih namerava dosledno spoštovati. Upamo, da bomo s tem le še okrepili našo korektno objektivno in profesionalno držo in omogočili, da bodo bralci (lovci torej) svobodno izražali svoja strpna mnenja, stališča in poglede. Tudi takrat, ko pogledi predstavljajo pluralno mnenje, ki ni vedno nujno enako s pogledi uradnega vodstva ali celo posameznega funkcionarja krovne lovske organizacije. Kritični pogledi in strpno izražena mnenja so po našem prepričanju vedno dobrodošli in jim kaže prav tako prisluhniti, še posebno tedaj, kadar dobronamerno opozarjajo na napake in slabosti in prispevajo, da jih bo v prihodnje čim manj. Vključno s pretiranimi samohvalami, prikričevanjem in tiščanjem glave v pesek. Treba je torej brati »inu prebrati ...«.

Dr. Marjan Toš,
predsednik uredništva za lovsko založništvo LZS

Moj odziv ...

(na uvodnik **Bila je priložnost ali kultura za klobukom**; *Lovec*, 10/2010)

Kdaj pa kdaj se zgodi, da pridem domov ravno takrat, ko na enem izmed TV-programov naletim na novice. Vse je udarno: tam so nekoga pretepli, tam je nekdo umrl ... Skratka, vse najslabše, nič dobrega niso našli tistega dne ali pa novinarji sploh ne iščejo dobrih stvari. Takšen pristop je na neki način logičen: samo krvava zgodba je dobra novica za medije in podobno. Ampak so že druge zgodbe. Ko odprem glasilo *Lovec*, ki je doživel 100 let, na prvih straneh ne pričakujem črnih novic, osmrtnic, obsodb brez dejstev in podobnih rumenih novic. Pričakujem, kot verjetno tudi večina drugih mož v zelenem, uvodnik, v katerem bom prebral pozitivno razmišljanje in kaj je bilo dobrega storjeno na posameznem področju v lovski organizaciji. Skratka, ko berem uvodnik, mi mora biti toplo pri srcu, biti moram ponosen, da sem *lovec*, dobiti moram še več elana za to, da bova moja organizacija in s tem tudi sam napredovala, šla proti novim uspehom. Pričakujem tudi, da bo kolona v rumenem na desni strni uvodnika podobna, brez temnih odtenkov.

To je le moje osebno mnenje, saj predsednik LZS ne more vplivati na uredniško politiko; da ne bi kdo mislil, da jo imam. Sistem slovenske lovske organizacije je postavljen tako, da ni razloga, da bi jo imel. Ali pa bi jo morda moral imeti, kar pa je stvar druge razprave, nikakor pa ne tega sestavka.

In ker želim, da je uvodnik nekaj toplega, prosim, naj moj prispevek ne najde mesta v uvodniku, pač pa nekje na drugih straneh. Tudi hkratnega odgovora na moj prispevek ni treba objavljati v tej številki. Kot *lovec*, kot eden tistih, ki plačamo 55 evrov na leto za LZS, pričakujem, ne glede na to, kaj uredniški

odbor poreče o meni, da je uvodnik predvsem dobrodošlica bralcu. Če me bo kdo skušal prepričevati drugače, naj me prepričuje na vseh drugih straneh, nikakor pa ne v uvodniku.

Omenjeni uvodnik me sploh ne bi motil, če bi bil »tarča« jaz, vendar sem iz vsebine razbral, da avtor »pljuva po LZS«. Če kdo to dela na moj račun, me niti toliko ne moti, včasih se je mogoče iz tega tudi kaj naučiti. Moti pa me, in to zelo, da pri trditvah nikjer ne najdem vsaj kakšnega argumenta ali navedbe, zakaj nekaj navaja in zakaj. Trditve so nametane brez logičnega vrstnega reda in pri marsikateri trditvi ne jaz – verjamem, da tudi drugi bralci –, sploh ne moremo ugotoviti, zakaj jo je avtor navedel, kaj je želel z njo povedati. Pričakovanje, da bi avtor navedel konkretno idejo ali rešitev, je očitno preveliko. No, da se popravim: ena rešitev pa je le navedena, to je odstop predsednika zelo pomembne komisije.

Ne želim pisati nepovezano, da ne bom ustvaril podobnega članka, kot je ta, na katerega odgovarjam, osredotočam se le na pomembne stvari.

Avtor meni, da je vodenje LZS povsem zastarelo in neustrezno, pri čemer govori o sestavi 33-članskega UO LZS, da so mesečni sestanki vprašljivo uspešni, saj se čas namenja pregledu zapisnikov in da so zagotovo dragi. Avtor očitno ne ve ali pa noče vedeti, da sestavo članstva UO določajo pravila LZS in da je za sprejem sklepov potrebna večina glasov prisotnih članov. Kolikor vem, je bil avtor član (v mojem mandatu) na seji UO le enkrat. Kaj je bilo obravnavano na sejah UO, kako je bilo odločeno in koliko je bilo gradiva, pa ima možnost ugotoviti sleherni član na spletni strani LZS v zavihku »dokumenti«. Nihče,

ki sedi na sejah, ne sedi tam zaradi mene, ampak zato, da odloča o prihodnosti lovstva. V tem trenutku se ne opredeljujem, kolikšna naj bi bila sestava UO, vedeti pa je treba, da predsednik daje smer in tempo dela. Moj glas ali glas predsednika LZS je vreden enako kot slehernega drugega člana UO; in to je le »en glas«.

Avtorjev očitek, da člani UO samo sedijo tam, bi lahko vzel že kot žalitev za člane UO. Glede stroškov pa bi avtor lahko kaj zasledil pri letnem poročilu o delu LZS za leto 2008. Kljub bistveno večjemu številu sej UO kot v

sredstev je pač odvisna od programa, vendar je treba vedeti, da je zelo preprosto reči: »Potrebujemo denar.« Drugo pa je zavest, s čigavim denarjem upravljamo in zakaj ga trošimo. Strinjam se s trditvijo, da je delo komisij pomembna zadeva. Če je edini problem komisij denar, potem se lahko pogovarjajo o istih problemih. Predsednikova naloga ni, da bo sedel na komisijah; zato imamo predsednike komisij, podpredsednika, zadolženega za komisije, in celo člana UO, zadolženega za komisije. Mimogrede, ob začetku mojega mandata sem bil na vseh komisi-

sem ga ob začetku mandata. Pomembna zadeva, vendar ga še vedno nimamo, pa ne vem, če so za to krivi pravniki, ker gre v tem primeru za popolnoma strokovno zadevo. Kljub mojim predlogom, naj naredijo seznam vseh naših lovcev, ki se ukvarjajo z različnimi hobiji, v mislih sem imel slikarje, kiparje ... itn., naj bi poskrbeli za njihovo promocijo, še vedno ni rezultata. Še vedno nismo uspeli organizirati kakšnega božično-novoletnega koncerta, da o humanitarnih koncertih ne govorim. Če bi moral to delati predsednik sam, potem je tu nekaj zelo narobe.

lovstva? Načrtovanje, so povedali. Vsi z načrtovanjem nismo zadovoljni, želimo ga prenesti nazaj v našo organizacijo. Pa je bilo, nedolgo nazaj, na spletnih straneh in po e-pošti sporočeno lovcom, da je v pripravi novi pravilnik o desetletnem in letnem načrtovanju. Pozvali smo lovce in vse lovske organizacije, naj pošljejo pripombe. Dobili smo jih le nekaj, lahko jih preštejemo na prste ene roke. Med njimi je le en OZUL (novomeški); vsi drugi nič, torej načrtovanje sploh ni problem, pač pa je potem neke druge. Kaj mislite, kje je nevarnost za lovce? Ali kdo je največji sovražnik lovcev? Koga naj se najbolj bojimo? Nihče ni od zunaj, vse je v naši organizaciji. Največji nasprotnik lovca je, žal, drugi lovec!

Za avtorjevo trditev, da na terenu vlada mnenje, da se na LZS nič ne dela, bi rad utemeljitev. Nič drugačna ne bo ustrezna kot tista, ki ji pravimo: »Na podlagi raziskave smo ugotovili.« Avtor navaja, da vodstvo ne dela nič drugega, kot da nadzira vpise prihodov in odhodov zaposlenih na LZS, pri tem pa v celotnem svojem prispevku ne opredeli pojma, kdo je vodstvo. Po drugi strani verjame v njihovo dobro delo, aktivnost za boljšo podobo pa prepušča vsem drugim, razen, da bi kje videl svojo vlogo.

Ko berem ta prispevek, se spomnim na znano reklo, da zunanji videz ni zmeraj izraz notranjega bistva, kot je to tudi v tem primeru. Kaj je avtorjev bistveni problem, ugotovimo šele v zadnjem delu prispevka, kjer neposredno zapiše, da se vodstvo LZS, z mano na čelu (jasno, da z mano na čelu, saj sem vendar predsednik), ne zaveda težav, ki pestijo slovensko lovstvo. Kot glavni problem navede zgodbo oblikovanja in ustanavljanja sekcije »rukačev«.

V mojem rokovniku je pod datumom 3. 8. 2010 napisana alineja: » – sestanek Žerjav, Fortin, Kroke, glede rukačev.« Torej sem le bil na nekem sestanku. Če se prav

Foto: M. Krolej

letu 2007 smo za to porabili manj sredstev.

Člani UO obravnavajo pobude in predloge sklepov komisij na sejah, če jih seveda dobijo od komisij. Aktivnosti komisij morajo biti načrtovane v letnem načrtu, biti morajo v okviru finančnega načrta. Finančni načrt in program dela pa morata biti potrjena, in to je to. Tu ne moremo govoriti o posluhu, ki je nujen pogoj za petje v zboru, pač pa o programih in možnostih za financiranje. Četudi je denar od lovcev, je treba z njim ravnati gospodarno. Višina

jah, ponekod tudi večkrat, napisal tudi veliko zapisnikov o sestankih. Če bi zgledi potegnili, potem bi bili zapisniki sej hitreje napisani, kot so zdaj.

Avtor omenja, da veliko stavim na Pravila o odnosih z javnostjo, ki naj bi jih zdaj še imeli v rokah pravniki. Zelo zanimivo; ob nastopu mandata sem dal komisiji za lovsko kulturo in odnose z javnostjo osnutek pravil, ki opredeljujejo, kako naj na različnih nivojih delujemo lovci do medijev. Osnutek sem napisal še v času, ko sem bil tajnik OLZ Ptuj - Ormož, dal

Kot ugotavlja avtor, so stiki z javnostjo, vidnost lovcev v medijih in podobno zelo slabi. Morda bi lahko pristojna komisija naredila kakšen korak naprej!

Znana je obrabljena fraza: »Nihče nas lovcev ne upošteva ...« Kako pa nas bodo vendar upoštevali, če smo tihi! Samo pojava lovca še ne naredi ničesar. Se še spomnite prispevka o rezultatih mini raziskave v Novem mestu? Tam je nekaj odgovorov na to vprašanje. Ali pa pogledamo zadevo nekoliko drugače: Kateri je bistveni problem

Bila je priložnost ali kultura za klobukom ...

spomnim, smo na tem sestanku govorili o prejetih vabilih na sestanek rukačev. Takrat sem povedal, da podpiram vse, kar je napredno in da je treba dobro voljo »rukačev« izkoristiti in jih podpreti, saj bodo pripravili pravila, ki jih potrebujejo tudi v Evropi. Vendar očitno se je »cviljenje« nadaljevalo. Pa ne samo to. Po vseh dogodkih, kjer nekateri niso našli sebi primernega mesta, zasledim še večjo neumnost. Najdem dopis, naslovljen »Vsem rukačem« s podpisom predsednika komisije za lovsko kulturo. Z omenjenim dopisom poziva rukače, naj se opredelijo: **»Ali želiš delovati v skladu z organiziranostjo LZS in zastopati našo krovno organizacijo na prireditvah doma in v tujini?«** To je še ena potrditev več, da sem se odločil pravilno glede komuniciranja v imenu LZS. Dobil sem več protestov lovcev - rukačev, ki so prejeli omenjeni dopis. Sprašujem se, od kdaj in kdo ima sploh pri nas pravico, da sprašuje naše člane, naj se opredelijo, ali želijo delovati pod okriljem LZS? Kaj se pa gremo? In potem mi nekdo očita, kako vodimo LZS!

In vse to najdemo v uvodniku našega glasila. UO LZS je sprejel sklep o organizaciji evropskega tekmovanja, naloga komisije je, da pripravi vsebinski in finančni načrt. Za organizacijo bo poskrbljeno in prireditve bo. Z nekaterimi ali brez njih. Nekaj pa je gotovo: rukači LZS bodo tam in odigrali bodo svojo vlogo, ne da bi jih kdo spraševal o opredeljevanju.

Glede štirih letnih časov in onega, očitno že aktualnega, volilnega časa, pa je treba zapisati, da se bo koledarsko začel približno čez eno leto. Torej bomo takrat konkretno kazali, kaj smo naredili in kaj še nameravamo.

Pa dober pogled; jesen je tukaj, bliža se zima. Naša organizacija in mi z njo smo tu zaradi okolja, narave, divjadi in bistrih glav.

Mag. Srečko Felix Klope,
predsednik LZS

Uvodni prispevek **Marjana Fortina**, predsednika Komisije za kulturo LZS in stike z javnostjo (Lovec, 10/2010), sem prebral z zanimanjem in presenečenjem. Redki so (ali smo), ki se upamo na glas razmišljati, in to tudi zapisati; zato Marjanu »klobuk dol« za pokončno držo in prispevek »brez dlake na jeziku«. Verjetno nisem edini, ki vse zapisano pritrdilno sprejemam in odobravam. Že na začetku prispevka je zapisal, da se je naš lovski tovariš mag. Černač distanciral oziroma opustil delovanje v organih LZS. Menim pa, da on ni edini, le da o drugih nimamo podatkov. Tudi v organih LD ni nič drugače. Pred nekaj meseci sem tudi sam naključno prebral zapisnik UO LZS in se zgrozil, s kakšno aroganco in nerazumljivo ostrim tonom so naši zastopniki razpravljali na tem organu. Potem se pa vprašajmo, od kod tako obnašanje tudi v lovskih družinah, na skupščinah ali UO LD, če je že v tem organu LZS marsikaj dokaj narobe. Ob tem ne morem mimo dejstva, da tudi naši parlamentarci v DZ niso ravno za zgled preprostim državljanom, saj se obnašanje (negativno) prenaša na povsem navadne državljane. Pa naj še kdo reče, da to ni res. Demokracija, na katero se tolikokrat sklicujemo, ni samo, da lahko vsak govori, kar hoče, ampak je mnogo mnogo več, na kar pa velikokrat pozabljamo. Pred časom sem tudi sam pisal o naši ZLD Idrija (Lovec, 7–8/2010). Tudi mi smo bili pod pritiskom, da naša območna zveza ni potrebna; tudi o teh zadevah piše lovski tovariš M. Fortin. Kapitalistični apetiti so prav v vseh porah naših LD, če lahko uporabim tolikokrat vprašljiv naziv »lovsko družina«. Beseda družina pomeni nekaj več, kot biti samo

član lovske bratovščine. Pa še o neki javni skrivnosti je spregovoril pisec. Ne malo je tistih, ki udrihajo po delu na LZS, da se nič ne dela in podobno. Sam se večkrat ustavim na sedežu naše zveze, pa še nikoli nisem dobil občutka, da so zaposleni sami sebi namen. Delajo! Seveda, najlažje je brez argumentov mlatiti podolgem in počez, pri tem pa taki posamezniki pričakujejo še odobravanje širše okolice.

Lovci smo sami največkrat krivi za zmotno mnenje javnosti o našem poslanstvu in delu v naši družbi, ki ji pripadamo in smo njen del. Tako kot Marjan ugotavljam, da se premalo postavimo za svoje poslanstvo in tudi za opravljeno delo, ki se vrednoti v tisoče evrov, pa tega ne znamo prikazati in se pohvaliti ali to saj objaviti.

Prepričan sem, da se bo predsednik LZS sam ogla-

sil na uvodnik, verjetno pa še kdo. Saj to je, kot pravimo temu, demokracija. Izmišljujemo si neke pravilnike, kdo vse ima pravico komunicirati z javnostjo ipd. VSI mi imamo pravico, pa je komu to prav ali ne. **Temu nasprotujejo le tisti, ki se bojijo resnice!** Ivan Cankar je pred davnimi časi zapisal: »Tudi prijatelju je treba kdaj povedati resnico v obraz.« Zato mi tega ne bo prepovedal nihče, razen če ukinemo Ustavo RS.

V prispisu se je pisec ustavil tudi ob vprašanju o odlikovanjih, ki se v okviru naše organizacije res na veliko in množično podeljujejo. Sam sodelujem pri pripravi osnutka Pravilnika o priznanjih in plaketi v ZLD Idrija, zato sem v osnutku predloga zapisal, naj bodo priznanja podeljena res zaslužnim, ki so se nadpovprečno trudili za ugled lovske organizacije in tvorno delovali v njenih organih. Lovsko priznanje, ki ne pride v prave roke, razvrednoti delo vseh tistih, ki so si ga dejansko zaslužili, po drugi strani pa razvrednoti tudi odlikovanje ali priznanje samo.

Bruno Stanislav Kopač

Foto: M. Avbar

Kako se ceni prizadevanja posameznikov

V Lovcu, 10/2010, **Marjan Fortin** piše svojo resnico o slovenskem lovstvu in se dotakne tudi afere »rukačev«, ki je pretresla komisijo za kulturo. Priznam, da neke dobro zadeva problematiko, druge pa je videti bolj kot zapis užaljenega.

Ne manjka podcenjevanja, saj članom disciplinskih komisij v LD-jih pripisuje le poklice, ki z upravno in pravno prakso nimajo izkušenj. Fortin meni, da smo sestavljeni le iz vrst mizarjev, kovačev, voznikov ipd. in da med nami ni strokovnjakov, zaposlenih na področjih prava, uprave, biologije in drugih lovskih in organizacijskih ved. Tudi druga društva, ki se ukvarjajo z naravo, šteje za manjvredne, čeprav ima dejavnost nekaterih znatne posledice in zasluge za naravo. In ne, nimamo

vloge prvega naravovarstvenika narave! Smo le en člen verige ljudi in društev, ki vsak na svojem področju skrbimo za naravo. Razlika je le v tem, kot napišem nalašč, da smo tudi »eksekutorji« divjadi. Da nas ne upoštevajo, smo krivi sami, ker dopuščamo preživelo ureditev naše organizacije, ki ne podpira truda posameznikov in skupin, temveč poveljuje lažno avtoriteto in položaj. Tudi tovariških odnosov, kot si jih želi Fortin, ni mogoče kar zahtevati. Lahko pa jih vzpostavi z zgledom.

Mag. Kroke piše, da štejejo rezultati in ne prizadevanja. Tako bo štel tudi rezultat organizacije EP v oponašanju jelenjega rukanja. Krivda morebitne neizvedbe bo le na plečih komisije za kulturo. Sklicevati se na užaljenost, ker so se tekmovalci izrekli,

da v tej komisiji ne žele več sodelovati, je otročje.

Evropsko prvenstvo ni namenjeno le nastopu naših tekmovalcev, temveč je obveznost, ki jo je LZS sprejela s svojim pojavljanjem na prvenstvih, ki so jih organizirale zveze drugih držav. Opustitev organizacije bi bilo sramotno dejanje. EP je priložnost promocije lovstva na kraju dogodka. Ta ne more biti v zakotju brez ustrezne turistične infrastrukture, temveč na mestu, kjer bi privabil in obdržal mnogo večje občinstvo, ki bi ob obilici spremljajočih se dejavnosti spoznala poslanstvo lovstva in izboljšala naš oslavljen ugled. Mag. Kroke je sposoben takih vizij, kar za komisijo očitno ne velja, in je skupini ručičev poslal pismo podpore.

Izboljšanje odnosov lahko pričakujemo, ko (če) bodo

funkcionarji spoznali, da lovci posamezniki pripadajo zgolj in samo svoji lovski družini. Pa še to samo v okviru lovišča in Pravil LD. Do drugih organizacij, bodisi LZS ali njenih komisij, nimajo prav nobene organizacijskega razmerja in obveznosti. Posamezniki NISO člani LZS in komisije, ki koristijo njihovo prostovoljno delo, so jim za ta prispevek lahko le hvaležne, ne da jih imajo za brezplačne uslužbence, sebe pa za šefe in zahtevajo, da je vse po njihovem. »Sekcije pod komisijo« pa je neumnost, ki nima nobene osnove niti v lovski niti društveni zakonodaji; v Pravilih LZS, naj so sprejeta ali ne, pa še manj. So le želje nadvlade nekaterih in obupen poskus obdržati prežive-ta razmerja.

Marijan Likar

Skozi oči »rukača«

Odgovor na članka g. Fortina in g. Rotarja, ki sta bila objavljena v glasilu Lovec, 10/2010.

14. 8. je bil v LD Trstelj sklican ustanovni zbor »oponaševalcev jelenjega rukanja in druge avtohtone divjadi« in nobene druge sekcije!

Tistega dneva sem se veselil, saj sem upal, da je to krona našega delovanja, pa je bila z nekulturnim govorom izjemnega kulturnika naša torta polita z gnojvko.

Ko je potekala ustanovna skupščina, je prišlo na plan mnogo očitkov. Tam sem prvič slišal za Fortinovo pismo predsedniku LZS. In ker je bilo na željo Franca Rotarja in Marka Petretiča prebrano, sem se začudil, da ni bilo s strani omenjenih, glede na očitke Jožetu Grilu, dovoljeno, da na pismo v celoti odgovori. V razpravi je imel podpredsednik komisije za lovsko kulturo izredno nekulturnen govor, zato ne bom pisal, kdo je pokvaril vzdušje.

Marjan Fortin, jaz sem eden tistih nezadovoljnejšev, vendar menim, da opozarjanje,

da lahko delam bolj kakovostno, ni greh! In kar naenkrat dobim v vsem času našega sodelovanja pošto, naj podam vsebinske predloge. Ja, kje smo bili pa sedaj tri leta? Ali ni žalostno, da je LZS dobila pravila za EP na Poljskem že lani, jaz, kot tekmovalec, pa neprevedena 17. 4. 2010; manj kot mesec pred prvenstvom? Kako naj se pripravim? In prosim, ne znašajte krivde na Jožeta! Se pa sprašujem, kdo je zadolžen za posredovanje informacij tekmovalcem? Franc Rotar, res je, jaz sem dal idejo, da pojdimo pod komisijo za izobraževanje, vendar le zato, da vas opozorimo na neustrezen način dela. Nisem pa podal pobude za ustanovitev »NOVE« sekcije! Ali ni zanimivo, kako ste zapisali, saj nas v začetku omenjate kot sekcijo, ki deluje v okviru komisije za lovsko kulturo, pa niti tega ne veste, koliko članov ima. Kajti: če bi bili ustanovljeni, bi to vedeli. In kadar boste v prihodnje navedli govor posameznika med narekovaji, bolj poslušajte. Ker jaz nisem izrekel tiste-

ga, kar ste napisali, temveč sem rekel, »... da nihče od rukačev ne omenja denarja, ampak, da naj se nam včasih prisluhne ...«. Dobro veste, da je več kot 80 % našega dela neplačanega. In hvala bogu, vse to imam tudi posneto na DVD-ju.

Glede prevzetnosti pa samo toliko; kjer koli sem nastopal, sem zastopal LZS v slovenskem lovskem kroju z vsem trudom in znanjem! Kot posameznik sem nastopil samo dvakrat, in to na dveh državnih prvenstvih. In še to: na moje vprašanje, kdaj je bila sekcija ustanovljena, koliko članov ima, mi niste odgovorili. Na vprašanje, zakaj ni-

smo bili povabljeni na Ptuj, pa ste mi odgovorili – pa ne bom spet uporabil narekovanja –, zato, ker se vam je zataknilo in ste izrekli, da preprosto ne sodimo tja. Sam bom napisal lepši izraz, da smo drugorazredni kulturniki ...

Zato kot »rukač« sestopam s tega vlaka, ne zapuščam pa prijateljev, s katerimi sem se v to podal. Ko bo vlak ustavil na pravi postaji in me bosta strojevodja in sprevodnik sprejela za nadaljnjo vožnjo, bom rad prisedel, v dobro LZS. Saj, kot me je naučila moja mama: »Kdor more svoji postavi dodati samo en komolec.« V razmislek!!!

Pavel Nared

Popravek uvodnika 10. številke Lovca z naslovom Bila je priložnost ali kultura za klobukom

V uvodniku oktobrske številke glasila Lovec z naslovom **Bila je priložnost ali kultura za klobukom** je Marjan Fortin, predsednik Komisije za kulturo LZS, podal kritično oceno delovanja LZS v zadnjih letih. Poštena kritična misel in beseda sta dobro-

došli in za zdravo delovanje vsake organizacije življenjskega pomena, zato tudi sam pozdravljam odkrito avtorjevo kritično držo.

Ne morem pa sprejeti zavajajoče kritike, ki ne upošteva dejstev takšnih, kot so v resnici.

Takšna nepoštena kritika je

zapis v uvodniku Marjana Fortina: »Zame je nerazumljivo in nesprejemljivo razmišljanje dela članov pravne komisije, ki nasprotuje, da bi revija s stoletno tradicijo, Lovec, dobila status javnega glasila (medija). Razloga sta dva: uredniku bi morali povečati zdaj mizerno plačo, **v glasilu pa bi morali odgovarjati tudi na kritične zapise, ki zadevajo vodstvo. Sveta pomagavka!**« (poudaril in podčrtal N. Š.)

Sporni zapis očitno temelji na mojem elektronskem sporočilu z dne 27. 7. 2010, ki sem ga poslal predsedniku LZS in uredništvu, odgovorni urednik pa ga je posredoval naprej avtorju uvodnika. V sporočilu sem med drugim zapisal: »... Dopuščati bo potrebno pisanje, ki bo v škodo interesom lovstva ...«, naprej: »... S statusom javnega medija bo za odgovornega urednika tudi avtomatično začela veljati KP za poklicne novinarje v RS, kar bo zagotovo vplivalo na višino njegove plače. Samo finančno gledano bo strošek Lovca znatno višji ...« in še »... da bi o spremembi statusa glasila Lovec morali sprejeti od-

ločitev na OZ LZS potem, ko bi se članstvu predstavilo, kaj to pomeni za lovstvo in za članstvo. Zato vztrajanje uredniškega odbora na nadaljevanju postopka za vpis v razvid medijev, kljub tem pojasnilom, presega njegove pristojnosti.«

Zapisal sem torej: »Dopuščati bo potrebno pisanje, ki bo v škodo interesom lovstva ...« in ne vodstva LZS, kot je zavajajoče zapisal avtor uvodnika. Komentar avtorja: »Sveta pomagavka!« pa je za člane komisije za organizacijska in pravna vprašanja (KOPV) in tudi zame osebno neumesten in žaljiv, ker pri bralcu ustvarja vtis, da v KOPV ne razumemo razlike med javnim medijem in internim glasilom in da se bojimo Lovca kot javnega medija zato, da ne bi v njem kritično pisali o vodstvu LZS!

Po razgovoru z obema urednikoma ugotavljam, da zavajajoča interpretacija mojega elektronskega sporočila ni nastala pomotoma. Zato se tudi ni nihče pripravljen opravičiti članom KOPV. Sporni zapis je objavljen z določenim namenom – diskreditirati tiste, ki mislimo drugače. Glede na to, da so v ozadju tudi prizadevanja za izenačenje plače odgovornega urednika glasila Lovec s plačami urednikov javnih medijev (časopisi, revije, RTV) po Kolektivni pogodbi za poklicne novinarje (ki so res precej višje, vendar to vprašanje presega okvir tega popravka), je očitno, da je glasilu Lovec v konkretnem primeru uporabljeno (nisem zapisal zlorabljenosti) tudi za osebne interese odgovornega urednika, kar pa je po mojem prepričanju nedopustno in se ne bi smelo ponoviti.

Tudi vprašanje, ali naj naše, sicer odlično glasilu Lovec postane javni medij ali ne, presega okvir tega popravka. Menim le, da se bo moral o tem vprašanju odločiti občni zbor LZS in ne le uredništvo, kot je to (neuspešno) poskušalo doslej.

Niko Šušтариč,
predsednik KOPV

Foto: W. Nagel

Večanje številčnosti divjega prašiča – kako naprej?

Mednarodni posvet o upravljanju z divjim prašičem v Velenju

V velenjskem Hotelu Paka je bil 17. in 18. 9. 2010 **drugi slovensko-hrvaški posvet z mednarodno udeležbo o upravljanju z divjadjo**. Upošteva je pomembnost vrste, njeno lovskoupravljaljsko zanimivost, večanje številčnosti in prostorske razširjenosti so organizatorji (*Inštitut za ekološke raziskave ERICO Velenje d. o. o.*, *Veterinarska fakulteta Vseučilišča v Zagrebu*, *Lovska zveza Slovenije – LZS* in *Zavod za gozdove Slovenije – ZGS*) tokrat kot ciljno vrsto izbrali **divjega prašiča**.

Prvi dan posveta (petek, 17. 9. 2010) je bil namenjen prenosu najnovejših znanstvenih spoznanj o biologiji divjega prašiča znotraj znanstvene javnosti, s poudarkom na oblikovanju skupnih idej raziskovalnih projektov, ki bi jih bilo smiselno izvajati na regionalnem nivoju in tudi širše v Evropi. Tega dela posveta, ki je z izjemo enega predavanja potekal v angleščini, se je udeležilo 30 udeležencev iz Slovenije (predstavniki vseh

raziskovalnih institucij, ki se pri nas ukvarjajo z raziskavami ekologije divjadi, ZGS in LZS) ter Hrvaške (predstavniki Veterinarske fakultete, Agronomske fakultete in Hrvaške lovske zveze - HLS), poleg njih pa še trije vabljeni predavatelji iz Srbije, Portugalske in Nemčije. Poleg tujih predavateljev, ki so svoja zanimiva predavanja ponovili tudi drugi dan dogodka (vsebine so predstavljene v nadaljevanju), sta prvi dan zdajšnje značilnosti upravljanja s populacijami divjega prašiča v Sloveniji, nekatere izzive in usmeritve za prihodnost iz perspektive načrtovalcev in lovcev predstavila **Miha Marenče ml.** (ZGS) in **Blaž Krže** (LZS). Slednji je poudaril, naj bi bil cilj »gojitve« divjih prašičev optimalna lovska izraba vrste ob čim manjši škodi, ki jo le-ta povzroča na kmetijskih površinah; v tem pogledu so divji prašiči merilo naše etične in strokovne zrelosti in kot takšni velik izziv za slovensko lovstvo.

Drugi dan (sobota, 18. 9. 2010) je bil

osrednji del dogodka in je bil prvenstveno namenjen prenosu najnovejših znanstvenih spoznanj ter upravljaljskih izkušenj strokovni javnosti, t. j. upravljavcem (lovcem in lovskim družinam), načrtovalcem, lovski inšpekciji in vsem drugim, ki jih zanima upravljanje z divjim prašičem. Dogodka se je udeležilo natanko 100 udeležencev. Poudariti velja, da smo organizatorji zaradi aktualnosti teme in številnih pozivov, objavljenih tudi v reviji *Lovec*, pričakovali še precej več slušateljev. V prihodnje bo treba izzivu povečanja odzivnosti zainteresirane javnosti pri izvedbi tovrstnih dogodkov nameniti še večjo pozornost, saj je to edinstvena priložnost, ko lahko lovci (in načrtovalci) na enem mestu ter neposredno slišimo najnovejša dognanja o biologiji vrst in izkušnje/izsledke upravljanja s populacijami, ki so posredovane s strani vodilnih raziskovalcev divjadi v slovenskem in tudi širšem evropskem prostoru. Kar sedemnajst zanimivih predavanj, ki so sledila pozdrav-

nim nagovorom **Srečka Meha**, župana *Mestne občine Velenje* (dogodek je počastil s svojo prisotnostjo kljub kriznim razmeram, ki so tistega dne zaradi poplav vladale na območju velenjske občine), in predstavnikov vseh štirih naštetih organizatorjev dogodka, si bi namreč zaslužilo, da jih posluša povsem polna dvorana!

Prvo vabljenno plenarno predavanje je predstavil dr. **Carlos Fonseca** (*Univerza v Aveiru, Portugalska*), ki je predstavil značilnosti upravljanja z divjim prašičem v njegovi državi, kjer se srečujejo s podobnimi populacijskimi težnjami, kot jih opažamo tudi v Sloveniji. Medtem ko je bil še v 60-tih letih prejšnjega stoletja divji prašič na Portugalskem zelo redka in ogrožena vrsta, ki jo je bilo zunaj lovnih obor prepovedano loviti (!), sta se v zadnjih dveh desetletjih številčnost in prostorska razširjenost vrste izredno povečali; tako se je odstrel s 423 uplenjenih živali v letu 1989/90 povečal kar za 36-krat, na 15.395 živali v letu 2008/09; vzporedno se je zelo povečala tudi škoda na kmetijskih površinah. Z vidika upravljanja z divjim prašičem je zelo pomembno, da na Portugalskem načrte odstrela prilagajajo tudi v okviru posameznega koledarskega leta, in sicer zaradi velike raznolikosti v prirastku med leti. V primeru divjega prašiča je namreč potrebna velika prožnost upravljaljskih ukrepov, kar bi veljalo upoštevati tudi v Sloveniji.

Na potrebo po zelo prožnem upravljanju z divjim prašičem je opozoril tudi drugi vabljeni predavatelj, dr. **Oliver Keuling** (*Inštitut za raziskave divjadi, Hannover, Nemčija*). V zelo zanimivem predavanju je posebej poudaril, da je divji prašič vrsta s t. i. »r-strategijo« razmnoževanja, ki temelji na velikem številu potomcev (a ob hkratni veliki skrbi zanje znotraj tropov) in izjemnim potencialom širjenja na nova, še neposeljena območja (je torej pionirska vrsta). Zaradi izjemno velikega prirastka (le-ta pogosto presega 300 % zimske številčnosti) in zelo majhne naravne smrtnosti je potrebno precejšnje poseganje v populacijo z odstrelom, če želimo uravnati (ohraniti, zadržati) številčnost vrste. Predavatelj je priporočil, da mora odstrel divjih prašičev zajeti najmanj 75 % poletne številčnosti vrste, pri čemer mora biti poudarek zlasti na odstrelu mladičev (le-ti pomenijo izjemno velik razmnoževalni potencial), z odstrelom pa je nujno treba posegati tudi v kategorijo odraslih svinj.

Upravljanje z divjim prašičem v Srbiji je na primeru dveh ekosistemsko popolnoma različnih območij (Vojvodina, Nacionalni park Tara) predstavil doc. dr. **Dragan Gačić** (*Gozdarska fakulte-*

ta Univerze v Beogradu). Čeprav so v tej državi podatki o velikosti populacij, odstrelu in tudi izplačani škodi zelo pomanjkljivi, je vseeno očitno, da je poseganje v populacijo bistveno manjše od priporočenega (na območju celotne Srbije odstrel zajema le okrog 20 do 30 % poletne številčnosti; samo v Vojvodini pa 40 do 50 %). Kljub temu je škoda na poljščinah znosna, kar je posledica delnega ali popolnega ograjevanja gozdnih površin zaradi namenov onemogočanja prehajanj divjih prašičev (in jelenjadi) na kmetijske površine. Podobno prakso za preprečevanje škode uporabljajo tudi ponekod na Hrvaškem (npr. Baranja), seveda pa je s koncepta celovitega delovanja ekosistemov ograjevanje gozdov potrebno še temeljite presoje.

Vabljenim tujim predavateljem so sledile predstavitve slovenskih raziskovalcev divjadi in upravljalcev s populacijami. Najprej je **Marko Jonozovič** (*Zavod za gozdove Slovenije*) predstavil načrtovanje in izvedbo upravljanja z divjim prašičem v Sloveniji. Velik poudarek je namenil analizi zdajšnjega stanja v populacijah, zlasti pa ključnim izzivom v prihodnosti. Tako je bilo v štirinajstlet-

nem obdobju (1996–2009) v Sloveniji iz narave evidentirano izločenih 78.639 divjih prašičev (za primerjavo: za srnjad znaša ta številka 588.259 osebkov, za jelenjad pa 65.942 osebkov), pri čemer je odstrel divjih prašičev znašal kar 97,8 %, izgube pa samo 2,2 %. Za odvzem divjega prašiča je v proučevanem obdobju značilna težnja izrazite rasti (z 2.755 osebkov v letu 1997/98 na 9.347 osebkov v letu 2008), pri čemer pa intenzivnost odstrela ne sledi dovolj rasti številčnosti vrste. Zlasti problematično je premajhno poseganje v ženski del populacije, kar je tudi posledica usmeritev in sankcij upleniteljem na podlagi internih aktov lovišč, pa tudi nekaterih neustreznih signalov, ki jih je v preteklosti svojim članicam dajala krovna lovska organizacija. Predavatelj je še posebej (upravičeno!) poudaril, da bosta koncept in rezultat upravljanja z divjim prašičem v prihodnje ključnega pomena za razumevanje vloge, pomena in sprejemljivosti lovstva v širši javnosti, še posebej pa med lastniki zemljišč.

V imenu Lovske zveze Slovenije je prof. dr. **Ivan Kos** (*Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta Univerze v*

Foto: J. Pop

Ljubljani) predstavil ekološko vlogo divjega prašiča v zmernih podnebnih gozdovih. Poudaril je, da je popolnoma zgrešeno divjega prašiča obravnavati zgolj z vidika ekonomske škode, ki jo povzroča, temveč je treba pri upravljanju z vrsto iskati uravnoteženost med ekosistemsko funkcijo divjega prašiča ter njegovimi negativnimi vplivi na posamezne človekove koristi. Žal mnogokrat (ali kar praviloma) nimamo zbranih podatkov za prepoznavanje in vrednotenje koristi divjega prašiča v ekosistemi, čeprav so le-te zagotovo tudi številne (npr. so plenska vrsta v prehrani velikih zveri, uravnavanje nekaterih škodljivih vrst nevretenčarjev, njihov vpliv na pospešeno razgradnjo opada, hitreje kroženje snovi v sistemu tla-rastline). Posledica nepoznavanja koristi in celovite vloge divjega prašiča v ekosistemu je, da se razmišljanje javnosti pogosto konča pri enem samem ukrepu, t. j. pri želji po popolni izločitvi vrste iz ekosistemov.

Matija Stergar (Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani) je predstavil vplive različnih okoljskih dejavnikov in individualnih značilnosti

na spremenljivost (variabilnost) telesne mase divjih prašičev v Sloveniji. Poleg starosti, spola in obdobja uplenitve na maso (težo) divjih prašičev pomembno vplivajo tudi številni okoljski dejavniki, kot so količina padavin, delež sončnih leg, prisotnost mladovij, dolžina gozdnega roba, delež travnikov, delež kmetijskih površin in delež plodonosnih listavcev v lesni zalogi sestojev. Pri tem je izjemno pomembno, da je tovrstne, zelo natančne statistične analize, ki temeljijo na geografsko izjemno dobro postavljenih podatkih (v 1 x 1-km rasterjski mreži), zaradi obstoja primernih lovskoinformacijskih sistemov (Lisjak, X-Lov) mogoče opraviti le v Sloveniji. Tudi zaradi takšnih raziskav je ves čas, ki ga predstavniki upravljavcev z lovišči namenijo za ustvarjanje podatkovnih baz (vnosi v Lisjak), nedvomno izjemno koristen!

Dostopnost natančnih podatkov o uplenjenih/izločenih osebkih je izjemno pomembno tudi za obsežne raziskave, ki po letu 2007 v Sloveniji potekajo na spodnjih čeljustnicah (čeljustih) prostoživečih parkljarjev. Raziskovalni in upravljavski potencial čeljusti divjih praši-

čev je predstavil doc. dr. **Boštjan Pokorny** (ERICo Velenje), ki je skupaj s sodelavci in ob pomoči številnih lovcev ter lovske inšpekcije ustvaril zbirko >100.000 čeljusti parkljarjev; med njimi je bilo doslej podrobno proučenih tudi >5.200 čeljusti divjih prašičev, uplenjenih v letu 2008. V predavanju je predstavil nekatere nepravilnosti, obolenja in poškodbe čeljusti/zob divjih prašičev, poudarek pa je namenil določanju starosti te vrste na podlagi razvoja zob. Slednje je pomembno z vidika določanja demografskih značilnosti populacij, ocene zanesljivosti tradicionalnih metod ocenjevanja starosti živali, ki jih opravljajo lovci, pa tudi za rekonstrukcijo časovne dinamike poleganja mladščev, kar zelo vpliva na populacijsko dinamiko vrste. Vsa pomembnejša dognanja, pridobljena z uporabo čeljusti parkljarjev, bodo v seriji prispevkov podrobneje predstavljena tudi v glasilu *Lovec*.

Populacijsko dinamiko divjega prašiča, t. j. veliko večanje številčnosti vrste in posledično nastale upravljavske težave v skrajnem zahodnem delu Slovenije (Primorsko LUO), je predstavil **Andrej Sila** (Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana). Opozoril je, da v tamkajšnjem delu Slovenije poteka razmnoževanje divjih prašičev vse leto, pri parjenju sodelujejo že mladiči ženskega spola, zelo ugodni okoljski dejavniki pa po vsej verjetnosti omogočajo razvoj dveh legel na leto oziroma vsaj treh na dve leti. Zlasti na Krasu oziroma v območju ob meji z Italijo se pojavljajo tudi prašiči s specifičnimi telesnimi značilnostmi (majhna telesna masa, kratki čekani, svetlejša obarvanost), ki bi jih lahko šteli za samostojno podvrsto. Našteti dejavniki v tem delu Slovenije terjajo od upravljavcev lovišč izjemno intenzivno poseganje v populacijo divjih prašičev.

Dolgoročno nihanje številčnosti divjih prašičev v Sloveniji, ugotovljeno na podlagi podatkov o odstrelu vrste, in potencialne vplive na številčnost divjega petelina je predstavil dr. **Miran Čas** (Gozdarski inštitut Slovenije). Časovne analize kažejo na obstoj značilnega negativnega vpliva večanja številčnosti divjega prašiča na številčnost divjega petelina. Čeprav so divji prašiči nedvomno pomembni plenilci gnezdnih gnezdnilcev, kot so gozdne kure, je pri primerjavi časovnih trendov različnih vrst poleg morebitnega medsebojnega vpliva vsekakor treba upoštevati tudi raznolike vplive okoljskih dejavnikov, pa tudi administrativne, družbene in zakonske omejitve ter spodbude pri lovu na različne vrste.

Na posvetu je bil velik poudarek namenjen škodi, ki jo divji prašič povzro-

ča v kmetijski krajini. Tako je doc. dr. **Klemen Jerina** (*Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani*) predstavil vplive različnih populacijskih in habitatnih dejavnikov na nastanek škode na poljščinah in travinju. Čeprav se škoda od divjega prašiču pojavlja na celotnem območju razširjenosti te vrste v Sloveniji, je lokalno še posebno velika na območju Goriškega, v pasu od Tolminske prek Goriške do Istre in v posameznih loviščih Kamniško-Savinjskega, Pohorskega ter Ptujsko-Ormoškega LUO. Na višino škode najbolj vplivajo trije dejavniki: gostota odvzema divjega prašiča, gostota krmišč in dolžina gozdnega roba v posameznem lovišču. Z upravljalvskega vidika je zanimiva zlasti ugotovljena pozitivna soodvisnost med intenzivnostjo krmljenja in škodo; čeprav je le-ta lahko tudi posledica dejstva, da se v loviščih z veliko škodo intenzivno krmi z namenom zmanjšanja škode, pa ugotovitev vendarle kaže, da je splošno uveljavljeno mnenje o krmljenju kot učinkovitem ukrepu za zmanjšanje škode po divjem prašiču verjetno zgrešeno.

Vzroke za ritje divjih prašičev na visokogorskih pašnikih in nižinskih travnikih v lovišču s posebnim namenom Kozorog - Kamnik je predstavil mag. **Darko Veternik** (*Zavod za gozdove Slovenije, LPN Kozorog - Kamnik*). V tem lovišču so v obdobju 2006–2009 sistematično proučevali ritine, pa tudi želodce divjih prašičev, uplenjenih na samih travnikih. Ugotovili so, da na visokogorskih pašnikih prašiči rijejo povsod tam, kjer je prisoten spomladanski žafran (oz. njegove čebulice), na nižinskih travnikih pa tam, kjer so v večjem številu ličinke in odrasli osebki majskega hrošča ter deževniki. Vsi naštetih prehranski viri so zelo bogati z beljakovinami in številnimi nujno potrebnimi (mikro)elementi; vzrok za ritje divjih prašičev je torej predvsem iskanje ustreznih prehranskih virov, zato je škodo na travnikih mogoče zmanjšati z dodajanjem ustreznih dodatkov krmi. V ta namen so v LPN Kozorog - Kamnik razvili samostojen pripravek, ki se je zaenkrat izkazal kot zelo učinkovit.

Vpliv talnih lastnosti na verjetnost za nastanek ritin in učinkovitost beljakovinsko-vitaminskih dodatkov sta bila v Sloveniji sistematično proučevana v sklopu kompleksnega projekta *Divji prašič in škoda v agrarni krajini*, ki je potekal v obdobju 2008–2010. Najpomembnejše rezultate tega projekta je predstavila **Ida Jelenko**, mlada raziskovalka na inštitutu *ERICo Velenje*. Znotraj istih travniških kompleksov se ritine pojavljajo tam, kjer so tla bogatejša z dušikom, ogljikom, fosforjem in kalijem

oziroma tam, kjer so ugodnejše lastnosti za talno živalstvo. Čeprav tudi v tem primeru podatki o prisotnosti deževnikov in drugih nevretenčarskih organizmov ter čebulic spomladanskega žafrana kažejo, da prašiči rijejo predvsem zaradi iskanja beljakovinsko bogate hrane, pa niso potrdili učinkovitosti proteinsko-vitaminskega dodatka kot sredstva za zmanjšanje škode na travinju. V omenjenem projektu so raziskovalci skušali prispevati tudi k poznavanju biologije vrste v slovenskem prostoru. Med drugim so spremljali aktivnost divjih prašičev na krmiščih (stalno snemanje z infrardečimi kamerami), opravili pa so tudi odlov, označevanje in telemetrijsko spremljanje gibanja več divjih prašičev (o tem so že poročali tudi v reviji *Lovec*).

Kot zadnji izmed slovenskih raziskovalcev je doc. dr. **Tom Levanič** (*Gozdarski inštitut Slovenije*) predstavil uporabo spletnega geografskega informacijskega sistema za spremljanje populacij divjadi v Sloveniji. Z Osolisom (*Osrednji slovenski lovsko informacijski sistem*), ki združuje podatke o odvzemu iz dveh virov (t. j. iz sistema Lisjak, ki ga vzdržuje LZS, in X-Lov, ki ga vzdržuje

ZGS), so lovci in načrtovalci upravljanja z divjadjo dobili orodje, s katerim si lahko prikažejo različne informacije v kartografski obliki, grafični obliki in obliki preglednic. Sistem Osolis zagotavlja številne koristne in lahko razumljive informacije, ki uporabnikom omogočajo natančen ter zanimiv vpogled, npr. v realizacijo odvzema v posameznem letu, prikazano tudi v 1 x 1-km kvadrantu.

Posvet je potekal v sklopu dvostranskega znanstveno-raziskovalnega sodelovanja z Republiko Hrvaško, za kar je del potrebnih finančnih sredstev zagotovila *Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije*. Z namenom prenosa znanja in informacij, ki so jih v zadnjih letih z raziskavami in upravljanjem z divjim prašičem pridobili hrvaški raziskovalci, so imeli predavanje tudi kolegi z *Veterinarske fakultete* (VF) in *Agronomske fakultete* (AF) *Vseučilišča v Zagrebu*. Njihova dognanja so še posebno veljavna, saj obe fakulteti (podobno pa tudi *Gozdarska fakulteta*) upravljata s svojimi lastnimi lovišči, o čemer raziskovalci v Sloveniji vsaj za zdaj žal lahko le sanjamo. Doc. dr. **Alen Slavica** (VF) je predstavil divjega pra-

Foto: J. Pap

šiča kot rezervoar nekaterih nevarnih nalezljivih bolezni, kot so, npr., klasična prašičja kuga, leptospiroza, bruceloza in različna virusna obolenja. Pri tem je poudaril, da je kljub dobremu sodelovanju s kolegi z *Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani* problematika obolenj divjih prašičev na Hrvaškem bistveno bolj znana kot v Sloveniji. V predavanju, zelo zanimivem za lovce, je dr. **Dean Konjević** (VF) predstavil patologijo, strukturne značilnosti in obnavljanje čekanov merjascev, prof. dr. **Emil Srebočan** (VF) pa vsebnosti težkih kovin (kadmija, svinca in živega srebra) v mesu in notranjih organih divjih prašičev v nižinski Hrvaški. Podobni raziskavi bi bilo z vidika pospeševanja lovskoupravljaljske vrednosti divjih prašičev smiselno opraviti tudi v Sloveniji. Z upravljaljskega vidika je bilo izjemno zanimivo tudi predavanje dr. **Nikice Šprema** (AF), ki je podrobno predstavil razmnoževalne spremembe divjih prašičev na Hrvaškem zaradi križanja (hibridizacije) z domačo svinjo. S podrobnimi raziskavami razmnoževalnih značilnosti in genotipov 212 divjih prašičev (svinj), uplenjenih v šestih županijah, so ugo-

tovili, da je povprečno število plodov na samico znašalo 6,49, pri čemer je pomembno, da je bilo kar 69 % analiziranih živali mlajših od dveh let. Čeprav je bil delež domačih svinj v genotipu proučevanih živali zelo majhen (3,4 %), je križanje divjega prašiča z domačim privedlo do nekaterih sprememb, ki vplivajo na razmnoževalni potencial vrste (npr. več plodov, več aktivnih seskov in zgodnejše obdobje prvega razmnoževanja), posledično pa tudi na hitro večanje številčnosti divjih prašičev na Hrvaškem.

Predavanjem je sledila okrogla miza, za katero je izhodišča z nizanem nekaterih dilem pri trenutnem upravljanju z divjim prašičem pripravil doc. dr. **Boštjan Pokorny**. V uro in pol trajajoči razpravi so razpravljavci kritično spregovorili o ustreznosti zdajšnjega načrtovanja (vključno s premajhno prožnostjo, ki ne upošteva dovolj vsakoletnih razlik v prirastku in gibanju številčnosti populacij) ter uresničitve upravljaljskih ukrepov. Pri tem so še posebno pozornost namenili potrebi po doseganju dovolj velikega količinskega odstrela in njegovi ustreznosti sestavi, pri čemer so se zedinili,

da je skladno z načrti nujno treba dovolj močno posegati tudi v ženski del populacije. Medtem ko je učinkovitost krmljenja kot ukrepa za zmanjšanje škode od divjih prašičev na podlagi najnovejših spoznanj vprašljiva, spodbujanje tega ukrepa pa je tudi znotraj omizja imelo svoje zagovornike in nasprotnike, je bila velika večina razpravljavcev enotnega mnenja, da je v prihodnje treba temeljito proučiti in tudi aktualizirati pozitivno vlogo, ki jo ima divji prašič v ekosistemi in jo ekonomsko ovrednotiti. Seveda pa je treba upoštevati tudi vse negativne vplive vrste, vključno z upoštevanjem divjega prašiča kot rezervoarja nekaterih nevarnih bolezni. Sklepe okrogle mize in celotnega dogodka lahko povzete preberete v okviru Sklepi.

V imenu organizatorjev dogodka upam, da je posvet v celoti uspel in da so udeleženci pridobili številna nova spoznanja in izkušnje, ki bodo v dobrodošlo pomoč pri vsakdanji praksi upravljanja z divjim prašičem v Sloveniji in na Hrvaškem. S podobnimi dogodki nameravamo nadaljevati tudi v prihodnje, zato bomo veseli vsake konstruktivne kritike, ki bo v prihodnje še izboljšala organizacijo tovrstnih dogodkov. Seveda pa smo zelo veseli tudi številnih pohval, ki smo jih po dogodku dobili od udeležencev. Zanje so zaslužni vsi našeti predavatelji, ki so bili pripravljeni posredovati svoje znanje na zelo zanimiv in strokoven način, člani(ce) organizacijskega odbora, še zlasti pa neutrudna in prizadevna vodja organizacijskega odbora, dr. **Helena Poličnik**, ki je poleg suverene organizacije dogodka posvet zelo uspešno tudi povezovala. Obenem je tudi zaslužna, da so vsi udeleženci že pred začetkom posvetovanja v roke dobili povzetke prispevkov. Celotni prispevki so zdaj dostopni tudi na spletni strani <http://www.erico.si/divji-prasic>.

Doc. dr. Boštjan Pokorny,
vodja programskega odbora posveta

SKLEPI

2. Slovensko-hrvaškega posveta z mednarodno udeležbo o upravljanju z divjadjo: DIVJI PRAŠIČ

Upošteva (i) trenutno in pričakovano populacijsko dinamiko divjega prašiča, (ii) izrazito večanje številčnosti in prostorske razširjenosti vrste v Evropi, (iii) značilnosti obstoječega upravljanja z divjim prašičem v Sloveniji in na Hrvaškem, (iv) primerjavo s stanjem v Evropi, (v) najnovejša znanstvena dognanja vodilnih slovenskih, hrvaških in drugih tujih raziskovalcev, pridobljenih s sistematičnimi raziskavami vrste, (vi) praktična/empirična spoznanja slovenskih upravljalcev s populacijami ter (vii) razpravo v sklepnem delu posveta, so člani programskega oz. organizacijskega odbora oblikovali naslednje sklepe Slovensko-hrvaškega posveta o upravljanju z divjim prašičem:

1. Za divjega prašiča je povsod po Evropi značilno izjemno večanje številčnosti in prostorske razširjenosti vrste, pri čemer nista nobeni izjemi niti Slovenija niti Hrvaška. V Sloveniji se je, npr., v zadnjih štiridesetih letih odstrel divjih prašičev kot kazalnik številčnosti populacije povečal za več kot 20-krat, s 472 osebkov v letu 1970 na 9.657 osebkov v letu 2008. Zaradi takšnih teženj, pričakovanih okoljskih sprememb, ugodnih za divjega prašiča, in upoštevanje najnovejše prostorske modele, ki zaradi izjemne primernosti življenjskega prostora kažejo na nadaljnje širjenje območja razširjenosti in številčnosti divjega prašiča, morajo upravljalci lovišč temeljito spremeniti koncept upravljanja in dojemanja vrste. Podobno kot v drugih evropskih državah mora postati aktualen in najpomembnejši cilj upravljanja s populacijami divjega prašiča v Sloveniji in na Hrvaškem način uravnavanja številčnosti vrste (seveda na etično sprejemljiv način) oziroma usmerjanje razvoja populacij (tako številčno kot prostorsko), ne pa »gojitve« divjega prašiča.

2. Obvladovanje številčnosti in prostorske razširjenosti divjega prašiča v prihodnosti je ključnega pomena za (i) trajnostno upravljanje z vrsto in njenim življenjskim okoljem, (ii) sobivanje divjega prašiča in prebivalcev v kulturni krajini, (iii) širšo družbeno prepoznavnost, sprejemljivost in ugled lovstva kot ciljno usmerjene dejavnosti razumne rabe obnovljivih naravnih virov, (iv) trajen obstoj divjega prašiča v ekosistemih, brez izpostavljenosti pretiranim reakcijam drugih udeležencev, ki trenutno prepoznajo ali lahko začno prepoznati divjega prašiča kot izključno »škodljivo« ali »konfliktno« vrsto, kar lahko po izkušnjah iz tuje sproži, da se jo na koncu v tej prizmi tudi upravlja.

3. Zavedamo se obstoja nekaterih medvrstnih odnosov, katerih posledica je negativen vpliv divjega prašiča na ekosisteme (npr. plenjenje nekaterih redkih in ogroženih živalskih vrst, potencialno zmanjševanje sposobnosti pomlajevanja nekaterih drevesnih vrst v gozdu), na ekonomijo kmetijske proizvodnje (npr. škoda na kmetijskih površinah, prenos nekaterih bolezni na domače prašiče) in na zdravje ljudi (obstoj nekaterih zoonoz). Vendar poudarjamo, da je divji prašič v tem delu Evrope domorodna vrsta, ki se je v svojem evolucijskem procesu razvijala in s svojo aktivnostjo opravlja številne pomembne ekosistemske vloge ter ima tudi dandanes številne pozitivne vplive. Čeprav je le-teh veliko (npr. pomembna plenska vrsta za velike zveri, zlasti volka; prehranjevanje in uravnavanje številčnosti nekaterih vrst talnih živali, kot so različni nevretenčarji in mali sesalci, ki povzročajo veliko škodo v kmetijskih in gozdnih ekosistemih; mešanje talnih horizontov, posledica česar je o hitrejša razgradnja opada, večanje rodovitnosti tal in zmanjšanje požarne nevarnosti), so koristi divjega prašiča kot vrste, zaradi povzročanja čezmerne škode, praviloma spregledane. Ekosistemsko vlogo divjega prašiča in njegove koristi je zato treba v prihodnje sistematično prepoznati, jih podrobno raziskati, aktualizirati in s tem vrsto promovirati. Slednje mora biti v interesu upravljalcev lovišč, načrtovalcev upravljanja s populacijami in tudi države kot lastnice divjadi. Pri prepoznavanju in aktualiziranju koristi divjega prašiča kot biološke vrste je zato potrebna aktivna vloga Lovske zveze Slovenije, Zavoda za gozdove Slovenije in Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Želimo si, da bi našete institucije po svojih zmogljivostih tudi v prihodnje nadaljevale s sistematičnim financiranjem raziskav divjega prašiča, ki bodo lahko pripomogle k argumentirani razpravi z lastniki zemljišč in državo, tudi (še zlasti) v pomenu ovrednotenja dejanskega ekosistemskega in ekonomskega pomena vrste v kulturni krajini.

4. Čeprav je bilo v preteklosti preprečevalno/odvračalno krmljenje divjih prašičev ocenjeno kot učinkovit ukrep za zmanjšanje škode, ki jo vrsta povzroča na poljščinah, pa novejša raziskava kažejo, da lahko ima intenzivno krmljenje divjih prašičev številne negativne učinke (povečana reprodukcija, rast populacije, večje koncentracije živali, povzročanje škode na travnikih zaradi neuravnotežene prehrane itn.), ki lahko posledično povzročijo celo veliko povečanje škode v kmetijski krajini, kar je prav nasprotno od prvotnih hipotez. Zaradi tega je treba v prihodnje temeljito proučiti vpliv krmljenja divjih prašičev na populacijsko dinamiko vrste in pojav škode, pridobljena spoznanja in izkušnje iz tuje pa v čim večji meri upoštevati. Že zdaj morajo upravljalci lovišč upoštevati, da je krmljenje dopustno zgolj na primernih krmiščih, ki so predvidena tudi v načrtih lovišč, vsakršno individualno krmljenje pa morajo prepovedati.

5. Za doseganje čim boljšega upravljanja z lokalnimi populacijami divjih prašičev je potrebno še boljše sodelovanje med načrtovalci in upravljalci s populacijami (lovci) ter raziskovalci divjega prašiča. Zgolj s tesnim sodelovanjem vseh udeležencev v procesu upravljanja bo omogočeno pridobivanje ciljno usmerjenega (t.j. uporabnega oz. »koristnega«) znanja in njegovega takojšnjega prenosa k ciljnim uporabnikom (načrtovalcem in lovcom). Stalen prenos najnovejših znanstvenih spoznanj v vsakdanjo prakso upravljanja z divjim prašičem je izjemnega pomena za ustvarjanje nujno potrebnega zaupanja na relaciji raziskovalci-načrtovalci-upravljalci-lovci, še zlasti pa za razumevanja dejstva, da je letni prirastek divjih prašičev odločujoči dejavnik, ki mora vplivati na načrtovanje pa tudi na poseganje v populacije. Prirastek divjega prašiča je namreč izjemno velik (do 300 % zimske številčnosti), a se med leti tudi zelo spreminja, saj je odvisen od trenutne razpoložljivosti prehranskih virov z izrazitimi medletnimi nihanjem (npr. dober obrod listavcev, pojav malih glodavcev) ter vremenskih značilnosti v določenem delu leta. Zaradi slednjega in mobilnosti/giblivosti vrste je še zlasti pri načrtovanju odvzema divjega prašiča potrebna izjemno velika prožnost, pri čemer morajo biti dopustna odstopanja bistveno večja kot v primeru drugih vrst prostoživečih parkljarjev. Nujno je tudi območno načrtovanje z dopuščanjem možnosti t. i. bazenske obravnave znotraj skupin lovišč in prenosa odstrela med posameznimi lovišči; zelo zaželeno bi bilo tudi dopuščanje možnosti prilagajanja načrtov odvzema med letom v primeru izjemnih nihanj številčnosti divjih prašičev. Nasprotno pa se morajo upravljalci lovišč zavedati, da je v večini lovišč potrebno intenzivno poseganje v populacijo, še zlasti med mladice, ki imajo izjemno velik razmnoževalni potencial. Vsi upravljalci lovišč in prav vsi lovci se morajo tudi zavedati, da je pri sedanji populacijski dinamiki nujno in potrebno skladno z veljavnimi letnimi načrti v mnogih delih Slovenije posegati tudi v kategoriji lanščakinj (1+) in odraslih svinj (2+). Zato uplenitev teh kategorij ne more in ne sme biti več predmet šikaniranja, zavračanja ali celo kaznovanja upleniteljev.

6. Pri upravljanju z divjim prašičem se s skoraj enakimi izzivi, težavami in priložnostmi srečujejo vse države jugovzhodne Evrope, pri čemer velja izpostaviti, da je zdaj populacijska dinamika divjega prašiča v Sloveniji še »pogojno« obvladljiva, hkrati pa se lahko učimo na izkušnjah in napakah številnih drugih držav, v katerih sta številčnost in prostorska razširjenost vrste marsikje že presegle gospodarsko in sociološko nosilno zmogljivost okolja. Zato je pri upravljanju in še zlasti raziskavah divjih prašičev, ki naj bi pripomogle k izboljšanju upravljanja, potrebno območno sodelovanje, pri katerem so bili prepoznani zlasti naslednji izzivi: (i) celovito spoznavanje ekosistemske vloge in družbene koristi divjega prašiča ter ekonomsko ovrednotenje teh koristi; (ii) proučevanje in oblikovanje javnega mnenja, t. j. ustvarjanje primerne »političnega habitata« za vrsto; (iii) genetika in hibridizacija vrste (križanje z domačim prašičem); (iv) divji prašič in škoda v kmetijski krajini; (v) divji prašič kot razširjevalec različnih bolezni; (vi) relativno pereča problematika trkov vozil z divjimi prašiči; (vii) divji prašič v mestnem okolju, (viii) realno ovrednotenje vseh učinkov krmljenja divjega prašiča.

7. Stalen in neposreden prenos novega znanja k načrtovalcem in lovcom je pomemben z vidika njihovega izobraževanja in ozaveščanja, posledica česar bo večja izvedljivost načrtovanih ukrepov pa tudi večja natančnost in zanesljivost podatkov/informacij, ki so nujno potrebni za prilagojeno načrtovanje nadaljnjih ukrepov v populacijah divjega prašiča in v njihovem življenjskem okolju. Zato mora divji prašič kot zelo pomembna vrsta parkljuste divjadi dobiti ustrezen (t. j. bistveno večji) obseg in strokovnost vsebin tudi v glasilu Lovca ter v drugih publikacijah, ki jih izdajajo Lovska zveza Slovenije ter druge organizacije in institucije, ki jih zadevata divjad in lovstvo. Vendar pri tem opozarjamo, da morajo tovrstne publikacije upoštevati najnovejša znanstvena spoznanja o biologiji vrste (le-teh ne manjka ne v Sloveniji ne na Hrvaškem, še zlasti pa ne drugod po Evropi) in morajo nujno temeljiti na sodobnih upravljaljskih konceptih trajnostnega izkoriščanja divjadi kot obnovljivega naravnega vira, ob hkratnem upoštevanju drugih uporabnikov prostora, ne pa na prežvelem konceptu »gojitve« divjega prašiča ter na nekritičnem prenosu prakse upravljanja s prašičem iz tuje izpred nekaj deset let.

8. Organizacija in izvedba tovrstnih posvetov sta najboljši možnosti neposrednega prenosa znanja in izobraževanja zainteresirane ciljne javnosti, zato je z njimi smiselno nadaljevati in jim zagotoviti značaj tradicionalnosti. Upošteva lovskoupravljaljski pomen vrste bo **3. slovensko-hrvaški posvet o upravljanju z divjadjo namenjen JELENJADI**, organiziran pa bo predvidoma **jeseni 2011**.

Velenje, Ljubljana in Zagreb, 24. 10. 2010

doc. dr. Boštjan Pokorny, doc. dr. Klemen Jerina, prof. dr. Ivan Kos, Marko Jonozovič, Srečko Žerjav, prof. dr. Zdravko Janicki, prof. dr. Alen Slavica, dr. Dean Konjević, dr. Nikica Šprem, dr. Helena Poličnik

Repetirka Mannlicher Schönauer

Konstruktorja orožja FERDINAND MANNLICHER in OTTO SCHÖNAUER sta na začetku 20. stoletja skupaj razvila lovsko repetirko Mannlicher-Schönauer, model 1903. Sistem repetirke je temeljil na konstrukciji vojaške puške, ki jo je zasnoval MANNLICHER. V grški vojski je bila v uporabi celih štirideset let (od leta 1900 do 1940), SCHÖNAUER pa je zanjo skonstruiral bobnasti nabojnik za pet nabojev. Kratka, 97 cm dolga, 3 kg težka priročna puška s kopitom, segajočim do ustja cevi (s t. i. polnim oblesjem, »štuc« iz nem. der Stutzen ali der Jagdstutzen), s 45 cm dolgo cevjo z nabojem kalibra 6,5 x 54 Mannlicher Schönauer (skrajšano M.-Sch.), polnjenim z brezdimnim smodnikom, z 10,4-gramsko (160 grain), delno oplaščeno lovsko kroglo in praviloma opremljena še s strelnim daljnogledom štirikratne povečave, je bila leta 1903 novo revolucionarno lovsko orožje in je kmalu postala prava svetovna uspešnica. Zaradi priročnosti puške, njene majhne teže in učinkovitosti naboja so jo zelo cenili gorski lovci. V Podonavju in Karpatih je bilo s to puško uplenjene izjemno veliko jelenjadi, divjih prašičev in medvedov, na afriški celini pa s polno oplaščeno kroglo celo veliko slonov in drugih vrst afriške veledivjadi. Do začetka druge svetovne vojne je bila t. i. »manliherica« v kalibru .256 M.-Sch. (angl. poimenovanje kalibra 6,5 x 54 M.-Sch.) na afriški celini najbolj razširjena puška »majhnega kalibra« (angl. smallbore). Naj spomnim tudi na imenitne opise lova s to puško našega znanega gozdarskega in lovskega strokovnjaka MIRKA ŠUŠTERŠIČA, ko v prispevku *Za divjimi svinjami* slikovito opisuje, kakšno orožje zadostuje oziroma je v takratnih razmerah zadostovalo za lov na jelene in divje prašiče. Takole piše: »Po mojih izkušnjah zadostuje za lov na jelene in divje svinje Mannlicher-Schönauer repetirka, kal. 6,5 mm. Marsikdo bi ugovarjal in pristavil, da to velja le za dobre strelce. Če svinji s kalibrom 9,5 mm prestreliš bedro, je ravno tako ne boš pobral, kot s kalibrom 6,5 mm. In če ji navrtiš trebuh s 3 mm večjo ali manjšo luknjo, jo boš drugi dan iskal in ne našel, pač pa logar čez mesec ali dva. Tudi nasprotno je seveda lahko. Te vrste repetirka ima prednost, da je komaj meter dolga in torej za goščavo zelo pripravna. Krogla malega kalibra ima veliko razanco in vseeno zadostno silo, da ubije tako močno žival. Zlasti kdor rabi daljnogled na puški in lovi

Slika 1: Repetirka Mannlicher-Schönauer, model NO, s pravokotno, navzdol zapognjeno ročico zaklepa, v kalibru 7 x 64, s približno 60 cm dolgo cevjo, s polovičnim kopitom, letnica izdelave 1963, sprožilec z nemškim naprožilom. Strelni daljnogled Kahles Helia Super, povečave 6 x 42 je na puško montiran s tritočkovno vtično suhlsko montažo. Natančnost dobro vzdrževane in ohranjene repetirke je še po pol stoletja zmerne lovske rabe primerljiva s sodobnimi repetirkami.

Slika 2: Prednji montažni nastavek za pritrditev strelnega daljnogleda je pritrjen na cev z lotnim spojem, zadnji del pa na levi strani zaklepišča. Poznavalci cenijo nepoškodovano glavo zaklepišča z ohranjenimi originalnimi vgraviranimi oznakami.

Slika 3: Originalno kopito z ravnim hrbtom, pištolskim ročajem in ličnico najbolj ne ustreza sodobnim ergonomskim zahtevam. Pri merjenju skozi visoko montiran strelni daljnogled bi bolj ustrezala, npr., oblika hrbta Monte-Carlo in ustrezno oblikovana ličnica. Lahko si pomagamo z usnjeno ličnico, ki jo po potrebi natakemo na zadnji del kopita. Prekratko kopito je podaljšano, ker tako bolj ustreza strelčevim meram.

v ravninah, kjer do tri sto korakov ni pretirana distanca, bo spoznal prednost večje razance.«

Uspešnici »kratkega štuca« 6,5 x 54 M.-Sch., model 1903, so v naslednjih letih sledili novi modeli s 50 cm dolgimi cevmi: 1908. leta 8 x 56 M.-Sch., 1905. leta 9 x 56 M.-Sch. in 1910. leta 9,5 x 57 M.-Sch. Vendar se noben od navedenih novih kalibrov ni uveljavil tako široko in uspešno kot 6,5 x 54 M.-Sch. Po prvi svetovni vojni je morala tovarna v mestu Steyr nekaj časa prekiniti s proizvodnjo vojaškega in lovskega orožja, leta 1918 je bankrotirala; da bi preživela, je začela s proizvodnjo avtomobilov. Po ponovnem zagonu proizvodnje lovskega orožja so leta 1924 sistem repetirke nekoliko podaljšali zaradi uvedbe novih kalibrov z višjimi začetnimi hitrostmi krogel. Tovarna je razvila in na tržišče poslala novo serijo t. i. »visokorazantnih štucev« (nem. Mannlicher Schönaauer Hochrasanzstutzen) s 60 cm dolgimi cevmi in polovičnim oblesjem (!) v kalibrih 7 x 57, 7 x 64, 8 x 60 S, 9,3 x 62 in 10,75 x 68. V časovnem obdobju od poznih tridesetih let do leta 1950 tovarna ni izdelovala lovskega orožja. Šele leta 1950 je podjetje Steyr - Daimler - Puch ponovno zagnalo proizvodnjo Mannlicher Schönaauer lovskih repetirk naslednjih posodobljenih modelov: **Model 1950, Model 1952, Model GK, Model NO** (namenjen le evropskemu trgu), **Model 1956-MC in Model 1961-MCA** (slednja dva namenjena za izvoz na ameriški trg z »Monte Carlo« oblikovanim hrptom kopita in ličnico). Za evropske porabnike so bile repetirke največkrat opremljene s sprožilci z nemškim naprožilom, za angleški in predvsem ameriški trg pa praviloma z neposrednim sprožilcem. Razširili so tudi izbor kalibrov, repetirke so proizvajali v naslednjih kalibrih: .243 Win., 6,5 x 54 M.-Sch., 6,5 x 57, 6,5 x 68, 7 x 57, 7 x 64, 8 x 57 IS, 9,3 x 62; 8 x 60 S, 8 x 68 S, .257 Roberts, .270 Win., .308 Win., .30-06 in .458 Win. Repetirke s kopiti s polovičnim oblesjem so imele 60 cm dolge cevi, legendarni »štuc« (s kopitom z oblesjem do ustja cevi) v kalibru 6,5 x 54 M.-Sch. pa komaj 45 cm dolgo cev. Kratki, »štuc« izvedbi repetirk kalibrov 8 x 60 S in 9,3 x 62 sta imeli 60 cm dolgi cevi, pri drugih kalibrih pa je bila dolžina cevi 50,8 cm. Repetirke model MC (za izvoz v Ameriko) so imele 56 cm dolge cevi. Posebej je bilo treba doplačati za daljšo, 65-centimetrsko cev, za cev, izdelano iz jekla Böhler Antinit, za posebno lep les kopita, za kopito, izdelano po merah naročnika in za posebno izbrano natančnost puškine cevi. Prve repetirke so imele le običajno varovalko s kril-

Slika 4: Strelivo 6,5 x 54 M. Sch. izdelujejo le še redki proizvajalci, med njimi je nemška tovarna RWS. Na evropskem in ameriškem trgu v najnovejšem času ponujajo tudi cenejše strelivo PPU, ki pri nas zaenkrat še ni v prodaji.

Slika 5: Steyr Mannlicher luksuzna repetirka, kalibra 6,5 x 54 M.-Sch., sodobnega sistema SBS 96, s približno 51 cm dolgo cevjo in s polovičnim oblesjem (t. i. nem. goiserer izvedba, v prostem prevodu: hribovska puška). Ob stopetdeseti obletnici rojstva konstruktorja FERDINANDA MANNLICHERJA jih je tovarna Steyr Mannlicher AG & CO leta 1998 izdelala 150. Opremljena s sodobnim strelnim daljnogledom Zeiss 2,5-10 x 50, pritrjenim na puško z EAW zasušno montažo, je še vedno uporabno lovsko orožje, primerno predvsem za odstrel srnjadi.

cem, pozneje so vgrajevali še dodatno drsno varovalko na desni strani vratu kopita, nazadnje pa tudi ergonomsko optimalno drsno varovalko na zgornji strani vratu kopita. Iz orožnega kataloga *Frankonia*, letnik 1963, je razvidno, da je Mannlicher Schönaauer repetirka, mod. 1952, stala 710 DEM, za repetirko v »afriškem kalibru«, .458 Win., mod. 1956, pa je bilo treba doplačati še 400 DEM. Cena repetirke je bila primerljiva s ceno malo boljše različice takrat na nemškem trgu nove sodobne kratke GEHMANNOVE repetirke s teleskopskim zaklepom Mauser 66. Kataloška ponudba se je v obdobju 1971/1972 skrčila le še na model 1952 GK in dva evropska kalibra 7 x 57 in 7 x 65 (cena: 1025 DEM). V sedemdesetih letih (z vmesnimi proizvodnimi prekinitvami) so izde-

lali približno 73.000 repetirk v kalibru 6,5 x 54 M.-Sch.

Kaliber 6,5 x 54 M.-Sch. je zastarel predvsem zaradi razvoja drugih, močnejših, bolj vsestransko uporabnih krogelnih kalibrov, dokončno pa ga je upokojil angleški zakon o jelenjadi, t. i. *Deer Act 1963*, ki je za lov na jelenjad prepovedoval uporabo kalibra, manjšega od .240 inčev ali pa je njegova živa sila (= kinetična energija), merjena na ustju cevi, manjša od 1700 foot pounds. Prvemu merilu naboj 6,5 x 54 M.-Sch. ustreza (.256 inčev), drugemu pa tudi! Če namreč za primerjavo za RWS-naboj, z 10,3-gramsko TMR (delno oplaščeno kroglo z zaobljenim vrhom) z začetno kinetično energijo na ustju cevi 2.312 J s pretvornikom 1 foot pound = 1,3558 J preračunamo v anglosaške enote za ki-

netično energijo, izračun pokaže, da naboj s 1.705 foot pounds kinetične energije za malenkost celo presega zahtevano minimalno zakonsko merilo (kriterij) 1.700 food pounds. Izračun: 2312 J : 1,3558 J/foot pound = 1.705 foot pounds. Iz navedenega je razvidno, da so določila lovskih zakonskih predpisov lahko tudi precej ohlapna! Ta naboj je torej v Angliji za lov jelenjadi prepovedan, dovoljen pa je kaliber .243 Win. Repetirke vrste Mannlicher Schönauer so izdelovali do leta 1972. Proizvodnjo so prekinili zaradi (pre)velikih proizvodnih stroškov; vsi kovinski deli so bili namreč z zahtevnimi tehnološkimi postopki izdelani iz masivnega jekla.

Začeli so s proizvodnjo novega **modela M 72** z bobnastim nabojnikom neprijetno slabše izvedbe v primerjavi s klasično »manliherico« in s posebej oblikovano varovalko s krilcema na zadnjem delu zaklepišča. Model 72 so izdelovali v obdobju 1972–1976. Nato so »dobro staro manliherico« in M 72 zamenjali naslednji novi modeli:

Steyr - Mannlicher, v izvedenkah SL, L, M, S in S/T. Model so začeli izdelovati že leta 1966. Značilnost tega modela so iz plastike »makrolona« oblikovani: branik sprožilca, nabojnik ter njegovo ohišje. Bradavice zaklepa so razporejene na zadnjem delu zaklepa in torej zaklepajo v ustrezno oblikovan mostiček zaklepišča in ne glavo zaklepišča, kot je to običajno pri drugih vrstah repetirk. Drсна dvostopenjska varovalka je na zadnji desni strani mostička zaklepišča. Tak sistem se je v svetu široko uveljavil pri ostrostrelski vojaški puški SSG 96. Zanimivo pa je, da so prenehali izdelovati repetirko v kalibru 6,5 x 54 M.-Sch.

Steyr - Mannlicher – Luxus, 1977. Pri tem modelu je za mnoge »neugledno plastiko« zamenjalo jeklo, nabojnik je enoreden, jeklen, sprožilec z nemškim naprožilom prejšnjega modela pa je nadomestil nov, izredno kakovosten kombiniran sprožilec, drsna dvostopenjska varovalka je ostala nespremenjena. Leta 1987 so model opremili z varnejšo tristopenjsko varovalko v obliki plastičnega kolesca na vratu kopita.

Leta 1996 so razvili bistveno izpopolnjen model **Steyr SBS 96**. Kratica SBS označuje začetnice naslednjih treh angleških besed: *Safe Bolt System*, v prostem prevodu: varen zaklepni sistem, ki je po trditvah proizvajalca preizkušen na izjemnih 8.000 barov tlaka smodniških plinov. Štiri bradavice zaklepa, razporejene v dve vrsti, se prilegajo v štiri izreze v glavi zaklepišča, puško pa poleg varnosti odlikuje tudi izjemno kakovosten kombiniran sprožilec, hladno kovana cev pa praviloma zagotavlja ustrezno, zelo natančno streljanje.

Ob stopetdeseti obletnici rojstva konstruktorja FERDINANDA MANNLICHERJA je tovarna Steyr Mannlicher AG & CO, leta 1998, izdelala **150 luksuznih repetirk kalibra 6,5 x 54 M.-Sch., sistema SBS 96**, s približno 51 cm dolgo cevjo in s polovičnim oblesjem (t. i. *nem.* goiserer izvedbo, v prostem prevodu: hribovsko puško). K vsaki puški je priložen certifikat z vpisano serijsko številko puške.

Na sistemu zaklepa SBS 96 so leta 2007 razvili nov razstavljiv model **Steyr Mannlicher Luxus** z možnostjo zamenjave cevi.

Klasično manliherico odlikuje gladko, tekoče repetiranje, ki daleč prekaša

sistem Mauser 98. Bobnasti, iz jekla izdelan nabojnik, z zmogljivostjo pet nabojev, napolnimo s potiskanjem posameznih nabojev v nabojnik in ga po potrebi tudi v trenutku lahko izpraznimo s pritiskom na gumb na zgornji desni strani nabojnika, zaradi česar odpade precej zamudno praznjenje puške z repetiranjem. Za lovske tradicionaliste je klasična manliherica višek orožarske umetnosti in nekateri med njimi so celo prepričani, da ima samo iz masivnega jekla izdelana puška, obvezno z lesenim kopitom iz orehovine, »dušo«.

Nabavna cena rabljene manliherice je v razponu od 500 € do 1.800 €, odvisno od modela, kalibra, letnice izdelave, ohranjenosti, kakovosti kopita, strelne optike in vrste ter kakovosti montaže strelnega daljnogleda. Najbolj so cenjene repetirke, ki so jih izdelovali v obdobju od leta 1950 do 1972. Pri rabljeni repetirki strokovnjaki odsvetujejo nakup, če je sprednji montažni podstavek strelnega daljnogleda montiran na glavo zaklepišča na tak način, da je v glavo vrezan utor. Ta namreč ne le zmanjšuje izvirnost prvotne podobe zaklepišča s potrebnimi vgraviranimi oznakami, temveč lahko tudi do take mere poškoduje navoj v glavi zaklepišča, v katero je privita puškina cev, da je ogrožena varnost streljanja, še posebej, če želimo pozneje zamenjati cev. Pri morebitni zamenjavi kalibra oziroma cevi je treba upoštevati, da je bobnasti nabojnik natančno prilagojen puškinemu kalibru in da zato strokovno predelavo lahko opravi le puškar z ustreznim znanjem in izkušnjami. Če želimo rabljeno, torej bolj ali manj ohranjeno puško posodobiti, jo lahko opremo, npr.: z novo cevjo, novim strelnim daljnogledom in v tem primeru nujno tudi z novo montažo, novim sprožilcem (namesto sprožilca z nemškim naprožilom, npr. z neposrednim sprožilcem) ali/in novim, po meri izdelanim kopitom. Takšna strokovna predelava seveda veliko stane. Manliherico lahko v avstrijski puškarski delavnici ERICH SCHODER (www.eschoder.com) izdelajo na novo oziroma pri njem lahko naročite vse potrebne rezervne dele, ki jih izdeluje sam. Cene so temu primerno visoke; tako, npr., stane: povsem nova puškina cev 1.548 €, zaklepišče 1.950 €, zaklep 1.087 €, bobnasti nabojnik 592 €, kopito 1.750 € in deli za montažo strelnega daljnogleda 742 €. Torej izboljšave rabljenega originala lahko stanejo znatno več kot stane nova, sodobna repetirka. Zamenjavo iztrošene cevi, tritočkovno vtično montažo strelnega daljnogleda ali pa izdelavo novega kopita lahko zaupate tudi izkušenemu domačemu puškarku.

Prof. dr. Mirko Tratnik

Slika 6: Kratka lovska repetirka Mannlicher-Schönauer (Jagd)stutzen (nem. oznaka) v kalibru 6,5 x 54 M.-Sch., izdelana pred prvo svetovno vojno, opremljena s strelnim daljnogledom s štirikratno povečavo. Še vedno je cenjena in še vedno v lovski rabi. Puška, prikazana na fotografiji, je družinska zapuščina nekdanjega znanega ljubljanskega puškarskega Albin Šifrerja in jo še vedno uporablja njegov vnuk Boris Leskovic.

Beseda je bila o medvedu

11. Srečanje članic Koordinacijskega foruma CIC za srednjo in vzhodno Evropo

Priprave na 11. Srečanja članic Koordinacijskega foruma CIC za srednjo in vzhodno Evropo v Sofiji so se začele že 10. oktobra 2009, ko je bil 10., jubilejni sestanek članic Koordinacijskega foruma CIC za SR in V Evropo v Črni gori – v Cetinju. Tistega dne sem po volitvah predsestavanje predstavnic nacionalnih delegacij prevzel od dotedanjega dolgoletnega predsednika foruma **Veljka Varičaka**. Prisostvovalo je trinajst držav Forumu, V. Varičak pa je bil ob koncu zasedanja izvoljen za častnega predsednika prisotnih državnih nacionalnih delegacij CIC.

V dogovoru s takratnim, tudi prisotnim predsednikom CIC, **Dietrom Schrammom**, je bila določena že takrat zelo aktualna tema Rjavi medved (*Ursus arctos*) in dogovorjeno je bilo, da se pripravi vprašalnik Problematika rjavega medveda v ruralnem okolju. Nalogo je sprejel prisotni mag. **Janko Mehle** v imenu ZGS, ki je obenem tudi član slovenske nacionalne delegacije CIC.

Za destinacijo 11. sestanka CIC CF C/E E (v nadaljevanju Forumu CIC) je bila sprejeta ponudba bolgarske CIC-delegacije. Dogovorjeno je namreč bilo, da bo naslednje zasedanje v Sofiji, in sicer 11. in 12. oktobra 2010.

Razposlali so vprašalnike, katerih sestavljavca sta bila mag. **Janko Mehle** in **Marko Jonozovič**, oba z Zavoda za gozdove Slovenije. Obenem smo zaprosili za potrditev predlagane glavne teme, ki je bila, kot se je izkazalo pozne-

je, zelo aktualen tematski izziv za strokovnjake, ki se ukvarjajo s to problematiko. V vseh deželah, kjer imajo medveda, imajo vrsto vprašanj in pobud. O tej temi se je razpravljalo tudi na 57. GA CIC v Dubrovniku, Cavtatu, na seji Koordinacijskega foruma CIC za SR in V Evropo.

Na omenjeni seji so bili med razpravljavci tudi predstavniki Hrvaške lovske zveze. Njihove pripombe in predlogi še dodatnih vprašanj k že pripravljenemu vprašalniku so bili sprejeti z odobrava-

Zasedanja se je udeležilo šest nacionalnih delegacij CIC, na katerem so se udeleženci pogovarjali o problematiki rjavega medveda v podeželskem okolju, ki je bila aktualna za vse udeležence.

njem in so bili dodani h gradivu kot celoti.

V mesecih pred sestankom je potekala korespondenca z UHAB (Union of Hunters and Anglers of Bulgaria) z bolgarskimi prijatelji, ki so v želji po uskladitvi zahtev organizacije prišli v Slovenijo na sedež Koordinacijskega foruma CIC za SR in V Evropo.

Prišla sta predsednik UHAB, **Ivan Petkov**, generalni sekretar UHAB, in **Grigor Gogov**, o čemer smo že poročali. Z njima je bila tudi **Alexandra Topouzanska**, ki je pri njih zadolžena za mednarodno sodelovanje. Postavili smo vse potrebne smernice glede

Spominska fotografija udeležencev nacionalnih delegacij Forumu CIC za srednjo in vzhodno Evropo, ki se je zbrala na 11. zasedanju oktobra letos v Sofiji (Bolgarija).

organizacije 11. sestanka Koordinacijskega foruma CIC za SR in V Evropo, ki se je po dogovoru in uskladitvi z vsemi članicami – nacionalnimi delegacijami – začelo 11. oktobra 2010.

Zasedanja se je udeležilo šest nacionalnih delegacij CIC: **Bolgarija, Slovaška, Romunija, Rusija, Srbija, Slovenija**. Albanska delegacija je imela žal v Makedoniji okvaro avtomobila in se zato ni mogla udeležiti zasedanja in predstaviti svojega tematskega prispevka, čeprav je albanski odgovor na vprašalnik *Problematika rjavega medveda v ruralnem okolju* prispel prvi. Odgovore na vprašalnik

o rjavem medvedu so posla-le tudi vse preostale članice Forumu CIC, ki imajo na svojem območju medveda, prav tako tudi temo o rjavem medvedu.

Prispevki so bili izvlečki iz raznih strokovnih raziskav o rjavem medvedu. Opaziti je bilo, da je problematika medveda zelo aktualna in je zadevala večino članic Forumu CIC.

Zaradi potreb po predhodnem dogovoru in dokončni organizaciji zasedanja smo se dva dni prej zbrali na letališču in od tam v spremstvu generalnega sekretarja UHAB, Grigorja Gogova, odšli v lovsko kočjo Eledjik, ki je približno 60 km iz Sofije.

V koči so bili predsednik CIC **Bernard Loze**, generalni direktor CIC **Tamas Marghescu**, **Srečko Žerjav**, podpredsednik CIC, dr. **Imrich Šuba** in predsednik Koordinacijskega foruma CIC, **Toni Vrščaj**. Uspešen je bil tudi lov, ki so ga priredili gostitelji. Toni Vrščaj je uleplnil tri divje prašiče, Bernard Loze pa sedemletnega srnjaka. V nedeljo zjutraj nas je na lovu obiskal tudi bolgarski minister za kmetijstvo **Miroslav Naydenov** in se zadržal z nami na lovu in kratkem klepetu. Žal tistega dne ni imel lovske sreče.

Bernard Loze, predsednik

CIC, se je skoraj do polnoči zadržal v pogovoru s predsednikom Koordinacijskega foruma CIC za SR in V Evropo, Tonijem Vrščajem, in s častnim predsednikom CIC, **Dietrom Schrammom**. Razpravljali so o organizaciji sestanka, pa tudi o organiziranosti CIC v prihodnje.

11. zasedanje Forumu CIC se je začelo 11. oktobra s predvajanjem bolgarske himne in himne CIC. Nato je član UHAB prebral pozdravno pismo častnega predsednika Forumu CIC, Veljka Varičaka, katerega vsebina je bila sprejeta z aplavzom. Sledila so pozdravna pisma z željami po uspešnem delu zasedanja, ki so jih poslali evropski poslanec **Jelko Kacin**, ambasadorica Slovenije v Bolgariji, NE, **Darja Bavdaž Kuret**, ministrica za okolje in vode, NE, **Nona Karadjova**.

V nadaljevanju otvoritvene slovesnosti je predsednik foruma Toni Vrščaj s pozdravom in dobrodošlico prisotnim članicam foruma začel zasedanje.

Nato je podelil priznanje Koordinacijskega foruma CIC za pomoč in sodelovanje Bernardu Lozeju, enako tudi Bolgarski lovski zvezi (UHAB), ki ga je prevzel njen predsednik Ivan Petkov. Izročil mu je tudi posebno zahvalo za vso pomoč pri organizaciji in gostitvi 11. zasedanja. Predstavnik LZS, Srečko Žerjav, je podelil odlikovanje red LZS I. stopnje rektorju prof. dr. **Ninu Ninovu**, plaketo LZS pa Bolgarski lovski zvezi – UHAB.

Dr. Imrich Šuba je Toniju Vrščaju predal za Veljka Varičaka zlato medaljo ob 90-letnici lovstva na Slovaškem ter zlato medaljo, izdano ob lovskih svečanostih Dnevih sv. Huberta.

Pri skupni večerji je sledila izmenjava daril. Predsednik Forumu CIC je predal sliki medveda, vžgani v les, delo slovenskega avtorja **Jurija Miheliča**, priznanega upodobljevalca živali iz Bele krajine.

Odprtja srečanja so se udeležili Bernard Loze, Dieter

Schramm, Ivan Petkov, minister za kmetijstvo in vode Bolgarije dr. Miroslav Naidenov, rektor, prof. dr. Nino Ninov, dr. **Yordan Voinov**, generalni direktor bolgarske nacionalne veterinarske službe pri ministrstvu za kmetijstvo, **Chavdar Furlanski**, guverner regije Smolyan, **Nikolaj Penkov**, državni sekretar v bolgarskem ministrstvu za kmetijstvo, namestnik ministra za kmetijstvo **Georgi Kostov** in prof. dr. Nikola **T. Belev**, ki je predsednik regionalne komisije za evropsko in svetovno organizacijo za varstvo zdravja živali – OIE.

Po uvodnih nagovorih predsednika Forumu in Bernarda Lozeja je besedo dobil gostitelj zasedanja, predsednik UHAB, g. Ivan Petkov. Toni Vrščaj je zaradi obveznosti obiska pri predsedniku države vodenje strokovnega dela zasedanja predal podpredsedniku Forumu CIC, dr. Imrichu Šubi, ki je bil na to funkcijo potrjen z aklamacijo.

Med nadaljevanjem zasedanja je delegacija CIC pod

vodstvom Bernarda Lozeja, Ivana Petkova, Dietra Schramma in Tonija Vrščaja obiskala predsednika države **Georgija Parvanova** v predsedniški palači. Predsednik bolgarske vlade **Boyko Borisov** se žal sestanka z delegacijo ni mogel udeležiti zaradi sočasne obiska zunanje ministrice Nemčije Angele Merkel. V razgovoru s predsednikom Parvanovo se je delegacija CIC zadržala uro in pol, čeprav je bilo po protokolu določenih samo 45 minut.

Po vrnitvi v Hotel Anel, kjer je potekalo zasedanje, je Bernard Loze udeležencem predstavil vsebino pogovora z obiska pri predsedniku bolgarske države. Parvanov se je izkazal kot dober poznavalec problematike in stanja z rjavim medvedom, saj je tudi sam lovec. Zato že iz svojih izkušenj in lovske prakse pozna mnoge težave. Predlagal je celo, naj bi bila tema naslednjega zasedanja Forumu CIC – volk (*Canis lupus*). Povedal je, da bi pri tem prav rad prispeval svoj

prispevek o tej zveri, ki je v Bolgariji še zelo pogosta.

Med predavanji izvedenec o medvedu so prihajali visoki gostje, predstavniki vlade, ki smo jih ob tej priložnosti povabili na govornico, da so nas lahko javno pozdravili. Med predavanji se je sestala tudi posebna komisija za sestavo resolucije, ki ji je predsedoval mag. Janko Mehle. Poleg njega so besedilo sestavljali še Grigor Gogov, dr. Imrich Šuba, prof. dr. **Leonid Baskin** in prof. dr. **Neculai Selaru**.

Resolucija, ki jo predstavljamo v okviru, je zajela omenjeno tematiko, ki je bila z manjšimi pravopisnimi popravki soglasno sprejeta.

Predavatelji so se vrstili po abecednem redu prisotnih državnih delegacij CIC. Začetno predavanje je imel Marko Jonozovič, ki je kot predstavnik ZGS pripravljaval vprašalnik in temo.

Predavatelji so vsa predavanja predstavili izredno strokovno, tako da bi bilo prav težko izpostaviti najboljše in najzanimivejše. Očitno so bile teme izbrane po daljših in temeljitih razmišljanjih, zato je bilo splošno mnenje, da bi teme o rjavem medvedu lahko uvrstili med rezultate znanstvenega raziskovanja.

Zadnji govornik je bil avtor vprašalnika *Problematika rjavega medveda v ruralnem okolju*, mag. Janko Mehle, ki je predstavil rezultate vseh prejetih odgovorov na vprašalnik. Ta del in rezultati bodo verjetno dali odgovore na mnoga vprašanja, ki si jih postavljajo ljudje in vlade pri pripravljanju ukrepov za sobivanje človeka in medveda v istem življenjskem okolju.

Opaziti je bilo še kar nekaj razprav »pro et contra«, ki so pokazale, da je problematika »medved na našem dvorišču« še kako aktualna. Obveljalo je mnenje, da se v državah Evrope priljubljenost medveda večja z njegovo oddaljenostjo.

Slovensko nacionalno delegacijo CIC so sestavljali: predsednik Foruma Toni Vrščaj,

mag. Janko Mehle in Marko Jonozovič (ZGS), individualna člana Matjaž Prinčič in Srečko Žerjav (slednji tudi za LZS), ki je pripravil odlično predavanje na temo odnosov med človekom in medvedom v slovenskem okolju.

Predavanja članov SLO nacionalne delegacije CIC so bila na visoko strokovni ravni in sprejeta s pohvalami in mnogimi podvprašanji. Še posebno je predavanje kot visoko strokovno pohvalil prof. dr. Leonid Baskin, član ruske akademije znanosti. Ob koncu predavanj je Marko Jonozovič prebral resolucijo, ki vsebuje tri glavne cilje:

(1) zborovanje in analize informacij o stanju in razširjenosti rjavega medveda v deželah SR in V Evrope; (2) izmenjava izkušenj – kako obravnavati konflikte z medvedom; (3) Resolucija razvoja okoljskega programa CIC, obveščanje in vsebinsko oblikovanje ustrežnejšega načina za reševanje konfliktov človek – medved.

Ob koncu moje predstavitve dogodka se moram zahvaliti predsedniku CIC Bernardu Lozeju, generalnemu direktorju CIC Tamasu Marghescu, ki sta se ne glede na svojo zasedenost in mnoge obveznosti osebno udeležila zasedanja in dala pomemben pečat v imenu CIC, Koordinacijskega foruma CIC, pa tudi prijateljem, bolgarskim lovcem, članom UHAB, ki so prizadevno in nesebično pomagali pri organizaciji 11. Zasedanja članic Koordinacijskega foruma CIC. Prav tako se zahvaljujem vsem drugim udeležencem za strokovne prispevke, še posebno obema predstavnikoma ZGS, mag. Janku Mehletu in g. Marku Jonozoviču za dobro sestavljen vprašalnik. Menim, da lahko le s takim delom in prispevki promoviramo tudi državo Slovenijo in slovensko lovstvo.

Toni Vrščaj, inž.,
predsednik
Koordinacijskega foruma
CIC za srednjo in vzhodno
Evropo

Na povabilo Bolgarske lovske zveze (UHAB) je 11. in 12. oktobra 2010 v Sofiji, Bolgarija, potekal 11. Sestanek Koordinacijskega foruma CIC za SR in V Evropo. Glavna tema sestanka je bil rjavi medved (*Ursus arctos*).

Udeleženci 11. Sestanka Koordinacijskega foruma CIC za SR in V Evropo so soglasno sprejeli naslednjo

RESOLUCIJO

1. Udeleženci sestanka z zadovoljstvom ugotavljamo stabilnost in/ali povečanje populacij medveda v SR in V Evropi, kar je posledica ugodnih naravnih in družbeno-ekonomskih razmer, vključno z varstvenimi prizadevanji lovske organizacije.

2. Kljub temu smo udeleženci foruma zaskrbljeni zaradi ponekod prevelikega povečanja številčnosti rjavega medveda na nekaterih območjih in možnega ter dejanskega povečanja števila konfliktov človek–medved, ki so ena izmed glavnih potencialnih nevarnosti za dolgoročno preživetje te vrste.

3. Koordinacijski forum CIC za SR in V Evropo spodbuja vladne in nevladne organizacije, pa tudi vse lovske organizacije za razvijanje osnovnega znanja o rjavem medvedu na njihovem ozemlju (neprestano spremljanje stanja, znanstvene raziskave, ocena kakovosti habitata, socialno-ekonomskega okolja, vedenjska opažanja ...).

4. Koordinacijski forum CIC za SR in V Evropo spodbuja vse države in pristojne oblasti, naj čim prej pripravijo načrte upravljanja za trajnostni razvoj njihovih populacij rjavega medveda, če je le mogoče, na čezmejni populacijski ravni. To bo pomagalo preprečiti zapoznele akcije, neusklajene odzive ter dvome med ljudmi, ki morajo sobivati z medvedi.

5. Koordinacijski forum CIC za SR in V Evropo priporoča vsem državam in odgovornim organom, naj upoštevajo siromašenje habitatov in infrastrukturne ovire, ki ogrožajo prihodnost medveda v vsej Evropi. Gradnja »medvedu prijaznih« premostitvenih objektov prek infrastrukturne ovire bi pomembno pripomogla k ugodnemu razvoju medvedjih populacij in njihovi medsebojni povezanosti.

6. V preteklosti so lovske organizacije bistveno pripomogle k ohranitvi rjavega medveda. S svojim znanjem in pripravljenostjo so pripravljene nadaljevati delo v skrbi za ohranjanje medveda tudi v prihodnje. Udeleženci srečanja menimo, da je tudi pravilno organiziran lov v pomenu trajnostne rabe naravnih virov eden izmed aktivnih orodij za ohranjanje rjavega medveda.

7. V sodelovanju s FACE (Evropskim združenjem lovske zvez držav članic) pozivamo Evropsko komisijo in njene države članice, pa tudi vlade po vsej Evropi, naj nadaljujejo s svojim delom in procesi odločanja, ki naj temeljijo na trajnostni rabi naravnih virov in da tozadevno redno spremljajo ter po potrebi spreminjajo zakonodajo (Direktiva o habitatih in druga predmetna zakonodaja) in smernice v povezavi z rjavim medvedom.

8. V okviru predpisov in spremenjenih okoliščin donedavnega in zdaj razširjenega ozemlja držav EU ter v povezavi z zelo različnim statusom rjavega medveda po posameznih državah bi bilo treba sprožiti tudi postopke za spremembo Bernske konvencije in Nature 2000.

Na kratko iz tujega tiska ...

Kanada: Človekova iznajdljivost ne pozna meja. Kanadski policisti že dalj časa opazajo povečanje števila nasadov indijske konoplje, predvsem v bolj oddaljenih krajih, še posebno na območju Britanske Kolumbije, in si prizadevajo za njihovo odkritje in uničenje. Tako so na zahodu mesta Vancouver odkrili velik nasad s približno 2.300 sadikami indijske konoplje, ki so jo dobesečno varovali črni medvedi (baribali). V neposredni bližini nasada se je zadrževalo tudi več rakunov in podivjanih domačih prašičev. Tako so črni medvedi večinoma sedeli in gledali policiste, kako hodijo okoli njih, eden od njih je celo splezal na streho policijskega avtomobila, mladi rakun pa je poskušal splezati na policistovo nogo. Na tak način so policisti odkrili omenjeni nasad konoplje, katerega končni izdelek bi bil na črnem trgu vreden okoli 1 milijon kanadskih dolarjev, in ugotovili, da je lastnik v neposredni bližini nasada medvede krmil s pasjimi briketi. Zaradi nenavadnega obnašanja divjih živali domnevajo, da je bila marihuana celo primešana v pasjo hrano.

(Deutsche Jagd Zeitung, 10/2010)

Kanada: Kanadska vlada ne bo več vodila registra lovskega in športnega orožja. Tako naj bi tovrstno orožje že doslej prijavljali zgolj »lovci na race in kmetje, ki se bojijo zakonov«, kar pa je bilo zgolj manjši del imetnikov tega orožja. Predvsem v bolj oddaljenih predelih je bila namreč registracija orožja zelo nepriljubljena, čeprav se ravno v tistih krajih zelo veliko ljudi redno ukvarja z lovom.

(Jagen Weltweit 5/2010)

Nemčija: V tej državi se število in prostorska razširjenost nilskih gosi (*Alopochen aegyptiacus*) hitro povečujeta. Tako so v Nemčiji v lovskem letu 2005/06 uplenili 11 nilskih gosi, v letu 2006/07 1.745 ptic, v letu 2007/08 3.745 ptic, v letu 2008/09 5.980 ptic ter v letu

Foto: J. Pap

V Nemčiji se povečuje številčnost, s tem pa tudi odstrel več vrst divjih gosi. Temu sledijo tudi primeri škode od te divjadi na kmetijskih zemljiščih.

2009/10 8.304 nilske gosi. Za primer se seznanimo še z večanjem števila uplenjenih sivih gosi v zvezni deželi Schleswig-Holstein: v letu 1983 je bilo uplenjenih nekaj več kot 1.000 ptic, v letu 2000 približno 4.200 ptic ter v letu 2008 več kot 8.500 ptic. V Nemčiji je sicer dovoljeno (odvisno tudi od zakonodaje posamezne zvezne dežele) loviti naslednje vrste gosi: sivo, nilsko, kanadsko, njvsko, grivasto, belolično in beločelo gos. Tako se je število vseh uplenjenih gosi iz 44.106 v lovskem letu 2008/09 povečalo na 53.032 ptic v letu 2009/10, temu primerno pa se povečuje tudi škoda na kmetijskih zemljiščih, predvsem pozimi.

(Wild und Hund, 19/2010; Deutsche Jagd Zeitung, 10/2010)

Velika Britanija: Že dolgo je znana izredno velika številčnost lisic na območju večjih angleških mest, torej tudi Londona. V Fulhamu, v zahodnem predelu Londona, je lisica med spanjem v uho ugriznila 46-letno žensko, ki se je zbudila, ko je začutila nekaj na svojem ušesu. Lisica, ki je zbežala, naj bi v hišo prišla skozi odprto kletno okno. Juniju letos pa je lisica, prav tako v Londonu, napadla in zelo poškodovala dva dojenčka.

(Pirsch, 19/2010)

Nemčija: Merjasec, ki je zjutraj zapustil koruzno njivo in nameraval prečkati cesto B238 med krajema Lengo in Detmold,

je najprej skočil pred avto 48-letne voznice, ki je zaradi nesreče po nekaj 100 m zaustavila svoj avto, merjasca pa je odbilo na nasprotni vozni pas. V tistem trenutku je nasproti pripeljal 39-letni moški, ki se je prav tako zaletel v merjasca in ga nekaj metrov celo porival pred avtomobilom ter ga nato porinil na sosednjo kolesarsko stezo. Tedaj se je mimo na rolerjih pripeljal mlajši moški, ki je na tleh ležčega merjasca prepozno zagledal, tako da je padel čezenj in se pri tem lažje poškodoval. Zaradi omenjenih nesreč je bila cesta eno uro prevozna zgolj po polovici cestišča.

(Wild und Hund Internet)

Avstrija: V lovskem letu 2009/10 je bilo v tej državi uplenjeno: 253.828 smjadi, kar je zgolj nekaj živali manj kot leto poprej; 50.744 jelenjadi, kar je največ doslej; 20.530 gamsov, kar je približno enako kot leta 2008/09, vendar so te številke najnižje v zadnjih desetletjih; 30.212 divjih prašičev, kar je malenkost manj kot leto poprej; 55.957 lisic v primerjavi z več kot 60.000 uplenjenimi lisicami v letu 2008/09; 22.562 kun, medtem ko je bilo leto poprej uplenjenih približno 25.000 kun; 121.083 poljskih zajcev, kar je več kot 40 % manj v primerjavi z letom 2008/09; 103.180 fazanov, kar je tudi 36 % manj kot leto poprej, 9.038 poljskih jerebic, 128 gozdnih jerebov, 1.563 ruševcev, 434 divjih petelinov,

7.534 svizcev, 394 kozorogov ter približno 3.600 kljunačev, 19.000 divjih golobov, 68.000 različnih vrst rac, 2.200 divjih gosi in 1.350 črnih lisk.

(Der Anblick, 11/2010)

Nemčija: Jelen, ki je bil opremljen s telemetrično ovrtnico, je oktobra lani v bližini kraja Gifhorn prepotoval več kot 100 km zračne razdalje proti vzhodu. To je doslej najdaljša ugotovljena razdalja, ki jo je prepotovala jelenjad na območju Nemčije. To so ugotovili raziskovalci inštituta za proučevanje divjih živali iz Hannovra, ki se ukvarjajo s projektom telemetrične spremljave jelenjadi s poudarkom na življenjskih navadah in selitvah. Rezultati raziskav naj bi služili tudi za opredelitev mest, kjer bo v prihodnosti treba zgraditi premostitvene objekte (zeleni mostovi) za divje živali.

(Wild und Hund Internet)

Švedska: Novejše raziskave vpliva rekreativnih dejavnosti in turizma so potrdile povečan negativen vpliv na divjad, v konkretnem primeru na lose. Tako so s telemetričnimi ovrtnicami opremili devet losjih krav in proučevali njihove odzive na prisotnost oziroma pojav tekačev in pohodnikov na smučeh. Reakcije losjih krav so bile izrazite, vendar časovno omejene. V prvi uri po pojavu tekačev na smučeh so se živali premikale 33-krat hitreje kot brez vznemirjanja, kar je pomenilo tudi 2-krat večjo porabo energije. To je pomenilo tudi bistveno povečanje prehojenih razdalj in območja gibanja. Zanimiva je tudi ugotovitev, da pri označenih živalih ni bilo mogoče ugotoviti kakršnega koli privajanja na bolj ali manj stalno vznemirjanje. Kljub temu so bili časovno sicer kratkotrajni vplivi na živali v dobri telesni kondiciji bolj ali manj zanemarljivi. S povečanjem rekreativnih aktivnosti v zadnjem času pa lahko pri losih nastane pomembno povečanje porabljenih energije in s tem tudi težave s telesno kondicijo, kar lahko razmeroma hitro privede do pomembnih težav v pretežnem delu populacije losov.

(Der Anblick, 10/2010)

Pripravil: **mag. Janko Mehle**

Doma sem skoraj sredi Pohorja in sem lovec. Že mnoga leta. Še preden sem postal lovec, sem bil tudi alpinist. Rad sem imel gore, čutil pod nogami in rokami trdo oporo. Nekoč se je izkazalo, da kamen le ni tako trden in v trenutkih prostega pada sem zapustil tudi gore.

Zadnja leta me je spet pogosto navdajala misel nanje in odločil sem se, da se vrnem v gore kot lovec. Želel sem upletniti gamsa. Ko sem razmišljal o tem, sem ugotovil, da se moram malo bolje pripraviti, preden se spet spravim v višino. Na mojem Pohorju sem nabiral kondicijo, pregledoval spletne strani in se povezal z gospodarjem LD iz Bovca. Vojko je mojster, o tem ni dvoma. In dober človek. Dogovorila sva se za lov v avgustu.

topleje. Doma je bilo zjutraj kislo vreme, na Frankolovem je deževalo, pa tudi še naprej do Ljubljane. Proti Gorenjski so se oblaki že trgali in na Predelu sem zagledal jutranje sonce na Loških stenah! Skoraj sem že pozabil, kako neskončno lepa so jutra v gorah! Lovil sem vse ovinke navzdol proti Logu pod Mangartom in milo se mi je storilo ob opazovanju belih sten! Modrega neba! Visokega poletja v gorah! Zelenega travnika z rahlo meglico, ki jo je zjutraj pričaral potoček Predelca. Ja, tisti, ki je pred nekaj leti v svojo strugo sprejel neznansko količino kamenja in blata izpod Mangarta in za vedno spremenil lepo vasico ...

Ampak to je že druga zgodba. Žalostna ...

Z Vojkom sva spravila vse reči v avto, na zadnji sedež je poslušno skočil njegov krvosledec Reks. Izredno lep pes. Kadar ni na lovu, opazuje turiste, ki hodijo mimo njegovega doma proti

sem postal pred goro, ko sem si na hrbet naložil nahrbtnik (takrat sicer še nisem preklinjal vseh zelenih konzerv v njem), vzel palico v roke, se napol slekel in se pognal za Vojkom, ki je spešil v hrib kot mladenič. In z njim Reks. Zdaj je bil pravi barvar, hodil je z vodnikom, nič ga ni premotilo. Skoraj ničesar mu ni bilo treba reči. Vsak čas je vedel, kaj mu je narediti. Kot bi gospodarju bral misli. Reks je šel na lov tako kot midva in tako kot midva je tudi vedel, kaj mora narediti. Pogosto se srečujem z različnimi psi in vodniki, redko pa s takimi, kot sta Reks in Vojko – uigran par.

Gledam gore, Vojko mi pripoveduje, kje je pogosto mogoče videti divjad. Jeleni so zelo visoko, glede na višino gozda in podrasti. Videl in čutil sem, kako neizmerno ima rad gore, videl sem, kako nežno jih je opazoval in kako mu gore dajejo energijo. Vroče je bilo, čeprav je bilo sonce vedno bliže

Bavšica, gams in Vojko

JOŽE NAPRET

No, življenje me je naučilo, da nas *nič ne sme presenetiti*. V avto sem naložil lovsko opremo, gamaše, debele hlače in puloverje, debele zimske nogavice ... (Pozabil sem, da je v gorah poleti tudi vroče.)

Nisem pozabil na svojo dobro salamo in med ... No, to ni tako pomembno. Pomembneje je ohranjati tradicijo Pohorcev: žetje, žetje pa ne sme biti! Pa kaj zdravilnega za moč! Vojko je gledal moje zaloge in se čudil: »*Kako dolgo boš pa to pil?*«

»*Dokler bo teklo,*« sem rekel in upal, da je bilo slišati malo »*frajersko*«.

»*Prav,*« je dejal Vojko, »*a v hrib boš nosil sam!*«

Potem sem mimogrede ugotovil, da puške sploh nisem prav pristrelil, saj se v gorah navadno strelja daleč! Na lovu doma je dovolj pristrelitev na sto metrov, na Briceljku pa s take razdalje gamsa niti v zadnjo plat ne bom videl!

»*Nič, kar je, je,*« je rekel Vojko, »*moral se jim bova pač bolj približati.*«

Zajela sta me skrb in dvom, a vdati sem se moral v usodo!

Ko sem svojo opremo prelagal v njegov avto, sem čutil, da postaja vedno

Kaninski vasi. Prav prijazno jih gleda, ko pa so že skoraj mimo, vsakemu nekaj pove. No, nikakor ne renči in sploh prijazno zalaja. Vedno mu uspe vsakemu pognati kri po žilah, da pospeši korak.

Iz Bovca sva se peljala proti Klužam. Pod mostom je Koritnica izdolbena več kot šestdeset metrov globok kanjon, kjer včasih glasneje, včasih tiše šumi Koritnica. Zavila sva na desno v dolino Bavšice. Dolina se je vedno bolj zapirala. Gledal sem osamele kmetije, skrbno obdelane borne zaplate zemlje in razmišljal, da če dobro zasadiš kramp v tisto zemljo, se ti lahko odbije od kamna in ti prileti nazaj v glavo ... Morda so ravno zato njihove čompe tako dobre, saj zrastejo skoraj iz kamna. Kdo bi vedel ...

Vojko je vozilo parkiral v senci drevja na koncu poti. Konec poti! Na levi in desni in spredaj so bile same visoke gore, da sem jih gledal pošteno navzgor! Bavški Grintavec desno, levo Bricelj. Za trenutek se mi je zazdelo, da če bi se dobro zagnal, bi bil v nekaj urah na vrhu. Kako varljivo je lahko človekovo oko! In kako majhen

Kaninu, za katerim prespi. Po približno treh urah hoje sva prispela čez planino Bala, kjer stoji lovška kočica. Uh, je bilo prijetno iztegniti krake na klopici pred njo! Čevlje sem vrgel z nog, iz nahrbtnika potegnil (še kar) hladno pivo, ali pa se je le meni zdelo takšno, in pogledal v kočico. Postelja se mi je zdela kot v hotelu ekskluzivne kategorije. Potiho sem si želel, da bi se tisti dan ali vsaj naslednji gamsi iz solidarnosti do moje kondicije zadrževali kje blizu okrog lovske kočice ...

Vojko je uredil kočico za zvečer, nato pa sva se odpravila na lov. Vzpenjala sva se nad kočico, pred seboj sem zagledal bovško dolino. Prelep večer! Pozdravljali so jo zadnji prameni sonca z nazobčanega pogorja Kanina. Aja, z očmi moram vendar iskati gamse! Gledala sva naokrog. Daleč, daleč se je pasel eden, predaleč, da bi ga dosegla. Slišala sva brlzig svizca, ki je preostale svoje vrste opozarjal na nevarnost. Pa dobro, lahko noč, gams, sem si mislil. Vojko mi je povedal, da bova naslednji dan odrinila v tisto smer.

Vrnila sva se v kočico. Rekla sva še kakšno lovsko in zvalil sem se v poste-

ljo. Saj si lahko mislite, da se mi ni celo nič sanjalo. Pa četudi se mi je, ne vem kaj, ker sem spal, kot ne bi bil živ.

Ob pol petih zjutraj je zarezgetala budilka. Odmislil sem vse drugo in se dvignil v navpični položaj, saj sem vendar prišel zato, da bi šel za gamsi. No, ja, sam menda nisem več kot gamsi, leta so že naredila svoje, ampak volja pa tudi nekaj šteje! Ni vrag, da ne bi bil še enkrat takšen kot gamsi ...

Pred kočo sem se razgledal naokrog. Saj nisem resno mislil s svojo molitvijo, da bi me kakšen gams čakal pred kočo, ampak za vsak primer ... Nič. V tisti dolini ni bilo nobenega. Pot pod noge, pa na drugi greben. Saj se mi sploh ni zdel tako daleč, a sem po dveh urah hoje že »pogrontal«, da sta utrujena tudi moja zaznava in občutek za resničnost.

»Ga slišiš?« me je naenkrat vprašal Vojko.

Kaj naj bi slišal? Svoje srce že. Tako mi je razbijalo!

»Glej ga, tam gori stoji,« je dejal Vojko in mi z roko pokazal gamsa. Za strel veliko predaleč. Pomaknila sva se naprej v tisto smer, obhodila veliko peč in zaplato ruševja, in prišla na rob police. Pravzaprav bi moral biti tam gamsi, sem si mislim! Seveda ga ni bilo! V daljavi pa sva zagledala cel trop gamsov! To je to! Mi je zaplalo v žilah od veselja, še bolj pa potem, ko sva v njihovo bližino hodila dve naslednji uri! In to po vročem soncu. Med samimi kamni in ruševjem! Pa med kamni, nebom in soncem. Pomikala sva se navzgor. Neprestano sva opazovala trop. Ko sem pogledal, se mi je zdel še

kar blizu, ko pa sem pogledal naslednjič, so bili vedno bolj oddaljeni. Tu in tam sem opazil še planike, očnice, in še neke nežne rumene rožice, ki so rasle iz kamna in so zmogle preživeti v surovih gorskih razmerah. Po glavi mi je blodila tista: ... a lovec pa na štor' sedi ... Kaj bi si mislil Vojko, če bi mu predlagal, da bi malo sedla na kakšen kamen ... Smejal sem se sam sebi in počasi prestavljal noge za njim. Prilezla sva do skale, na katero sem se naslonil, saj sesti nisem upal, in pre-mišljeval, kaj me je vendar prineslo sem gor. Opazovala sva gamse, če se bodo kam premaknili. Čakala sva. Umikali so se višje v goro. Vojko je dejal, da lahko streljam, če želim, toda meni so se zdeli tako daleč. Čakala sva. Potem sem se odločil, da bom poskusil. Vojko mi je natančno razložil vse potrebno.

Ustrelil sem!

»Ma, sn falu!«

Malo sem bil razočaran. Na Pohorju bi s takim strelom podrl tri naenkrat, sem se junačil sam pri sebi in spravlil spet v akcijo svoje noge. Hodila sva na drugo stran pečine, čez neko planoto. Čutil sem, da mi noge postajajo vedno bolj otrdele, kot da mi kamnina leze po mečih, sonce pa je žgalo, da so se mi povisili še krajci na klobuku. Vlekel sem se po kamnih, ko sva naenkrat zagledala trop gamsov, ki so se mirno pasli pod visoko steno, ki jim je dajala tudi senco. Vojko je z daljnogledom pregledal trop in mi pokazal »mojega« gamsa. 'Daleč je, predaleč zame! Za mojo puško je predaleč,' so se podile misli po glavi. Kaj naj? Da ne bi zavla-

čeval, sem položil prst na sprožilec. Zagrmelo je, zaslišal sem top udarec!

»Si le diplomiral,« se je smejal Vojko.

Spravil sem se po gamsa. Reks je hodil korak pred menoj in me vodil do njega. Dotaknil sem se ga, v mislih mu povedal svoje občutke in se mu priklonil. Nežno sem ga dvignil in odnesel do vodnika. Opravila sva vse po lovskih običajih. Opazil sem mehko-bo v Vojkovih rokah, njegov ljubezniv pogled. Občudoval sem ga! In potem sem si gamsa naložil na hrbet. Nesel sem ga do koče, tako kot so stoletja kleni bovški ljudje nosili plen svojih lovskih gostov na svojih hrbtih. Štiri ure sem hodil z njim! Vojku ves čas ni zmanjkalo duhovitosti, nasmeška na obrazu, sproščenosti in prijaznosti. Hodil je kot mladenič, vztrajno. Tudi spoštljivo do narave; do vsakega kamna in travice, do divjadi.

V koči sva si pripravila nekaj za pod zob. Sonce je ravno prešlo zenit na nebu, nato pa sva se odpravila v dolino. V mislih in s pogledom in v srcu sem se poslavljaval od gora. Po ozki poti sva se spuščala po grušču; včasih mi je zdrsnila noga. Izjemno veseli občutki so me prevevali; poljubil bi vsak kamen, objel bi podkvasti zatrep, neizmerno veselje je bilo v mojem srcu. Ne zaradi velikost gamsovih rogljev, zame je uplenjeni gams edini – zlat! In bo vedno ostal tak! Moj prvi in najbrž tudi zadnji ...

Zdi se mi, da je bil moj lov na gamsa zame še bolj dragocen, ker sem spoznal Vojka in ker je nekaj svojega časa v življenju delil tudi z menoj. Utrujen sem, noge me skoraj ne nesejo več. Nese me le pohorska vztrajnost ...

PONOVNO - RAZŠIRJENO POROČILO O IZIDU JAVNEGA NATEČAJA ZA DALJŠE PROZNO BESEDILO

V letošnji majski številki Lovca (št. 5/10) smo objavili izid javnega natečaja za daljše prozno besedilo s prevladujočo lovsko tematiko (objavljen v: Lovce, št. 1/08) ter utemeljitev izbire po mnenju žirije najboljšega besedila. Naj spomnimo: namen razpisa je bil v okviru 100-letnice izhajanja Lovca »spodbuditi pisce, ki jim je lov tako ali drugače blizu, da napišejo daljše kakovostno lovsko prozno besedilo«.

V razpisnem roku (do konca decembra 2009) je prispelo pet (5) besedil. Prebrala jih je, ocenila in razvrstila komisija Uredniškega odbora za lovsko založništvo pri LZS, in sicer: Franc Černigoj (predsednik), Ivan Kuljaj, Lojze Števanec in Branko Vasa (člani).

Na zahtevo enega od sodelujočih avtorjev tokrat objavljamo celotno poročilo o vseh, na natečaj prispelih delih, **ter vrstni red**, kot ga je določila štiričlanska žirija. Seveda sta bili ocena in razvrstitev vseh petih besedil napisani hkrati z že objavljeno obrazložitvijo o objavi Kosmatega predsednika v Zlatorogovi knjižnici za leto 2010 in odkupu te knjige.

1. mesto:

KOSMATI PREDSEDNIK

Člani žirije smo bili enotnega mnenja, da si med prispelimi déli Kosmati predsednik zasluži prvo mesto. Obširna obrazložitev je bila, kot je navedeno, v Lovcu že objavljena, zato je ni smiselno objavljati ponovno.

2. mesto:

MEDVEDJA KRALJICA

Avtor je sicer pripisal, da je to povest, vendar ima besedilo bolj značilnosti krajšega romana. Razdeljeno je na kratka poglavja, vendar se vzporedne zgodbe spretno prepletajo in dopolnjujejo. V središču dogajanja je stari Jakob s svojo osebno zgodbo ter s tmastim prizadevanjem, da bi preprečil odstrel medvedke, saj v njej vidi utelešenje svoje skrivnostno umrle žene. Okoli osrednje osebe pa se spleta in vpletajo niti preostalega dogajanja ter druge osebe s svojimi zgodbami (Lojz in njegova žena – ravnateljica šole; Italijan iz Trsta; skrivnostni priseljeni Rus ...) Njihovi značaji se postopoma oblikujejo skozi dogajanje, ki ob koncu doseže tudi svoj vrh – katarzo in pričakovani preobrat.

Pisanje je večje in tudi vsečeno: kot bi se avtor ob pisanju neznansko zabaval ter se iz vsega skupaj tudi prikrito norčeval. Besedje je bogato, izražanje lahkotno. A zgodba sama – kot bi bila umetno (čeprav umetno) skonstruirana. Lahko bi rekli, da je to kriminalka, napisana po vseh 'pravilih' tega žanra (mojstrsko ustvarjanje napetosti dogajanja: nevihta v naravi – nevihta v Jakobu; strela udari v trenutku, ko čakamo strel iz puške; zaplet bralca zavede k napačnemu sklepanju; 'morilec' je do konca nerazkrit ...). Preveč je zrežiranih naključij, do pretiravanja. Snov je sicer aktualna: sporen odstrel medveda.

3. mesto:

NAŠI STARI LOVCI SO LOVILI GORI, DOLI IN TAM OKOLI

(Ob 30.000-letnici našega lova)

V Uvodu se avtor sprašuje: kdaj se je začelo in kdaj se bo vse to končalo? Za začetek vemo, konec pa lahko predvidimo tudi v razpletih zgodb v pričujočem delu ...

Besedilo je razdeljeno na štiri poglavja, ki je vsako v sebi zaključena enota. Skupno jim je, da se vsaka zgodba dogaja v eni od znanih bivališč pračloveka (neandertalca) na naših tleh:

Huda luknja – Potočka zijalka; Lačno žrelo – Butalov spodmol; Posrana luknja – Ciganska jama; Zmajovo žrelo – Divje babe.

Dogajanje je torej preneseno v kameno dobo, na mejo iztekajoče se ledene dobe, v kateri se skozi življenje z lovom in nabiranjem gozdnih sadežev prebivajo takratna plemena. Njihove komunikacije, način razmišljanja, razsojanja pa so precej sodobni.

Prvo besedilo: *Huda luknja – Potočka zijalka* se začne s poetičnim opisom narave, da bralec kar naostri čute v pričakovanju dobre lovske zgodbe – a poparjeno ugotovi, da se avtor le ironično norčuje. Ko ena od osrednjih oseb vzneseno občuduje gorsko naravo v zgodnjem jutru, avtor bralca polije z mrzlo vodo: »... Če me navsezgodaj tako zverinsko ne bi tiščalo scat, bi vsa to lepoto zamudil ...«. Glavna oseba v Hudi luknji je šaman Debela rit, ki res skrbi le za svojo rit, a se na koncu ujame v lastne mreže.

Druga zgodba: *Lačno žrelo – Butalov spodmol*. V njej nastopa slikar Dlanči – stenski praskač, ki na svojem popotovanju po Evropi zaide tudi v Altamiro in v druge jame v Španiji ter tam ustvari znane jamske

slikarije. Na koncu spozna veliko resnico: *Veliko razmišljal in malo praskaj ...*

Tretja zgodba: *Posrana luknja – Ciganska jama*: Razklanosti v rodu (levi in desni šaman) na koncu pripelje do konca plemena. Pokopljeta jih neumnost in prevelika zaupljivost.

Četrta zgodba: *Zmajovo žrelo – Divje babe*: V plemenu, ki živi v znani jami Divje babe, ostanejo le ženske. Preživijo tako, da navežejo stike z lovci iz drugih plemen in se lotijo jamske prostitucije. Zgodba se konča kot rahlo ironično zajedljiva pravljica: Lovci še vedno lovijo malo doli, malo gori, predvsem pa tam okoli Divjih bab.

Končno sporočilo vseh štirih zgodb je jasno: v medsebojnih odnosih se od neandertalcev do danes ni kaj dosti spremenilo.

4. mesto:

VEČNA LOVIŠČA

Lovce Lado Lazar pade z visoke preže in se preseli v onstranstvo. Tam sta dve 'konkurenčni deželici': Nebesa in Večna lovišča. Prišliki v onstranstvo niso razporejeni avtomatično v eno ali drugo 'deželo'. Tako mora Lado Lazar kar lep čas preživeti kot kandidat za Večna lovišča. In v 'poskusni dobi' spoznava družbeno in tudi drugačno urejenost onstranstva, ki nas zelo spominja na družbena razmerja v tostranstvu.

Besedilo je spretno napisano, polno duhovitih zapletov, tudi filozofskih razglabljanj religiozne narave, tako da na posameznih delih deluje kot razpravljanje o verstvih. Na ironično šaljiv način govori o neuspešnem prizadevanju za vesoljno poenotenje med religijami, kjer vsak predstavnik verske skupnosti ponuja resnice svoje vere.

Vendar je pisanje tudi razvlečeno, brez jasne strnjene zgodbe. To je tudi knjiga moralnih nauk, celo na ravni moraliziranja. Kot da iz nje ves čas moli in žuga dvignjen prst ...

Pisanje je močno prepoznavno: avtor je skoraj zagotovo isti kot pri besedilu *Naši stari lovci so lovili gori, doli in tam okoli*. (Pozneje se je izkazalo, da je to res.) Tudi tu pisec v alinejah niza pregovore, reke, misli, kar je moteče, saj to občutimo kot nekakšno naštevanje misli, spoznanj, moralnih nauk. Vse polno je skritih in očitnih namigovanj. Po obliki (tu in tam tudi po vsebini) tak način pisanja spominja na uradne akte. Ni všečne in v romanah ter povestih skoraj nujne leposlovne rdeče niti, ki bi bralca vlekla k branju. Posamezni vložki sicer spominjajo na lovsko prozo, a so to le nepovezano vrinjeni osamelci.

5. mesto:

CVET ARNIKE

Dogajanje je postavljeno v Kranjsko Goro in okolico. Čas: pred 2. svetovno vojno in kmalu po njej. Čutiti je, da je avtor morebiti zgodovinar, s posebnim nagnjenjem do etnologije (opisi najrazličnejših kmečkih in drugih opravil iz polpretekega časa; vpletenih je veliko ljudskih pregovorov). Žal avtor ne ve, kaj sodi v leposlovno delo, kaj pa v poljudno-znanstveno pisanje. V besedilu je vrsta neliterarnih vložkov, ki bi sodili v opombe, a le-te bi bile tako obsežne, da bi jih bilo skorajda več kot zgodb. Osrednja zgodba je premalo razpoznavna, zato daje besedilo vtis lepljenke, obogatene z najrazličnejšimi zanimivostmi, ki pa ostajajo na ravni opomb. Sploh je preveč vsakršnega pojasnjevanja. Posamezni odlomki bolj sodijo v zapise ob obletnicah lovskih družin kot pa v leposlovje. Ko tu pa tam že misliš, da se bo besedilo razvilo v dobro zgodbo, pisanje spet razvojeni. Tudi dvogovori so bolj razvlečeni govori kot pa živo menjava občutij in misli, preveč so pridigarški, neživljenjski.

Če bi bili v zaporedju strnjeni samo deli, ki opisujejo tiste ljudi in dogodke, ki so povezani z zaključkom povesti, to je s cvetom arnike, bi bilo besedilo dosti boljše.

V tem delu pa je množica izredno dragocenih lokalnih zgodovinskih in drugih zanimivosti (recimo: star zapis o bivanju Ivana Cankarja v Kranjski Gori; opis življenja gospode v tem kraju; opisi kmečkih in drugih dejavnosti; razprave o lovu, etiki lova; življenjske modrosti v obliki spoznanj in pregovorov ...), da bi kazalo ta del gradiva kje drugeje posebej objaviti in ga nameniti v prvi vrsti prebivalcem omenjenega dela Gorenjske, čeprav utegne biti zanimivo tudi za širši krog bralcev.

Če strnemo ob vprašanju: Ali so rezultati razpisa za daljše prozno besedilo (ob 100-letnici Lovca) dosegli svoj namen? Do neke mere: da. Besedila sicer res niso takšna, kakršna smo na tistem pričakovali in na kakršna smo v razpisu tudi namigovali: (»... Toži se nam po dobrih lovskih zgodbah, kakršne so znali napisati pisatelji iz prejšnjih časov ...«).

Tako po mnenju članov uredniškega odbora za založništvo pri LZS, razen Podlogarjevega Kosmatega predsednika, na natečaj prispela besedila ne morejo biti objavljena v Zlatorogovi knjižnici in ne odkupljena. To ali ono pa bodo gotovo objavili kje drugje ...

Žirija:

Franc Černigoj, Ivan Kuljaj Lojze Števanec in Branko Vasa

LOVEC

GLASILO LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE
REVIJA ZA LOVSTVO, LOVSKO KINOLOGIJO IN VARSTVO NARAVE
XCIII. LETNIK

UREDNIK
BORIS LESKOVIC

LJUBLJANA 2010

Kazalo XCIII. letnika – 2010

Uvodnik:

Bradač Lado: Stoletnica lovca, problematika sivih vran, koncesnine, čistilna akcija in še kaj	76
Fortin Marjan: Bila je priložnost ali kultura za klobukom	482
Grah Jožef: Uresničevanje strategije in ciljev LZS	594
Kurnik Branko: Vsa pozornost varnosti na skupnih lovih!	424
Krope Srečko Felix: Naše pomanjkljivosti za sprotno rabo	292
Leskovic Boris: Izganjanje vrst se nadaljuje	128
Toš Marjan: Stoletno (s)poročilo in izročilo	5
Bomo ustvarjali kadre na zalogo?	180
Več kot le vljudnostni sprejem	236
Bolje pozno kot nikoli!	352
Žižek Ivan: Smo sposobni izobraziti sami sebe?	538

Iz urednikovega zornega kota:

Toš Marjan: (Spet) o socializmu v naših gozdovih	77
Prenehajmo tiskati glave v pesek...	129
Naravovarstveni in (ali) komunalci?	181
Ljudje so naši (največji) zavezniki	238
Prostovoljstvo z občutkom koristnosti	293
Mogočno, ponosno, dostojanstveno	353
Zadoščenje za Rožnika skozi odstrta okna?	425
Za verodostojnost gre!	483
Koroški lovski pozdrav – slovenstvu v čast in ponos	539
V korist, ne v pogubo!	595

Iz dnevnega tiska: 13, 27, 78, 182, 239, 294, 354, 426, 484, 540, 596

Steklina na območju Slovenije: 79, 131, 295, 355, 427, 485, 541,

Članki in razprave:

Avbar Bojan: Naše ceste – krvavi mlini za divjad	31
Srnjakov zadnji boj	37
Čas je za sajenje topinamburja	200
Lov s pomočjo vozila ali lov za vsako ceno	488
Lovski čuvaj – varuh narave	359
»Zeleni mostovi« – prehodi ali pasti za divjad in voznike?	439
Kaj pa nočni lov ob umetnih virih svetlobe!?	547
Bernik Rajko: Košnja in prstoživeče živali	187
Bužan Varljen Elena: Ohranjanje gamsa tudi s pomočjo genetike	364
Čurga Dolores: Ocena trajnostnega upravljanja v slovenskem lovstvu	142
Čas Miran: Raziskave spreminjanja habitatov in genetske pestrosti nekaterih domorodnih vrst (divji petelin, gams, volk)	192
Černigoj Franc: Zelene stečine lovskega leposlovja in Lovca	22
Dobrotinšek Slavko: Še naprej uspešno in pošteno delo!	140
Ekar France: Razgovor o škodi od jelenjadi v zasebnih gozdovih	557
Erhatic Širnik Romana: Možje, ki so začrtali smer glasilu Lovca	14
Fortin Marjan: Kako izboljšati podobo lovcev v javnosti?	486
Hafner Miran, Černe Blaž: Vplivi okoljskih dejavnikov na prostorsko razporeditev gamsa v gozdnatem območju Jelovice z obrobjem	542
Hartman Janez: V znamenju premovlečnic	252
Hodnik Gregor: S pravilnim čiščenjem do varnejšega in natančnejšega orožja I.	308
S pravilnim čiščenjem do varnejšega in natančnejšega orožja II.	356
Koren Iztok: Dinamika populacije in enotno gospodarjenje z gamsom na Nanosu	302
Krofel Miha, Černe Rok, Jelenčič Maja, Jerina Klemen, Jonozovič Marko, Kavčič Irena, Kos Ivan, Majič Skrbinešek Aleksandra, Potočnik Hubert, Skrbinešek Tomaž, Udovč Andrej, Vengušt Gorazd, Žagar Anamarija, Žele Diana: SloWolf – projekt o volkovih v Sloveniji	195
Krofel Miha, Majič Skrbinešek Aleksandra, Kos Ivan: (Ne)resnice o risu	83
Prihodnost upravljanja z risom v Sloveniji in Evropi	198
Krope Srečko Felix: Škoda na divjadi	36
Se o škodi na divjadi – nenadzorovano izpuščenji psi v lovišču	241
Krže Blaž: Več pozornosti temeljnim vprašanjem strategije in globalnega varstva habitatov velikih zveri	93
Ob začetku lovskega leta	185
Dame volijo	366
Lov in čutila	371
Omejimo kmetijsko škodo v septembru!	437
Kuhar Urška, Grom Jože, Hostnik Peter: Proučevanje dveh virusnih bolezni pri domačih in divjih malih prežvekovalcih	556
Leskovic Boris: Tujerodne invazivne vrste – resna grožnja samonikli biotski raznovrstnosti EU	368
Marenče Miha st.: Kako je z alpskih kozorogom v Triglavskem narodnem parku	91
Kako je z velikimi zvermi v Triglavskem narodnem parku	248
Marinko Petra: Kako reševati vse višje odškodninske zahteve za škodo od divjadi in skrbeti za finančno varnost lovske družine?	553
Panker Janez, Roban Franjo, Bergant Stane, Žižmond Zdravko: Neustaven položaj lovskih družin na območjih, kjer so ustanovljena LPN	140
Pokorny Boštjan: Večanje številčnosti divjega prašiča – kako naprej?	603
Pokorny Boštjan, Poličnik Helena: Upravljanje z divjadjo: Divji prašič	435
Potočnik Hubert: Odlovljeni prvi volk v okviru projekta Life + SLOWOLF	313
Rotar Franc: Proslavili smo 100 let našega Lovca	132
Simšič Igor: O dvojnem članstvu in lovski izkaznici	184
Skrbinešek Tomaž, Jelenčič Maja, Potočnik Hubert, Krofel Miha, Kos Ivan, Trontelj Peter: Volkovi skozi lupo genetike	491
Skumavc Bruno: Potepuški psi so še vedno problematični!	139
Šuler Goran: O dvojnem članstvu in lovski izkaznici	80
Ne zamudimo zadnjega vlaka!	86
Novi Zakon o Triglavskem narodnem parku – zakon srednjih rešitev	431
Šuštarč Niko: Pravica do lovskega izpita, pravica do lovske izkaznice in pravice lovske gostov	441

Lov v mesečini	550
Toš Marjan: Lovca 1910–2010 (Zgodovinski oris stoletnega sporočila)	6
Naš intervju (Ciril Smrkolj): Kmet in lovec – še vedno zaveznika v naravi?	429
Tratnik Mirko: Krogelni kalibri, primerni za odstrel srnjadi	495
Repetirka Mannlicher Schönauer	609
Vengušt G., Žele D.: Aspergiloza – primer pri srni	555
Volarič Saša: Brez pasti ne bo mogoče zmanjšati številčnosti plenilcev male divjadi	498

Mnenja in predlogi:

Avbar Bojan: Disciplinski postopki – vprašanja in pomisleki pri reševanju pritožb na II. stopnji	299
Kopač Bruno Stanislav: Bila je priložnost ali kultura za klobukom	600
Krope Srečko Felix: Moj odziv	598
Likar Marijan: Kako se ceni prizadevanja posameznikov	601
Naglič Zvonko: Polivanje gnojnice po slušateljih za lovske čuvaje	242
Nared Pavel: Skozi oči »rukača«	601
Stergar Matija, Čajner Milan, Jelenko Ida, Pokorny Boštjan, Jerina Klemen: Presenetljive ugotovitve o razširjanju/odselsevanju divjih prašičev v Sloveniji	243
Šuler Goran: Diskriminacija kandidatov za članstvo in nekaterih članov lovske družin	297
Šuštarč Niko: Popravek uvodnika 10. številke Lovca z naslovom Bila je priložnost ali kultura za klobukom	602
Toš Marjan: Bomo ustvarjali kadre na zalogo	296
Sporočilo uredništva	598

Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Štajerskem

Erhatic Širnik Romana: Nadaljevanje	39
Nadaljevanje	95

Na kratko iz tujega tiska: 45, 96, 145, 202, 258, 315, 375, 443, 502, 561, 615

Po lovskem svetu:

Krže Blaž: Letna skupščina Združenja zvez za lovstvo in varstvo divjadi v Evropski skupnosti (FACE)	256
Bruseljski seminar o lobiranju	257
57. generalna skupščina CIC v Dubrovniku	372
O volkovih v EP	374
Lovci v Evropi	560
Leskovic Boris: Švedski projekt: Rakunasti pes – invazivna tujerodna vrsta	97
Rosenfeld Dušan: Za odstrel le starejše in trofejno močne živali	41
Vrščaj Toni: 10., jubilejno zasedanje Koordinacijskega foruma CIC za srednjo in vzhodno Evropo	40
Beseda je bila o medvedu	612

Lovsko pripovedništvo:

Avbar Matija: Gumbar	316
Černač Janez: Naš jazbečar Bor	259
Černigoj Franc: Spev v nanoško jutro	99
Gri Stanko: Ne joči, sinko!	146
Kutoš Stefan: Simonova vrnitev	503
Zlatovranka – ali iskanje minulega časa	376
Leban Jože: Zadnji?	378
Marenče Miha: Poslednji srnjak	444
Napret Jože: Bavšica, gams in Vojko	616
Sušnik Stane: Štiripersna deteljica in smrkavec	562
Števanec Lojze: Dvojna napaka	98
Švab Janez: Riža	203

Lovska organizacija:

Avbar Bojan: Znanje in novi člani – prihodnost lovstva	264
Izobraževanje lovske čuvajev na Sevnem pod Trško goro	387
Frata – šestdesetletna jubilejanka	508
ZLD Novo mesto ima novo vodstvo	511
Tekma na glinaste golobe v LD Raka	515
Bakal Oste: Skoraj polovica prleških lovcev na čistilni akciji	321
Spregovorili so o svojem delu	328
Tekmovanje v trapu v Hercegovščaku	460
Radgona LD z novim vodstvom	569
Ekipo najboljši strelci Prleki, posamično Mačke	572
Birsa Boris: Na Primorskem že deluje nova generacija lovske čuvajev	211
Blažinčič Karel: Martinov lov v LD Bizeljsko in LD Begunje	215
Cestnik Peter: Eno leto delovanja posebne delovne skupine Mladi in lovstvo	209
Obiskali smo študentsko areno na GR v Ljubljani	627
Likovna razstava in predstavitev LD Izlake	630
Dovžan Miro: Čigave so gamsje garje?	270
Ekar France: Junija je bil sprejet nov Zakon o TNP	450
Ferjan Janko: Skupnost za gojitev jelenjadi Karavanke že deluje	629
Flis Peter: Lovska strelska tekma v »deželi cvička«	107
Fortin Marjan: Disciplinski ukrep naj bo zadnja možnost	46
So (nas) počistili?	319
Sestanek predsednikov in vodij skupin na Ptuj	382
Oddaja Zelena bratovščina priljubljena med gledalci	510
7. Grlečev memorial	452
Frišek Gašper: Šmarogorski in medvoški lovci se izobražujejo skupaj	629
Veterani ZLD Ljubljana se ne dajo	631
Golub Zdenka: Aktivna LD Podlehnik	102
Grofelnik Željko: 60 let LD Jurklošter	102
LD Jurklošter ima vsako leto čistilno akcijo	322
Grošelj Boštjan: Dvojni lovski krst v Šentlambertu	103
Gri Stanko: Z akcijami proti zaraščanju pobočij Pece	50

Hodnik Gregor: 5. strelska tekma bohinjskih lovcev	459	Verhnjak Avguštin, Valtl Kristl: Minilo je kakšnih sto let	105
Hriberšek Zdenko: Na srečanje povabili tudi družinske člane	569	Vesel Štefan: ZLD Kočevje ob 60-letnici razvila nov prapor	507
Kersnik Mitja: Prvenstvo LZS v lovski kombinaciji 2010	458	Lovce ZLD Kočevje gostila LD Krka	509
Knafeč Jakob: Srečanje s starejšimi člani LD Trnovo	212	Vešner Drago: Lovci LD Rače se pripravljamo na 40. čistilno akcijo	210
Knez Olga: 65 let LD Senožeče	570	Lovci in kmetovalci že 25 let z roko v roki	269
Kopač Bruno Stanislav: »Kjer nudijo dovolj strokovne pomoči LD, ne nastajajo pomisleki o obstoju ZLD«	384	Vrdoljak Jožef: Strelsko prvenstvo ZLD Prekmurje 2010	392
Koračin Marko: Strelci v počastitev dneva upora proti okupatorju	389	Vrščaj Toni: Sestanek slovenske nacionalne delegacije CIC	47
Košar Tanja: Posavska tekma – streljanje na glinaste golobe	572	Obisk predsednika Koordinacijskega foruma CIC na Hrvaškem	47
Košćak Franc: Na Notranjskem spet nova generacija lovcev	385	Obisk pri predstavnikih LZ in vlade Bolgarije in njihov obisk na LZS	513
Pregledna razstava jelenjih rogovij iz LUO Notranjske (odstrel 2009)	388	2. zbor lovcev ZLD Bele krajine	456
Koveš Arpad: Zasedanje UO LZS je bilo decembra v Murski Soboti	153	Wakounig Franc: KLP – Celovec na lovu pri štajerskih prijateljih	49
Krašna Edvard: Vseslovensko lovsko srečanje v Čepičah	565	Žerdin Bojan: Srečanje lovcev LD Ljutomer	50
Krope Srečko Felix: Tradicija LD Kog se nadaljuje	457	Šele po krstu prava lovca	153
Krže Blaž: Pregled odstrela parkljuste divjadi na Krasu 2009–10	325	Slovenski pevski zbor Doberdob iz Furlanije-Juljske krajine	269
Pregled odstrela v Primorskem LUO za minulo leto	392	Čistili ob strugi potoka Dobra	321
Pregled odstrela v lovskem okraju 7/Gojitvenem območju – Brda (Collio) v Italiji	392	Lovci LD Vitorarci odprli nov lovski dom	455
Laharnar Karel: Lovska zveza Gornje Posočje uspešno izvaja program izobraževanja	48	Peto območje srečanje lovskih registrov	571
Lenarčič Edvard: Medrepubliško srečanje lovcev v Babnem Polju	212	V Beltincih so se spomnili na prof. Jožeta Grleca	628
Lepšina Dušan: Kategorizacija – potrebno ali nujno zlo?	155	Žerjav Srečko: Pokaži svojo lovsko izkaznico!	573
Majhna, a uspešna generacija	384	Pokaži svojo lovsko izkaznico!	633
Leskovic Boris: Prednovoletna novinarska konferenca na Ljubljani	46	Obisk poslanke EU	627
Lastna samokritika – boljša od kritike javnega mnenja!	49	Lovski informacijski sistem Lisjak:	
Predavanja o obveznosti upravljalcev lovišč	264	Samec Jože: Modul izobraževanje v lovstvu	208
Razstava Rod Štefe in Arpada (ris v Sloveniji)	323	Okrožnice, navodila, predpisi, sklepi, obvestila:	
Lovski dnevi 2010	446	Ekipa projekta SloWolf: Najden mrtev volčji mladič iz tropa Slavnik	522
Likar Marjan: OSLIS – grafični prikaz odstrela in izgub divjadi v Sloveniji	326	Spremljanje volkov z izzivanjem tuljenja	577
Lovska zveza Slovenije: Očistimo Slovenijo v enem dnevu!	149	Odstreljen volk s telemetrično ovratnico, Raziskava stališč lovcev do volka	636
Mauko Dani: Razviti je blagoslov prapora ZLD Prlekije	570	Kersnik Mitja: Popravek – V prispevku O odprtju novega strelišča Kluba Dum Dum	521
Marhi Jože: Bazenska lovska razstava na Remšniku	329	Ogorelec Igor: Opravičilo Martinu Kežmanu	334
Srečanje LD ob prazniku Občine Radlje ob Dravi	632	Pisarna Lovske zveze Slovenije: Preključ lovske izkaznice	515
Marolt Jernej: Hubertova maša v LD Velike Lašče	107	Predsednik LZS: Namenite del dohodnine kot dar (donacijo)	119
Mastrnak Zdravko: V Celju dobili novo generacijo lovcev	566	Uredništvo revije Lovce: Izid javnega natečaja za najboljšo literarno besedilo z lovsko tematiko	101
Mogu Anton: Praktični preizkus znanja o ravnanju z lovskim orožjem	108	Izid javnega natečaja za daljše prozno besedilo	263
Druge srečanje z lastniki in upravljalci zemljišč	514	Objavljanje zapisov o osmrtnicah in jubilejih	397
Naglič Zvonko: Utrjevanje sodelovanja z lastniki zemljišč	102	Popravek v članku: 17. so se pomerili lovci smučarji	521
Nared Pavel: Aktivni november v LD Rakitna	213	Popravek v članku: Tečaj za vodnike krvosledcev v 9/2010	530
13. Srečanje lovskih mojstrov in lovskih čuvajev ZLD Notranjske	452	Popravek v članku: Strelska tekma ob dnevu okupatorja v L, 7–8/2010	460
Meddružinsko strelsko tekmovanje ZLD Notranjske	459	Žirija (Černigoj F., Kuljaj I., Števanec L., Vasa B.): Ponovno – razširjeno poročilo o izidu javnega natečaja za daljše prozno besedilo	619
Petretič Marko: Le z vztrajno vajo in konkurenco do uspehov!	267	Jubilanti:	
10. koncert lovskih registrov na avstrijskem Štajerskem	268	Anželj Mirko, 80-letnik, LD Loški Potok	463
XII. Evropsko prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja	450	Berke Evgen, 90-letnik, LD Dolina	271
Tretje Državno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja	451	Beškovič Karel Stanko, 80-letnik, LD Zreče	634
Podvršnik Boris: 100-letne korenine LD Zreče	567	Čeh Marija, 70-letnik, LD Destrnik	574
Romano Matjaž: Druženje LD Videž - Kozina in Društva slovenskih lovcev		Dokl Janko, 85-letnik, LD Destrnik	216
FJK Doberdob	104	Dolenc Janez, 80-letnik, LD Selca	396
4. tekmovanje za Pokal Primorske	461	Dougan Dušan, 70 –letnik, LD Pernica	52
Rosenfeld Dušan: Ocenjevali smo lovske domove LD in LZ Maribor	394	Dernovšek Boris, 90-letnik, LD Voličina	272
Rotar Franc: Pisne zahvale za 36. srečanje LPZ in registrov	104	Galjot Branko, 70-letnik, ZLD Gorenjske	157
Manj jelenjadi v LD Pogorevc	106	Hojak Edi, 80-letnik, LD Čepovan	216
Spominski skupni lovi LD Ruše	155	Karničnik Alojz, 70-letnik, LD Zeleni Vrh, Vuzenica	110
37. Srečanje lovskih pevskih zborov in skupin registrov Slovenije	210	Kerševan Lado, 90-letnik, LD Grgar	336
3. volilni občni zbor Koroške lovske zveze	265	Kogej Davorin, 70-letnik, LD Rakek	336
Gospodarjenje z divjadjo na tej strani Pece in onstran nje	266	Kokalj Ernest, 85-letnik, LD Izlake	396
Nova generacija lovskih čuvajev na Koroškem	330	Kovač Alojz, 90-letnik, LD Hrastrnik	52
Sto let od prve svetovne lovske razstave	331	Krajnc Alojzija, 70-letnik, LD Malečnik, Košaki	110
38. Srečanje SLPZ in registrov bo v Trstu	333	Krivec Lucijan, 80-letnik, LD Rakitna	111
Nagrada Tončke Čec lovskim pevcev iz revirjev	333	Leban Viljem, 80-letnik, LD Čepovan	335
37. Srečanje lovskih pevskih zborov in skupin registrov Slovenije	380	Legat Slavko, 80-letnik, LD Dovje	574
Na Koroškem 8. generacija mladih lovcev	383	Lenarčič Edvard, 70-letnik, LD Rakek	335
5. Zbor upravljalcev lovišč Pohorskega LUO	390	Lesjak Ernest, 75-letnik, LD Izlake	272
Lovska razstava Pohorsko-Kobanskega LGB	391	Lušina Anton, 75-letnik, LD Selca	272
Tretji lovskih tabor za mlade Prekmurce	448	Malavašič Dolfe, 100-letnik, LD Vrhnika	216
60 let LD Bistra – Črna na Koroškem	454	Meznarič Franc, 90-letnik, LD Juršinci	272
Rukač željlo delovati v Komisiji LZS za izobraževanje	512	Obid Anton, 90-letnik, LD Porezen, Cerkno	336
LD Trstelj - Kostanjevica na Krasu je uspešna	568	Perič Dinko, 85-letnik, LD Fram	396
LZS dobro sodeluje tudi z dolenskim šolniki	626	Perpar Anton, 70-letnik, LD Dobrnič	516
Invventura« 37. Srečanja LPZ in registrov	630	Pesek Lado, 90-letnik, LD Rače	336
Troboj koroških in štajerskih strelcev – veteranov	631	Potočnik Pavel, 75-letnik, LD Selca	396
Rotar Franc, Leskovic Boris: Sejem LOV – 2011 (Gornja Radgona)	386	Puc Silvo, 80-letnik, LD Brezovica	157
Samec Jože: V veljavi je nov Pravilnik o podeljevanju lovskih odlikovanj in priznanj	387	Rihter Maks, 70-letnik, LD Kapla	111
Smolč Stane: Lovci in gozdarji v Mirnski dolini bodo dobro sodelovali!	108	Šuler Peter, 80-letnik, ZLD Gorica, LZS	463
Zmanjšali smo izgube srnjadi zaradi prometa!	154	Trček Valentin, 70-letnik, LD Javornik	516
Skudnik Mirko - Fridl: LD Peca - Mežica čisti svoje lovišče že 15 let	323	Udovč Martin, 70-letnik, LD Dobrnič	157
Skumavc Bruno: 60 let Koroške lovske zveze (Kaerntner Jaegerschaft)	506	Uršič Miha, 100-letnik, LD Kobarič	634
Slogovič Rudi: Križevski, Pohorski in Prekmurški registri zopet uspešni na Madžarskem	453	Velunšek Alojz, 75-letnik, LD Jamnica	110
Strmole Branko: Divji prašiči povzročajo težave lovcem in kmetom tudi v blejsko-bohinjskem kotu	624	Vode Ferdinand, 90-letnik, LD Komenda	52
Svetelj Franc: Uspešno končan tečaj za lovske pripravnike v ZLD Ljubljana	460	Volmajer Dušan, 70-letnik, LD Podvelka	272
Šetina Franc: 60 let LD Šorško polje	509	Vuga Saša, 80-letnik, LD Brezovica	110
Šuštarč Niko: Slovenski lovski organizaciji tudi uradno priznanje vloge varuha narave	151	Zidar Slavko st., LD Gabrovka	574
Sofinanciranje skupnih nalog LZS skozi dejavnost območnih ZLD/LZ – končno	623	Zorko Jože, 80-letnik, LD Poljskava	396
Tekavčič Rudolf: DOPPS-ovih 30 let	324	Zrim Ernest, 80-letnik, LD Radenci	574
Toš Marjan: Prenovljen lovski dom v Dobravi	105	Zupancič Milan, 80-letnik, LD Dobrnič	111
24. seja upravnega odbora LZS v Rovtjah	327	Žalek Joče, 80-letnik, LD Malečnik, Košaki	516
V Prlekiji resno o lovsko-okoljskih temah	514	V tem mesecu praznujejo svoj življenjski jubilej: 52, 111, 157, 216, 272, 336, 397, 463, 516, 574, 634,	
Iz Ljubljane na Vrhniko?	564	Mladi pišejo: 51, 109, 156, 215, 270, 334, 395, 462	
V Senožečah predvsem o delu strokovnih služb	625	Lovski optrnik:	
Trček Izток: Ali so lovske družine res še »družine«?	214	Ambrožič Damijan: Odgovor na kritiko	163
Troha Janko: 104. nova generacija gorenjskih lovcev	625		
Us Damjan: Seminar o davčni problematiki poslovanja lovskih družin	152		

Avbar Bojan: Predsednik vlade z zaslužnimi lovci	522
Bakal Oste: Štorklje bo pričakal nov dom	55
Gömbösova lovska zbirka, kakršno je mogoče le redko videti	464
Ribiči so bili boljši, zmaga pa so vsi	467
Čas Miran: Ogrožen osamel habitat gamsa med Starim trgom in Predgradom nad Kolpo	221
Pojav nenavadnega divjega petelina	275
Černigoj Franc: En roglj nazaj, drugi naprej	277
Debevec Borut: Priznanja najbolj prizadevnim sodelavcem ZGS za leto 2009	113
Ekar France: 17. so se lovci – smučarji pomerili za pokal »kristalnega gamsa«	466
Lovska tradicija priprave »jesenovega vejnika« se ohranja	579
Fortin Marjan: Na obisku pri družini Nikolaja Lapuha	635
Galjot Branko: Kam z lovskimi trofejami – »potem«?	116
Hortnova lovska zbirka razstavljena v boroveljskem puškarskem muzeju	520
»Lisičji dnevi« tudi pri nas!	637
Gerold Marko: Mački je uspelo obdržati plen	403
Gselman Marjan: 8. Marec – dan žena, tudi lov	339
Hribar Franc: Beli srnjček – albin	636
Hrovatič Vlado: Šakali v Posočju	523
Karničar Davo: Alpski lovec in njegova varnost	53
Lovski triatlon Po gamsovih stezah v Solčavi	278
110 let Češke koč	519
Kersnik Mitja: Prizvok prazvoka, od domneve piščali do glasbila!	54
Kako obdržati petelina v LPN Jelen - Snežnik	276
Odperto novo strelišče za ljubitelje kratkocevnega orožja	466
Krašna Edvard: 60-letnica ustanovitve DOPPS	158
Krivec Franc: Proslavili 90. rojstni dan člana LD Sv. Jurij	637
Krope Srečko Felix: Reševanje »padalca Garfielda«	520
Tradicionalno srečanje lovskih družin	400
Krže Blaž: Francu Turku v spomin	277
Kutoš Štefan: Medvedek na Barju	402
Leskovic Boris: Za teboj žalujejo tudi gamsi in gore	403
Izbrane so fotografije za veliki stenski koledar LZS – 2011	518
Šakal je zavarovana domorodna vrsta zveri	524
Povožen šakal v lovišču LD Brezovica	524
Pripis: Kriv naj bi bil povoz divjega prašiča!	400
Lipeč Sebastijan: Srnjak s povečanimi modi	522
Mastnak Zdravko: Ročna košnja na Možnici	577
Marolt Jernej: Prvi pri nas opisani primer delnega albinizma pri šoji	220
Faksimile Lovsko-ribiškega slovarja (1937)	635
Milič Boris: V LD Jezero - Komen uplenjen prvi gams	521
Mogu Anton: Občni zbor LD Dobrna in cvetje za materinski dan	339
Mošnik Marinka: Podoknica Nedeljskega za lovko	465
Mrak Bruno: Pa še druga stran Bushnellove kakovosti	58
Nemec Štefan: Zanimiv srnjak iz LD Rogasovci	466
Novak Franc: S krvnega sleda smo se vrnili kar z dvema trofejama	398
Optolith: Alpin classic – kakovost za zahtevne, retrodizajn za poznavalce	57
Pavlin Zvone: Prvi lov lov v Posavju	159
Pirher Vojko: Dnevi lova na lisice v LD Ljutomer	217
Podbevšek Albina: Tudi sloviti medvedi pande na svetovni razstavi Expo 2010 v Sanghaj	219
Podgoršek Brane: Najstarejši in najmlajši	404
Potočnik Hubert, Krofel Miha, Kos Ivan: Ris udeležen v trku z osebnim vozilom v Železnikih	337
Praprotnik Jože: (Naš) srnjak – divja in domača žival	273
Prejac Herman: Športni dan malo drugače	580
Richter Marko - Zeleni: Bilične šoje s Kaple	275
Robida France: Kriv naj bi bil povoz divjega prašiča!	399
Rotar Franc: Poklicni lovci na Goričkem	56
Maranska laguna – rezervat vodnih ptic	113
Lovec prvenstveno s kamero	115
Lovski umetnik Saša iz Kotelj	161
Še vedno dovolj zanimanja za gozdne kure	401
Vodnik po Polharskem muzeju	517
43. mednarodni sejem Loris v Novem Sadu	576
Ruparčič Polončič Helena: Lovci in slikarji z roko v roki	519
Skudnik Mirko - Fridl: Tradicionalna Hubertova maša LD Peca - Mežica	219
Smolič Stane: V mirni zeleni bratovščini tudi na ptice nismo pozabili!	218
Steinbacher Ladislav: V vojni so stenovali tudi lovci	578
Vrednote partizanstva ohranjamo tudi lovci	579
Stritar Jože: Pa še »salamijada« lovec in kmetov	404
Strmole Branko: Še ena nova lovska naprava v LD Bled	160
Strle Franc: Pravočasno se zaščitite pred klopnim meningoencefalitisom	279
Sušnik Stane: Ali se vidra vrača?	221
Svetevec Franc: Aktivni na vseh lovskih področjih	220
Šere Dare: Ujeta poljska zajca	159
Šimon Sebastijan: Bomo dobili morda novega slovenskega prvaka?	274
Števanec Lojze: Bioritem	56
Govorice in klevete	112
Leto boja proti revščini in socialni izključenosti	218
Visok krvni tlak (v. k. t. – hipertenzija) – »tihi ubijalec«	399
Grlečeva podoba z druge strani	575
Toš Marjan: V Turški jami Diana nagradila Ignaca	115
Vsako srečanje je zgodba zase	162
26. lovski ples v Zrečah	338
Zločin nad naravo	578
Brez pravih prijateljev in dobrih psov ni jage	636
Toš Marjan, Leskovic Boris: Dobro je vedeti – Na kratko o praporih in odklovanjih	518
Trinka Edvin: Na ruševca pred 100 leti	273
Troha Janko: Zanimivo rogovje srnjaka samotarja	401
Žerdin Bojan: V beltinskem parku dan sokolov, kraguljev in sov	54
Šaljiv lovski krst	55
Novo domovanje za kavke v Črenšovcih	222
Žerjav Srečko: Divji prašič – stalni prebivalec mesta Ljubljane	338

Nove knjige:

Avbar Bojan: Janez Černač – Naši stari lovci	524
Mali Marko: Leo Fabiani – Barvarji in krvosledništvo	162
Toš Marjan, Kuljaj Ivo: Veljko Varičak – Ocenjevanje lovskih trofej	405

V spomin:

Benigar Ivan, LD Pivka	526
Blatnik Jože - Zemljak, LD Suha krajina	469
Bombač Martin, LD Rakek	469
Breg Fridolin, LD Bukovje, Otiški Vrh	406
Bren Franc, LD Izlake	164
Burazer Božo, LD Črnomelj	581
Črnko Jakob, LD Vurmat	341
Guček Peter, LD Loka pri Zidanem Mostu	639
Ivančič Srečo, LD Motnik, Špitalič	639
Jerič Andrej, LD Loka pri Zidanem Mostu	341
Kopušar Ivan, LD Peca, Mežica	527
Križ Anton, LD Osilnica, LD Oljka, Šmartno ob Paki	280
Krpan Lojze, LD Gorica	164
Levičnik Franc, LD Moravče	164
Masten Milan, LD Leskovec v Haložah	526
Meško Maks, LD Kog in LD Vinski Vrhovi	59
Mlinarič Ernest, LD Dobrova	639
Mušič Franci, LD Struge	59
Pernat Hraber, LD Puščava	59
Petrač Kvirin, LD Polskava	526
Polanc Janez, LD Nomenj, Gorjuše	223
Sajovic Ernest, LD Izlake	117
Seruga Milan, LD Leskovec v Haložah	280
Tomažič Stanislav, LD Toško Čelo	341
Traven Franci, LD Vodice	469
Tretjak Alojz, LD Mislina	164
Valenčak Anton, LD Oplotnica	59
Vehovec Leon, LD Kresnice	341
Založnik Bogomir, LD Golababuka	341
Zaverl Oto, LD Velunja, Šoštanj	280

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi: 59, 117, 164, 223, 280, 341, 406, 469, 527, 581, 639

Lovska kinologija:

Avbar Bojan: Slavic – legenda med vodniki dolenskih barvarjev	406
Bauman Miroslav: PZP za ptičarje v Staršah	408
JZP, ŠSP in PPA za ptičarje v Račah	641
Brne Iztok: Lepo je imeti požrtvovalnega lovskega tovariša	342
Cvetan Toni: Takšnega iskanja pa še ne!	407
Černigoj Franc: Iskra in njegova iskra psička Astra	583
Deberšek Bojan: Novi Pravilnik za ocenjevanje dela krvosledcev in preskušanju po naravnih sledi je že v veljavi!	644
Grošelj Boštjan: Kakovost tečaja LKD Zasavje za vodnike psov se veča	585
Gselman Marjan: Srečanje vodnikov barvarjev treh dežel	61
Lovska preizkušnja (LPR) za prinašalce v Polskavi	62
Uporabo lovskih psov predstavili tudi na Policijski akademiji	167
Hajnshek Ivan: Sprejeda angleška pasma – springer španjel	470
Kirbus Daniel: Gorenjski lovski kinologi obeležili 30 let delovanja	64
Korošec Sergeja: Kratkodlaki vajmarski ptičar ali vajmarčan	640
Koželj Darja: Tekma gonilcev v delu na divje prašiče – CACT – HR 2009	165
KZS:	
Program lovskih kinoloških prireditev v letu 2010	168
Dodatek načrtovanih lovsko-kinoloških prireditev za leto 2010	226
Lepšina Dušan: Kinološko izobraževanje v Posavju	65
Mehle Špela: Terier parson russel – gentleman med terierji	581
Poljanšek Dejan: UP po KS za vse pasme lovskih psov v LD Domžale	582
Raspet Anton: Lokalna tekma visokonogih gonilcev	118
30 let dela LKD Idrija	527
Roter Matjaž: Vzrejni pregled za pse jamarje	166
Savorgnan Anton: Telesno ocenjevanje lovskih psov na Rinki	412
Steinbacher Ladislav: Za boljše vzrejo psov jamarjev v Sloveniji	411
Svetevec Franc: Lepo je imeti požrtvovalnega lovskega tovariša	63
Šivc Jani: Uspela 20. Državna tekma vseh vrst lovskih psov v vodnem delu	640
Šumak Janez: Po krvni sledi v Gornjem Gradu	64
LKD Celje ima novega predsednika	281
Državna tekma brak-jazbečarjev – Ponikva 2009	413
Tečaj vodljivosti in šolanja lovskih psov LKD Celje – 2010	529
Po krvni sledi na Svetini	584
Tavčar Urška: Prvič VUP ptičarjev na Gorenjskem	166
Trček Iztok: Ranjeni prašič je ostal v smrečju	60
JZP ptičarjev in prepeličarjev in ŠPP ptičarjev v Pomurju	62
Pomurski lovski kinologi na delovno-prazničnem srečanju	224
Pomurski lovski kinologi smo sklonjenih glav	282
Uspešno ocenjevanje lovskih psov v Prekmurju	342
Tečaj za mlade vodnike lovskih psov v Pomurju	408
PZP ptičarjev v Prekmurju	410
Tečaj za vodnike krvosledcev v Prekmurju	470
UP po krvni sledi v Prekmurju	472
Tucovič Branko: Številna udeležba vodnikov na PZP ptičarjev v LKD Posavje - Krško	409
Uspešen začetek sezone v LKD Posavje - Krško	411
Redni volilni občni zbor LKD Posavje - Krško	412
Verčko Jožef: Skupni zbor sodnikov za lovske pasme	281
XVI. državna tekma v delu lovskih psov po umetnem KS	585
Vidmar Angel: Občni zbor LKD Gorica – Nova Gorica	413
Telesno ocenjevanje psov LKD Gorica	472
Uspešne jesenske prireditev LKD Gorica – N. Gorica	642
Žlebnik Slavko: Državna tekma gonilcev – CACT 2009	224

Predvidena legla lovskih psov: 66, 119, 171, 226, 283, 343, 414, 473, 530, 586, 644

Sofinanciranje skupnih nalog LZS skozi dejavnost območnih ZLD/LZ - končno!

Upravni odbor LZS je na svoji 28. seji 6. 11. 2010 med drugim sprejel tudi program dela in finančni načrt LZS za leto 2011.

Seja je bila v lovskem domu LD Boč na Kozjaku v bližini Maribora. Ponovno se je potrdilo, da je gostovanje UO s svojimi sejami od ene do druge LD »po terenu« dobra praksa, ki prispeva k dobremu sodelovanju in utrjevanju tovariških odnosov med lovci. Člani LD Boč so se izjemno potrudili z organizacijo seje in skupnega lova po seji ter z odličnim kosilom.

O finančnem načrtu in programu dela je podal obširno uvodno poročilo **Jože Roman Grah**, predsednik Komisije LZS za finančno-gospodarsko področje. Kot predsednik komisije za organizacijska in pravna vprašanja bi rad opozoril na premik, ki se je končno zgodil glede financiranja določenih skupnih nalog članic LZS.

UO LZS je namreč na svoji 10. seji, ki je bila 19. 11. 2008 v lovskem domu LD Logatec, v ta namen sprejela poseben pravilnik, ki določa merila za sofinanciranje programov dela, projektov in prireditev, ki jih organizirajo območne ZLD/LZ kot usposobljene članice v skladu s posebno pogodbo z LZS. To zahteva predvsem aktivnosti in delovanje na področju kulture, izobraževanja, lovske kinologije in lovskega strelstva. Pravilnik tudi določa, da se 10 % zbrane članarine za LZS, zmanjšane za delež, ki je namenjen založništvu (glasilo Lovec, knjiga Zlatorogove knjižnice idr.), prerazdeli območnim ZLD/LZ za delno plačilo administrativnih stroškov poslovanja in dela strokovnih tajnikov.

Za sofinanciranje programov, projektov in prireditev ter za delno poravnava stroškov administrativnega servisa ZLD/LZ za članice je tako za leto 2011 predvideno skupaj **156.000,00 EUR**, od tega za sofinanciranje administrativnega servisa **78.000,00 EUR** in **enak znesek za sofinanciranje programov, projektov in prireditev**.

Pravilnik je objavljen na spletni strani LZS v zavihku *Zakonodaja*.

Glavni namen sofinanciranja skupnih nalog prek ZLD/LZ je spodbuditi in tudi finančno podpreti delovanje organizacije na področju izobraževanja, različnih oblik kulturnega udejstvovanja ter kinoloških in strelskih prireditev. Z drugimi besedami: ta sredstva pomenijo nagrado za aktivne ZLD/LZ, kjer redno organizirajo različne oblike izobraževanja, delujejo pevski zbori, rogisti, organizirajo kulturne, kinološke in strelske prireditev in še katere druge koristne aktivnosti skupnega pomena.

Kljub dobrim namenom Pravilnika pa slednji nikakor ne zaživi. Na tem mestu ne želimo ocenjevati odgovornosti organov in posameznikov, ki bi po našem mnenju morali v dveh letih storiti več, kot so, da bi spravili v življenje enega od veljavnih pravilnikov LZS, namesto da se zadovoljujejo z oceno, da pravilnika ni mogoče izvajati. Moja ocena je, da je pravilnik dovolj jasn in da je po njem mogoče uspešno delati. Kar verjetno koga moti, je, da prinaša, po moji oceni, skromno prerazporejanje zbrane članarine za LZS od manj aktivnih ZLD/LZ k prizadevnejšim, kar pa prvim ne ustreza. Dejansko je to skromna solidarnost,

ki pa je namenjena pomembnim skupnim ciljem, zato je takšno »prelivanje« sredstev po mojem trdnem prepričanju še kako upravičeno.

Res pa je, da pravilnik prinaša novost, ki terjaja usklajevanje letnih programov dela med LZS in ZLD/LZ in pripravo osnutkov programov dela za naslednje leto že v septembru ali najpozneje v oktobru. Kaže, da je bil prav to pretrd oreh za strokovne službe in tajnike območnih ZLD/LZ ter komisijo za finančno-gospodarsko področje, saj doslej še nismo doživeli uskladitve načrtov.

Zadržanost do novosti je bilo čutiti tudi med člani UO že ob sprejemanju pravilnika v letu 2008. Za leto 2009 je bil zato sprejet sklep, da se namenska sredstva po pravilniku ne prerazporedijo po merilih iz pravilnika, pač pa vsem enako v višini 7,40 EUR na člana. Tako smo preložili nekaj članarine za skupne naloge »iz levega v desni žep« nenamensko in le delno v skladu s pravilnikom. Žal se iz prakse v letu 2009 nismo naučili ničesar, tako da je bil za leto 2010 sprejet enak sklep.

Upanje zbujajo sprejem finančnega načrta za leto 2011, ko takšen sklep, kot je veljal za leti 2009 in 2010, za leto 2011 ni bil sprejet. To pomeni, da bo za leto 2011 mogoče oz. bo treba določila pravilnika izvajati tako, kot je zapisano. Pri tem ostaja problem, ker so sredstva za programe, projekte in prireditev, kot rečeno, omejena na 78.000,00 EUR, letni programi ZLD/LZ pa niso usklajeni z letnim programom dela LZS. To tudi pomeni, da bo sredstev morda premalo za vse in bo treba »zamučnike« reševati z rebalansom finančnega načrta LZS. Upoštevati je namreč treba, da so območne ZLD/LZ pridobile pravico do teh sredstev v skladu s pravilnikom, ki velja, seveda ob izpolnitvi pogojev iz pravilnika. To za ZLD/LZ pomeni, da je nujno treba pohiteti s sprejetjem svojih letnih programov in finančnih načrtov, nato pa po izvedbi nalog čim prej priglasiti zahtevke. Stroški programov, projektov in prireditev se med letom lahko plačajo vnaprej (avansirajo).

Prvo leto uporabe pravilnika, ki je pred nami, bo zagotovo dalo koristne izkušnje. UO je zato že ob sprejemanju pravilnika zavezal strokovno službo, naj spremlja izvajanje pravilnika, da bi ga lahko izboljšali za prihodnja leta.

Res pa je tudi, da so v strokovni službi ob pregledovanju prispelih zahtevkov za leto 2009 ugotavljali neverjetno iznajdljivost območnih ZLD/LZ. Tako so nekatere zahtevale dotacijo za prireditev, ki jih sploh ni bilo, za kinološke prireditev, pri izvedbi katerih niso bila spoštovana predpisana pravila. Zahtevki niso bili utemeljeni z dokazili o dejanskih stroških itn. itn. Razčističevanje takšnih in podobnih, lahko bi rekli zlorab, bi terjalo ogromno truda in dela v strokovni službi in komisiji za finančno-gospodarsko področje. Zato se je pokazala potreba po zaostritvi meril in postopka za dodeljevanje dotacij za navedene namene. Osnutek sprememb je že pripravljen in ga bo obravnavala KOPV na eni od prihodnjih sej. Za leto 2011 bodo morda veljali že spremenjeni pogoji za financiranje skupnih nalog LZS na ravni območnih ZLD/LZ.

Osebnostno menim, da je »projekt« vreden truda in denarja. Nagrado in pomoč zasluži tisti, ki je aktiven in boljši. To je namen, ki mu je težko oporekati in se o tem na načelni ravni, upam da, vsi strinjamo. Zato pokažimo, da mislimo resno in ne »s figo v žepu«.

*Niko Šuštarč, univ. dipl. pravnik,
predsednik Komisije za organizacijska in pravna vprašanja*

Divji prašiči povzročajo težave lovcem in kmetom tudi v blejsko-bohinjskem kotu

Na območju lovišč **Lovske družine Bled** in **Lovske družine Nomenj - Gorjuše** so divji prašiči značilna prehodna divjad in se v večjem ali manjšem številu pojavljajo predvsem v višjih predelih omenjenih lovišč od spomladi do jeseni. V tem delu Gorenjske so izredno neugodne naravne prehranske razmere za to izjemno prilagodljivo divjad. Smrekovi sestoji gozda, delno tudi mešani z bukavijo, zagotavljajo le minimalno prehransko ponudbo. Divji prašiči so vsejedi živali in pri prehrani niso izbirčni.

V loviščih obeh družin se prašiči iz leta v leto pojavljajo večinoma v istih predelih. To so skrajno jugovzhodni predel Poključke planote, v širši okolici planine Zajama in blizu vasi Gorjuše ter Koprivnik. Ker je, kot že rečeno, tod ponudba hrane dokaj skromna, pogosto iščejo živalsko hrano pod rušo na pašnikih in rovtih. Najbolj moteče za kmete je, če se škoda pojavlja pred košnjo ali med njo. V večini primerov je na raztrzihi površinah košnja nemogoča.

V letu 2010 so se divji prašiči pojavili že zgodaj spomladi. Škoda na košenicah se je postopoma stopnjevala. Na začetku je bila ruša obrnjena na različnih koncih in v manjšem obsegu. Lovci smo površine sproti poravnali ročno. V poletnih mesecih sta povzročali težave še vročina in suša, da se ruša ni mogla obnavljati.

Vzporedno z odpravo posledic na kmetijskih površinah smo se lovci lotili lova te izredno previde divjadi. Člani LD Nomenj - Gorjuše so bili kar uspešni, saj so z vztrajnim čakanjem ob lunini svetlobi uspeli upleniti štiri živali. To je bil izreden uspeh, saj so se v prejšnjih letih prašiči pojavili, povzročili večjo ali manjšo škodo in največkrat tudi odnesli »celo kožo«. Tudi v preteklosti je bil le vsakih nekaj let uplenjen le posamezni divji prašič.

Kljub vsemu se škoda od divjih prašičev ni zmanjševala, nasprotno, proti jeseni se je še povečala. V planini Zajama je bila ruša nekaterih travnikov popolnoma uničena.

Septembra in oktobra je na

Lovci LD Bled in Nomenj - Gorjuše, zbrani ob lovini pred lovskim domom na Spodnjih Gorjušah.

Lanščakinja je imela vpeti znački v obeh uhljih.

Foto: B. Strmole

stala škoda v takem obsegu, da ročno popravilo sploh ni bilo več mogoče. Zato je bila, v dogovoru z lastniki zemljišč, 16. oktobra 2010 organizirana skupna družinska delovna akcija članov LD Bled. Manjše razrite površine smo tedaj poravnali ročno, najbolj poškodovane košenice pa smo zravnavali strojno.

Čez leto je bilo za odpravo škode opravljenih skupaj 209 delavnih ur. Odnosi med lovci in lastniki zemljišč, kjer je nastala škoda, so izredno dobri, zato lastniki od lovcev niso zahtevali odškodnine za izpad pridelka, temveč so se zadovoljili s popravilom poškodovanih površin.

Na kmetijskih površinah - travnikih na območju lovišča LD Nomenj - Gorjuše so v okolici Zgornjih Gorjuš, Podroba, Spodnjega Goreljeka in Koprivnika v K.O. Gorjuše divji prašiči povzročili tolikšno škodo, da bo potrebna strojna obnova travne ruše. Med letom smo lovci nabavili gnojila in travna semena za najbolj poškodovane povr-

šine. V vsem letu smo za razna sanacijska dela opravili 238 delovnih ur.

Lovci obeh družin smo kmalu ugotovili, da ne bomo uspešni, če ne bomo opravili tudi zadostnega odstrela očitno preveč številčne divjadi na tem območju. Prav tako smo ugotavljali, da brez organiziranega skupnega lova ne bomo uspešni. Tu pa je nastala nova ovira.

Zakon o Triglavskem narodnem parku (TNP) v 6. členu navaja, da je narodni park razdeljen na I., II. in III. varstveno območje. V II. varstvenem območju pa je, med drugim, tudi dopuščena tradicionalna raba naravnih virov zaradi izvajanja dejavnosti sonaravnega kmetijstva, gozdarstva ter tradicionalnega gospodarjenja z divjadjo in ribami. V 13. členu tega zakona je med prepovedmi navedeno, da je na območju TNP prepovedano loviti divjad na pogonih. Ker pa je v ZDLov-1 navedeno, da ima lovski inšpektor pooblastilo oziroma pristojnost, da v njihnih

primerih lahko odredičasne ukrepe za preprečevanje škode od divjadi in na njej, smo se člani obeh lovskih družin odločili, da pristojnega lovskega inšpektorja **Gorazda Kokalja** zaprosimo za pomoč. Poprej smo ga seznanili o obsegu škode, ki so nam jo do tedaj povzročili divji prašiči, in o ukrepih, ki so bili že opravljeni. Inšpektor je prisluhnil naši prošnji in si tudi osebno ogledal poškodovane kmetijske površine.

Glede na vse zbrane informacije je v zelo kratkem času za obe LD izdal odločbo za enkratno izvedbo skupnega lova na divje prašiče. Odločba je bila strokovno utemeljena, saj je na takem območju pogon edina oblika lova, s katero je realno mogoče pričakovati uspeh. Med tem časom je v omenjenih predelih zapadel že prvi sneg. A prašiče tudi sneg in prva zmrzal nista odvrnila od ritja po travnikih, zato je bilo treba z lovom pohiteti.

Lova, ki smo ga uresničili 31. oktobra, se je udeležilo več kot petdeset lovcev. Dan pred lovom sta se starešini obeh lovskih družin, **Peter Benedik** iz LD Nomenj - Gorjuše in **Branko Strmole** iz LD Bled, sestala v lovskem domu na Spodnjih Gorjušah z namenom, da bi pripravila natančen načrt lova. Prisotni so bili tudi lovci, ki so bili določeni za razporeditev lovcev na stojišča, in vodje pogonov. Glede na to, kje so zadnje dni pred lovom prašiči povzročili največ škode, smo predvidevali, da se čez dan verjetno zadržujejo v predelu Marovšce. Teren je zelo obširen, težko prehodan, skalnat in gostoporaščen z mladim gozdnim sestojem. Ker prek omenjenega predela lovišča poteka meja med lovišči obeh družin, smo vsak na svoji strani zasedli stojišča, za katera smo ocenili, da je največ možnosti, da bi se nam prašiči poizkusili izmakniti. Tudi eni in drugi gonjači so se pomikali vsaki s svoje strani proti meji. Zbrane lovce je pred lovom pozdravil tudi lovski inšpektor Gorazd Kokalj, ki je opozoril na pomembnost uspeha tega lova in na previdnost pri odstrelu. Glede na načrt odstrela Lovsko upravljaljskega območja namreč osebkiv starosti 2+ niso bili lovni.

Lov se je začel ob 9. uri. Že kmalu na začetku je na strani lovišča LD Bled terierka Daša dvignila ozimca, ki se je mimo prvega lova brez strela izmuznil iz pogona. Takoj za tem se

je ravno tako v nasprotno smer pogona želel izmakniti večji prašič, ki ga je s strelom prestregel vodja gonjačev **Florijan Tišler**. Očitno zadet je z nezmanjšano hitrostjo tekkel še naprej. Odločeni, da bomo po končanem lovu pregledali nastrel in sam sled z izšolanim psom krvosledcem, so gonjači nadaljevali s pogonom. Povsem na koncu lova je prepehličar, last lovskega gosta **Romana Gajška**, dvignil še enega ozimca, ki je prav tako kot prvi odnesel celo kožo. Že prejšnji dan smo se domenili za dva pogona. Ker pa je od jutra vse bolj deževalo, smo po prvem pogonu lov končali.

Izredno večš krvosledec vodnika **Staneta Kapša** je ranjenega prašiča našel v gosti podrasti, kjer mu je bilo treba oddati še milostni strel. Uplenjena žival je bila lanščakinja, ki je očiščena tehtala 50 kilogramov. Pri tem pa je najbolj zanimivo, da je imela v obeh uhljih vpeto značko s številko S 40. Na Biotehniški fakulteti v Ljubljani smo od **Matiže Stergarja** izvedeli, da je bila uplenjena lanščakinja lani maja kot mladič odlovljena in označena na Dobrovljah (LD Braslovče). Bila je del tropa, ki ga je vodila svinja Erika, o kateri smo brali v Lovcu, 5/2010. Na svoji poti se je lani novembra ta svinja z mladiči kar nekaj časa zadrževala v blejskem lovišču in bila pozneje, decembra, uplenjena na skupnem lovu v LD Škofja Loka. Iz zbranih podatkov lahko sklepamo, da se je označeni mladič ali pozneje lanščakinja vrnila prek Jelovice na Pokljuko. Z uplenitvijo tega prašiča smo zopet pridobili nova spoznanja o gibanju in navadah te vse pogostejše divjadi.

Zapisati moramo, da so pri tem lovu sodelovali tudi kmetje z območja LD Nomenj - Gorjuše, kar kaže na dobre odnose med lovci in lastniki zemljišč.

Če bodo prašiči ostali na tem terenu in povzročali škodo, bo treba podoben lov ponoviti še pred zimo.

Branko Strmole

V Senožečah predvsem o delu strokovnih služb

27. seja Upravnega odbora LZS

Oktobrska, sicer že 27. redna seja Upravnega odbora LZS je bila v prijaznem okolju lovskega doma LD Senožeče skoraj v

celoti namenjena razpravi o delu strokovnih služb Lovske zveze Slovenije. Kakšnega posebnega, predvsem pa ne analitičnega in celovitega gradiva o tej tematiki predlagatelj ni pripravil, zato je bila temu primerno tudi razprava manj vsebinsko izčrpna in bogata. Kljub vsemu pa se zdi, da je predsednik LZS, mag. **Srečko F. Krobe**, ravnal prav, da je točko uvrstil na dnevni red seje. Izpostavljenih je bilo namreč kar nekaj odprtih vprašanj, ki bodo kratkoročno in predvsem dolgoročno spodbudila kritično razmišljanje. Ena od rdečih niti krajše, konstruktivne in le deloma polemične razprave je bila ocena, da koncept delovanja strokovnih služb le ni najbolj prilagojen zahtevam časa. In še, so menili nekateri, organiziranost strokovne službe je enaka kot v preteklosti, naloge, ki jih mora opraviti, pa so bistveno drugačne, kot, na primer, pred 20-timi leti. Posebno poglavje je vodenje službe, ki je v rokah direktorja, ki mora začeti »direktorovati« in dejansko voditi službo tako, da bodo čim bolj doseženi cilji in da bo večje tudi notranje zadovoljstvo zaposlenih. Slišali smo namreč slikovito pripombo enega od članov UO LZS, da so rezultat nezadovoljstva delavcev tudi obravnave na delovnih sodiščih. Kot je, na primer, poudaril **Jože Samec**, služba ni ustrezno organizirana, posebno poglavje je njeno vodenje, pa tudi obremenitve med delavci so različne. Strokovna služba bi morala pripraviti tudi vsebinsko ustrežnejše, celovito in pregledno gradivo za posamezne teme, ki jih obravnavajo ali komisije ali UO. Samec je poleg **Mihe Molana** za sejo pripravil kopico pisnih pripomb in predlogov. Ocenil je,

da delo ni organizirano sistemsko, večina strokovnega dela se opravlja stihijno, nekateri delavci dela ne opravijo v rokih in dovolj kakovostno, obremenitve med delavci niso enakomerne in enakopravne, vodenje službe je, po njegovem mnenju, neprijemljivo in nestrokovno. Zato je predlagal, naj se z delovanjem strokovne službe več ukvarja za to področje zadolženi podpredsednik, »sistemizacija delovnih mest je potrjena, z delavci so sklenjene pogodbe o zaposlitvi, delokrog na posameznih delovnih mestih je poznan. Na tej točki se pristojnost organov LZS tudi konča,« je med drugim opozoril v daljšem pisnem gradivu **Jože Samec**. Delo strokovnih služb je v pisni obliki komentiral tudi **Miha Molan** (na seji je bil odsoten) in med drugim menil, »da naj bo manj ukvarjanja samih s seboj zaradi medsebojnih odnosov, plač ipd. in več usmerjanja energije v dejanske probleme lovstva. Dnevni redi so večkrat sestavljeni tako, da se dejanskih problemov slovenskega lovstva ne dotikamo. Večina zadev z dnevnega reda UO je dana na predlog komisij, kjer gre večino za potrjevanje jasnih zadev, ki pa jemljejo svoj čas (potrjevanje odlikovanj, različna imenovanja ipd.), v vsem letu pa nismo obravnavali nobene analize na področju stanja populacij divjadi, realizacije lovskih načrtov, planiranja itn, kar so dejanski problemi članic LZS,« je bil kritičen Molan.

V nadaljevanju je bilo v razpravi slišati še nekaj zanimivih pripomb, predlogov in pobud. Med drugim je **Jože R. Grah** vnovič izpostavil težave, ker nimamo rešene pridobitne in nepridobitne dejavnosti, ocenil pa je

tudi novo organiziranost računovodske službe, ki je kot računovodski servis boljša. Zavzel se je za celovite in poglobljene analize in opozoril na naloge strokovne službe, predvsem direktorja pri pridobivanju finančnih sredstev zunaj članarin. Nekaj razpravljavcev je izpostavilo tudi dileme glede operativnosti in nefunkcionalnosti UO LZS, pa jasnejše opredelitve do strateških nalog in večje odgovornosti nosilcev vseh nalog in opravil, saj velikokrat manjka konkretizacija zahtevanega. Zanimiva je bila pripomba, da izhodišča nekaterih komisij ne pridejo do članov UO LZS, pri čemer sta bili še posebej izpostavljeni komisiji za izobraževanje in mednarodne odnose. Končno je seja postregla z ugotovitvijo, da je treba razmišljati za naprej, kaj je še mogoče rešiti, da bo delo vendarle boljše in predvsem učinkovitejše.

M. Toš

104. nova generacija gorenjskih lovcev

Po popreju pripravljenem programu in zbranih prijavah pripravnikov, preverjanju opravljenih praktičnih delov izobraževalnega programa v ravnanju z orožjem, sicer opravljenega lani jeseni, je **Komisija za izobraževanje pri ZLD Gorenjske** sprejela in potrdila program ter učni načrt za teoretični del izobraževanja novih lovskih pripravnikov.

Takoj po soglasju in potrditvi članov predavateljskega aktiva in izpitne komisije smo 27. 1. začeli s predavanji in teoretičnim delom lovskih izpitov v predavalnici Tinex, d. o. o., v Šenčurju. Lastnik **Štefan Čebašek** nam že nekaj let nesebično nudi pomoč s prostorom in opremo pri naših izobraževanjih, za kar mu velja zahvala. Upamo si trditi, da ima le redkokatera območna zveza na voljo tako kakovostno in primerno predavalnico.

Letošnjega (2010) izobraževanja lovskih pripravnikov na Gorenjskem se je udeležilo 32 pripravnikov iz 17 lovskih družen. Vsi pripravniki so že uspešno opravili praktični del lovskega izpita v svojih LD ali LPN Kozorog - Kamnik. Pregled pripravnških dnevnikov je pokazal, da nekatere LD, kljub sprejetim

Sedemindvajsete seje UO LZS so se udeležili tudi delavci strokovnih služb LZS.

Foto: S. Vesel

Skupna fotografija mladih lovcev (in dela predavateljskega aktiva), ki bodo na svoje izobraževanje verjetno ohranili lepe spomine, bo zagotovo vsem še večkrat obudila občutke, ki so jih dobili na slavnostnem sklepnem dogodka v letu praznovanja tudi 100-letnice revije Lovec.

LZS dobro sodeluje tudi z dolenjskimi šolniki

Čeprav Dolenjska in njena prestolnica Novo mesto nista približno enako oddaljena za vse slovenske lovce, ki se zadnje čase izobražujejo tudi v dvorani Srednješolskega centra Grm v Sevnem pri Novem mestu, tamkajšnji center postaja vedno bolj tudi izobraževalno središče slovenskih lovcev. V dokaj veliki, sodobni dvorani je LZ Slovenije doslej organizirala nekaj pomembnih predavanj za lovce in seminarjev o aktualnih vprašanjih naravovarstva in lovstva pa tudi vsakdanjega poslanstva lovcev. Tam so potekala predvsem predavanja za funkcionarje lovskih družin in območnih lovskih zvez. Glede na kar velik obisk nekaterih predavanj je mogoče sklepati, da se slo-

Foto: J. Troha

ustreznim programom, praktičnega programa ne izvajajo dovolj odgovorno, v celoti oziroma, da so zato vpisi v dnevnik pomanjkljivi, napisani površno, kampanjsko, vpisani naenkrat glede na sezonska opravljena dela pripravnikarja (po zahtevanemu programu). Ob takšnih primerih se je treba vprašati, kje je je krivda za takšno stanje in kdo je odgovoren za to. Vsekakor bo treba v prihodnje nameniti še več pozornosti **tudi izobraževanju mentorjev**. Pridobljeno predznanje pripravnikov je namreč v veliki meri odvisno prav od aktivnosti in znanja mentorja in ne nazadnje tudi od vodstva lovske družine!

Dvajset dni predavanj ob petkih in sobotah ter celodnevni praktični del tečaja o varnem ravnanju z orožjem, preskusnem streljanju na glinaste golobe, streljanju z MK-puško na tarčo srnjaka in še s kratkočevnim orožjem, trinajst uspešno opravljenih delnih izpitov po posameznih predmetih je slusatelje naposled privedlo do zaključnega izpita pred izpitno komisijo, ki jo je imenovalo pristojno ministrstvo v sestavi: **Sely De Brea Šubic** kot predsednica, **Anton Šubic** in **Miran Hafner** kot predstavniki Zavoda za gozdove.

Novi način ocenjevanja z oceno »opravil« ali »ni opravil« nam žal v nekaj minulih letih ni omogočal realne ocene znanja posameznika, pa tudi primerjava s prejšnjimi generacijami ni bila več mogoča. Zato se je komisi-

ja ZLD Gorenjske odločila, da bomo vseeno ocenjevali z ocenami od 1 do 5. Vsi smo si bili enotni, da je letošnja generacija pokazala sicer nekaj slabše znanje kot prejšnje generacije, za kar pa verjetno ni kriv novi način izobraževanja, marveč prenatrpan program in prekratek rok za izvedbo izobraževanja. Kljub temu je komisija na podlagi ocen iz vsakega predmeta posebej in ocen zaključnega izpita določila najboljše tri: **Andraž Valcel** iz LD Selca je dosegel čisto odlično (5) iz vseh predmetov in tudi na zaključnem izpitu, **Marija Markeš** in **Jure Legat** iz LD Dovje pa sta dosegla oceno 4,7. Vsi trije najboljši in razrednik **Srečko Škerjanec** so na podelitvi spričeval prejeli za spomin knjigo Janeza Črnčiča Garači in postopači (z avtorjevim posvetilom).

Na koncu izobraževanja je bila še anonimna anketa o predavateljih, ki je pokazala res zanimive in presenetljive rezultate, ki jih bo komisija v prihodnje vsekakor morala upoštevati.

Slavnostna izročitev spričeval je bila 14. 5. v Gostišču Zaplata v Tupaličah, popestrila pa sta jo program Bohinjskih rogostov in nagovor **Bruna Skumavca**. Spričevala so jim podelili predsednik ZLD Gorenjske **Peter Belhar**, predsednica izpitne komisije **Sely De Brea Šubic** in strokovni tajnik **Janko Troha**.

Zadnja generacija je pokazala sicer res nekoliko manj teoretičnega znanja, pa zato mnogo več vedrine in naklonjenosti za

Tako se je letos LZ Slovenije predstavila tudi dolenjskim študentom in dijakom ter evropskim rejcem rjave pasme govedu.

Foto: F. Rotar

V lepem okolju šolskega centra Grm Novo mesto se zadnje čase izobražujemo tudi slovenski lovci.

prijetno lovsko druženje. To pa je navsezadnje tisto, kar nam v zadnjem času predvsem manjka v lovstvu ...

Janko Troha

venski lovski funkcionarji na Dolenjskem radi dodatno izobražujemo, nekaj pa smo dobili tudi kritik zaradi lokacije. Vsem nikoli ne bomo ustregli! Morda

je omenjena lokacija priljubljena tudi zaradi dobre šolske kuhinje in urejenega okolja, ki obdaja šolski center, ki je zgrajen nedaleč od avtoceste, pa tudi zaradi prizadevnosti zaposlenih, ki nam radi priskočijo na pomoč pri organizaciji predavanj.

LZ Slovenija zna ceniti občasno ugodno bivanje med gostoljubnimi dolenjskimi šolniki.

Tako se rada odzove tudi takrat, ko Grm - Novo mesto – center biotehnike in turizma, katerega direktor je **Tone Horvat**, ter Višja strokovna šola, na čelu katere je prijazna ravnateljica **Helena Jurše Rogelj**, vsako leto organizirata *Odperta vrata* ter druga pomembna mednarodna srečanja in konference. LZS se je v sodelovanju z ZLD Novo mesto

Obisk poslanke EU

Na povabilo Lovske zveze Slovenije je bila 2. in 3. novembra na obisku v Sloveniji francoska poslanka evropskega parlamenta **Veronique Mathieu**, predsednica parlamentarnega delovnega telesa Intergroup, ki je zadolžena za področje trajnostne rabe naravnih virov in tudi lova.

V prijetnem razgovoru s predsednikom LZS mag. **Srečkom F. Kropetom** in vodstvom LZS je gostja dobila informacije predvsem o organiziranosti lovstva v Sloveniji, se seznanila s poglavitnimi nalogami in prizadevanji lovske organizacije na področju zagotavljanja in ohranjanja biotske pestrosti in trajnostnega upravljanja z divjadjo ter sodelovanja z drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami.

Predstavniki LZS smo ji kot najpomembnejši problem, ki ima posledice tudi za mnoge države Unije, predstavili svoja večletna neuspešna prizadevanja za vzpostavitev tako imenovanih »zelenih mostov«, ki bi zagotovili ponovno prehodnost tisočletnih koridorjev in prehodov velikih zveri prek avtocest, državnih cest in železnic, predvsem v smeri proti Alpam. Naslednji dan je poslanka na ogledu posebno problematičnih mest na avtocesti Ljubljana–Koper vodil prof. dr. **Ivan Kos**, ki na LZS predseduje strokovno-znanstvenemu svetu. V organizaciji LZS si je ogledala naš značilni habitat rjavega medveda in se seznanila z osnovami trajnostnega upravljanja z velikimi zvermi in drugimi prostoživečimi živalskimi vrstami v Sloveniji, s posebnim poudarkom prav na rjavem medvedu.

Evropska poslanka se je skupaj s predstavniki LZS srečala s predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstva za okolje in prostor ter jih, med drugim, opozorila tudi na dolžnosti, ki jim jih na tem področju nalaga evropska zakonodaja. Vsi se zavedajo dolžnosti, vendar ji niso znali odgovoriti, kdaj se bo začela gradnja prvega zelenega mostu.

Poslanka je ob koncu obiska obljubila svojo aktivno pomoč in podporo pri postavitvi zelenih mostov v Sloveniji in s tem izboljšanju selitvenih (migracijskih) možnosti velikih zveri, ki so del evropske naravne in kulturne dediščine.

Srečko Žerjav

Francozinja Veronique Mathieu, poslanka Evropskega parlamenta, in Srečko F. Kropet, predsednik LZS.

Foto: P. Cestnik

Množičen obisk mlade generacije na Študentski areni 20. 10. 2010 v Ljubljani

namreč že lani uspešno predstavila na Dolenjskem. Še posebno uspešno in vzorno smo se predstavili ob letošnjem *Tednu šolskega centra* in ob *Evropski konferenci rejcev govedi rjave pasme*. Udeleženci kongresa in drugi, kar okrog 700 jih je prišlo na Dolenjsko, so si z velikim zanimanjem ogledali tudi razstaveni prostor LZS ter s sabo domov odnesli zanimive lovske tiskovine. V avli centra so se poleg šole gostiteljice predstavili še nekateri glavni sponzorji konference. Najbolj je bila predstavitev LZS obiskana ves teden »odprtih vrat«. Morda tudi zato, ker je novi predsednik ZLD Novo mesto **Franc Jarc** zaposlen v tamkajšnjem šolskem centru in je odlična oseba za povezovanje vsebin, ki jih želijo ob tej priložnosti predstaviti javnosti.

Franc Rotar

Obiskali smo študentsko areno na GR v Ljubljani

Že v prvem letu delovanja skupine Mladi in lovstvo, ki deluje v okviru Komisije LZS za izobraževanje, smo dali ponudbo za sodelovanje na Študentski areni, ki je bila letos (20. 10. 2010) že enajstič na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Glede na to, da to prireditve obiskuje študentska in srednješolska mladina, je bila za nas tudi najbolj zanimiva. Tudi sam sem se želel prepričati o obsegu in vrednosti te prireditve. K ogledu sem povabil še **Marjana Fortina** in **Marka Goršeta**, ki je že enkrat poročal o tej zadevi na eni izmed naših sej, a sta bila službeno zadržana.

Organizator prireditve je GR inženiring iz Ljubljane. Vstop na prireditve je bil brezplačen.

Na vhodu me je, po poprejšnjem dogovoru, sprejel vodja projekta **Uroš Pohlin**. V uvodu sem mu pojasnil naše želje in namene sodelovanja. Vsako leto izdajo obširen in podroben vodnik (na približno 50 straneh formata A5), na katerem so navedeni vsi nastopajoči s kratkim opisom, programom, mestom in časom nastopa itn. O ceni sodelovanja se nisva konkretno pogovarjala, je pa razvidna iz vsakoletne predhodne ponudbe.

Namen arene je, da mladim ponudi vpogled v posamezne teme (vsakega po malo) s prav vseh področij, ki zadevajo takšno populacijo.

Študentska arena je odprta tri dni od 12. do 19. ure in na njej navadno sodeluje okrog 300 partnerjev, obišče pa jo približno 18.000 obiskovalcev.

Pri najinem obhodu sva srečevala predvsem mlade, a med njimi tudi starejše obiskovalce.

Vprašal sem ga po njegovem mnenju o naših (lovskih) željah in, glede na njegove izkušnje, o začetkih našega morebitnega nastopa. Omenil je več možnosti glede na to, da ima arena na voljo štiri predavalnice in najem še katerega informativnega prostora s propagandnim gradivom, eksponati, opisi itn., kar zadeva širši posvet v okviru LZS.

Presenetila sta me množičen obisk in očitno veliko zanimanje mladih ter vodnikova pripravljenost za predstavitev naše dejavnosti. Razne organizacije so imele veliko informativnega gradiva v obliki zložen in prospektov. Povprašal sem ga, ali sodelujejo tudi čebelarji ali katera druga društva. Za čebelarje mi je dejal,

da imajo na tem mestu samostojne promocije.

Zahvalil sem se mu za informacije in se še enkrat podal na ogled po areni.

Posebej moram omeniti dve stvari.

Opazil sem manjši kiosk Društva za osvoboditev živali in njihove pravice s prospekti in foto-

Srečal sem tudi študenta, ki je predstavljal dejavnost SDM, ki je že član ene naših LD ter bi bil pripravljen sodelovati pri predstavitvi LZS v prihodnjem letu, če se bomo odločili za to.

Moja ocena in predlog sta, da za te namene zberemo namenska sredstva v našem Finančnem načrtu za leto 2011 ter da prihodnje leto sodelujemo na prireditvi. Glede na število obiskovalcev na majhnem, a dobro obiskanem prostoru je strošek upravičen. Populacija obiskovalcev je za naše želje več kot zanimiva.

Peter Cestnik,
Komisija za izobraževanje –
delovna skupina Mladi in
lovstvo

V Beltincih so se spomnili na prof. Jožeta Grleca

Lovski koncert, posvečen spominu na dolgoletnega profesorja glasbe, Jožeta Grleca

V Beltincih je bila osrednja slovesnost v spomin na prof. glasbe **Jožeta Grleca**, ki je v Murski Soboti dolgo deloval kot glasbeni pedagog in vodja različnih soboških pihalnih godb. Poleg njegovega izjemnega prispevka na področju glasbene kulture velja omeniti tudi ustanovitev prve skupine lovskih rogistov in pisanja skladb za lovske rogiste. Jože Grlec se je rodil leta 1913 v Beltincih. Bil je človek izredno veselega duha, velik ljubitelj narave in strasten lovec. Kot lovec in glasbenik je leta 1972 ustanovil skupino lovskih rogistov. V tistem času je bila to edina tovrstna skupina v Sloveniji in nekdanji Jugoslavi-

Zbrane je nagovoril predsednik za lovsko kulturo pri LZS Marjan Fortin.

Jože Grlec – spominska fotografija

Kulturno-umetniškega društva Prekmurski rogisti in obsega kar 320 strani. Skladbe je uredil prof. **Stanko Peterka**, ki je tudi umetniški vodja Prekmurskih rogistov. To so skladbe, ki so posvečene različnim priložnostim in v glavnem članom Prekmurskih rogistov, prijateljem, ljubiteljem lovske glasbe, žalne koračnice in sakralne skladbe.

Ob 10-letnici smrti prof. Jožeta Grleca je KUD Prekmurski rogisti pod pokroviteljstvom ter v sodelovanju z Lovsko zvezo Slovenije, Zvezo lovskih druženj Prekmurje in Občino Beltinci organiziral sedmi lovski memo-

Plakat za odpravo lova članov Društva za osvoboditev živali in njihove pravice, ki je bil razstavljen na oktobrski Študentski areni na GR v Ljubljani.

grafijami proti lovcem in lovski dejavnosti. To nam vsekakor ni neznano društvo iz Ponikve. V dveh urah sem se dvakrat vrnil na omenjeni razstaveni prostor, vendar nikoli nisem mogel dobiti predstavnika.

V Vodniku po slovenskih muzejih in galerijah, ki ga je ponujala Skupnost muzejev Slovenije, pa sem opazil, da ni omenjen Slovenski lovski muzej v Bistri pri Vrhniki, lovski kotiček v Bogenšperku in še kje; skratka, lovska tematika je zapostavljena.

V okviru priprav za proslavo 60-letnice ustanovitve LD Trnovski gozd je LD 10. 10. 2010 organizirala skupni lov v predelu Mrzovec. Lova se je skupaj z gosti udeležilo veliko lovcov iz sosednjih LD in naši zamejski prijatelji. Diana in prekrasno jesensko vreme sta nam bila zelo naklonjena. Uspešen lov smo z zadnjim pogonom končali v prijetnem druženju in ob živahnem lovskem kramljanju. Besedilo in fotografija – Franko Bajt

Na murskosoboškem pokopališču so rogisti na komemoraciji z igrali v spomin pokojnemu profesorju Grlecu.

ji. V Sloveniji se že 37 let vrstijo *Srečanja lovskih pevskih zborov in skupin rogistov*. Po upokojitvi se je Jože Grlec posvetil vodenju lovskih rogistov in pisanju skladb za rogiste, s katerimi je postal mednarodno znan komponist na tem področju. Njegova bogata glasbena zapuščina vključuje več kot 160 skladb, ki so zbrane v monografiji z naslovom *Pozdrav rogistov*. Knjiga je v letu 2007 izšla v samozaložbi

rial v spomin na Jožeta Grleca. Osrednji lovski dogodek je bil v soboto, 16. 10. 2010. Svečanost se je naprej začela s položitvijo venca Jožetu Grlecu na murskosoboškem pokopališču, kjer je bila spominska komemoracija. Ob tej priložnosti sta bila v Beltincih strokovno izobraževanje in delovni sestanek za lovske rogiste iz celotne Slovenije. V župnijski cerkvi v Beltincih je bila spominska lovska maša, ki jo je

daroval župnik Župnije Beltinci **Alojz Benkovič**, sicer član LD Bogojina, kjer so lovski Prekmurški rogisti ob glasbeni spremljavi ob tej priložnosti zaigrali Grlečeve skladbe za Hubertovo mašo. Po spominski maši sta bila v Kulturnem domu v Beltincih večerni lovski koncert ob deseti obletnici njegove smrti in sedmi memorial Jožeta Grleca. Na koncertu Grlečevih skladb so se predstavili rogisti iz Slovenije, Avstrije, Hrvaške. KUD Prekmurški rogisti že vrsto let dokaj tesno sodelujejo z rogisti iz sosednje Madžarske. Vse navzoče in sodelujoče lovske rogiste je naprej pozdravil predsednik Zveze prekmurskih lovskih družen dr. **Arpad Kövecš**, v imenu LZS pa je zbrane nagovoril predsednik za lovsko kulturo pri LZS **Marjan Fortin**. V zahvalo jim je predstavnik madžarskih rogistov **Istvan Varga** iz lovske pokrajinske zveze Zala na Madžarskem podaril spominsko sliko jelena.

Na beltinskem koncertu, ki je bil na odru kulturnega doma, so nastopili z lovskimi skladbami, ki jih je, večinoma, napisal in skomponiral prof. Jože Grlec: KUD Prekmurški rogisti, rogisti iz sosednje Avstrije Bad Radkersburg - Halbenrain, rogisti Zveze lovskih družen Ptuj - Ormož, KUD Hoče Pohorski rogisti, zbor lovskih rogistov Kraljevec na Sutli na Hrvaškem, Prleški lovski rogisti, KD Rogisti LD Križevci pri Ljutomeru. Kot posebni gosti koncerta so nastopili: Pevski zbor Prekmurskih lovcev, Folklorna skupina KUD Beltinci in dr. **Lojze Števanec**, ki je prebral nekaj anekdot iz življenja Jožeta Grleca. Ob koncu zelo uspelega koncerta in srečanja med državnimi lovskimi rogisti so vsi zbori skupaj zaigrali še Grlečevo skladbo *Pozdrav rogistom*, katerim je dirigiral prof. Stanko Peterka.

Bojan Žerdin

Šmarnogorski in medvoški lovci se izobražujejo skupaj

Obnovitev znanja o ravnanju z orožjem

V jesenskem času, času lova, je LD Šmarna gora v sodelovanju z LD Medvode 5. oktobra 2010 organizirala predavanje na temo *varnega ravnanja z orožjem* z namenom, da bi mladi

Vsi zbrani so pozorno prisluhnili izčrpnemu predavanju.

Brane Kurnik, podpredsednik LZS in predsednik LZ Maribor, je pojasnjeval posamezne člene zakonov in jih podkrepil z navedbo posameznih primerov.

in tudi starejši lovci obnovili svoje znanje o varnem ravnanju z orožjem in se hkrati seznanili z novim zakonom o orožju, ki je bil prenovljen leta 2000.

Vse zbrane, zbralo se nas je 24, je nagovoril **Rafael Bizant**, starešina LD Medvode. Omenjena LD je za predavanje odstopila svoj lovski dom v Medvodah. Obsežno in izčrpno predavanje, ki je temeljilo na razlagi določil zakona o orožju in zakona o divjadi in lovstvu (ZDLov-1), je pripravil **Branko Kurnik**, podpredsednik LZS in predsednik LZ Maribor. Predvsem je opozoril na pravilno uporabo določil ZDLov-1 pri praktičnem lovu. Omenil je številne primere nesreč in nepravilnosti, ki se lahko zgodijo kljub veliki pazljivosti prav vsakemu lastniku orožja ali lovcu. Sledila so še vprašanja in razprava, v kateri je bilo večkrat ugotovljeno, da si nemalokrat lovski zakon razlaga »vsak po svoje«. Marsikateri členi namreč niso povsem dorečeni s strani lovcev in ne s strani sestavljavcev zakonov.

Gašper Frišek

Skupnost za gojitev jelenjadi Karavanke že deluje

V oktobrski številki glasila Lovca v članku 60 let Koroške lovske zveze (Kaerntner Jaegerschaft) avtor **Bruno Sku-**

lovski zakonodaji v sosednji R Avstriji, zato sporazuma ni mogoče več izvajati na način, kot je bil v veljavi dotlej. V Sloveniji so pri načrtovanju nalogo sodelovanja z Zavodom za gozdove prevzela Območna združenja upravljalcev lovišč (OZUL). Na Gorenjskem je nalogo sodelovanja med koroškimi (A) in gorenjskimi lovci prevzel OZUL Gorenjskega LUO. Sodelovanje in medsebojno izmenjevanje informacij med koroškimi in gorenjskimi lovci se tako še vedno nadaljuje. Predstavniki se srečujemo dvakrat na leto. Zadnje srečanje je bilo organizirano 11. 5. 2010 v Srednji Beli pri Predvoru. Iz sosednje Koroške sta se srečanja udeležila g. **Smrtnik**, župan Železne Kaple, in g. **Pikl**, gozdarski inšpektor. Iz Zavoda za gozdove Slovenije so bili prisotni vodja ZGS OE Kranj g. **Logar**, vodja odseka za gozdné živali in lovstvo OE Kranj **Miran Hafner** in vodja službe za lovišča s posebnim namenom mag. **Janko Mehle**. OZUL

Foto: J. Ferjan

mave med drugim navaja zanimanje lovcev s severnega pobočja Karavank o usodi Skupnosti za gojitev jelenjadi Karavanke, ki je bila ustanovljena leta 1974. Kot predsednik Območnega združenja upravljalcev lovišč Gorenjskega lovskoupravljalkega območja (LUO) se čutim odgovornega, da pojasnim, da sporazum, ki je bil sklenjen med Koroškimi lovci in ZLD Gorenjske, še deluje, vendar na spremenjen način in v spremenjeni sestavi kot pred leti. Zakon o divjadi in lovstvu v Sloveniji, sprejet leta 2004, je namreč prinesel vrsto novosti, pri načrtovanju odvzema divjadi iz lovišč. Spremembe so nastale tudi v

Gorenjskega LUO pa smo zastopali predsednik **Janko Ferjan**, strokovni tajnik **Simon Pleško** in vodja lovišča s posebnim namenom Kozorog - Kamnik mag. **Darko Veternik**. Na srečanju je bila obojestransko obravnavana problematika načrtovanja višine in sestave odvzema jelenjadi za leto 2010 na obeh straneh Karavank. Izmenjali smo si vrsto zanimivih in pomembnih informacij tudi pri upravljanju z drugimi vrstami divjadi ter pri lovu. Po srečanju, ki je potekalo v prijetnem in prijateljskem vzdušju, smo se razšli z dogovorom, da se bomo naslednjič sestali na Koroškem.

Janko Ferjan

»Inventura« 37. Srečanja LPZ in rogistov

Ko organizator vsakoletnih tradicionalnih srečanj slovenskih LPZ in rogistov z mednarodno udeležbo opravi »inventuro« in obračun srečanja, doda piko na i celotnemu kulturnemu dogajanju, s tem pa je pravzaprav srečanje v celoti »spravljeno pod streho«. Le nekateri lovski kulturniki vemo, da v letu 2009 skorajda ne bi bilo srečanja! Komisija LZS za kulturo in stike z javnostjo po končanem 36. Srečanju v Domžalah namreč ni našla pravega organizatorja srečanja za letos. Na srečo je 37. Srečanje le prevzela ZLD Ptuj - Ormož. Kot smo v Lovcu že poročali, so ptujsko-ormoški lovci, na čelu katerih je prizadevni predsednik mag. **Milan Trafela**, večje organizirali letošnjo največjo lovsko kulturno prireditev v Sloveniji. Brez zažrtkov in simpatij lahko zdaj zapišemo, da bo 37. Srečanje, ki je potekalo v Ormožu, Podlehniku, v Cirkovcah in v Juršincih, in ki je bilo z osrednjo prireditvijo sklenjeno na Ptuj, zagotovo v velikimi črkami zapisano v zgodovino slovenske lovske kulture. Morda tudi zato, ker so v okviru srečanja 20 let uspešnega dela praznovali tudi ptujsko-ormoški lovski rogisti. Za vse, kar se je 29. maja 2010 zgodilo na Ptuj in njeni okolici, ima zagotovo nemalo zaslug prav predsednik Trafela z njegovimi prizadevnimi sodelavci, med katerimi je treba posebej omeniti neutrudnega **Mirka Obrana**, generalnega sekretarja tamkajšnje območne LZ.

Ko so vsega večji organizatorji letošnjega srečanja še zadnjič v tej vlogi medse povabili vse tiste, ki so jim tako ali drugače pomagali pri organizaciji, so vinski griči v tamkajšnjem delu Štajerske že vabili prijatelje na trgat. Morda je bilo prav zato snidenje starih lovskih prijateljev in lovskih kulturnikov v lovskem domu LD Velika Nedelja še toliko bolj prešerno, slavnostno in pristno. ZLD Ptuj - Ormož je za to priložnost sklicala kar slavnostno sejo upravnega, osrednjega in programskega organizacijskega odbora. Predsednik območne lovske zveze in predsednik slavnostnega osrednjega organizacijskega odbora srečanja je skupaj z LD Velika Nedelja, ki jo zelo odgovorno vodi starešina **Anton Kace**, poskrbel za

res prijetno lovsko druženje. Brez skrbnega gospodarja lovskega doma **Stanka Kokola** in njegove žene **Jožice** druženje ne bi bilo tako prešerno, kot je bilo! Tako so v lovski hram

zasluge II. stopnje dobil 74-letni **Borut Predan**, član LD Dravinja - Majšperk. S pisnimi zahvalami se je organizatorju in nekaterim posameznikom zahvalila tudi LZ Slovenije: ZLD Ptuj - Ormož, do-

V lovskem domu LD Velika Nedelja je septembra potekal zaključni del 37. Srečanja LPZ in rogistov.

Pred naš objektiv so strumno stopili (od leve) Borut Predan, mag. Milan Trafela, Anton Pavlič, Ivan Kopušar in Mirko Obrana.

tamkajšnjih lovcev poleg članov UO, organizacijskega in programskega odbora in ptujsko-ormoških lovskih rogistov prišli tudi dr. **Marjan Toš**, predsednik uredniškega odbora založništva LZS, **Marjan Fortin**, **Franc Rotar**, predsednik in podpredsednik kulturne komisije; vsi trije so bili tudi povezovalni členi celotne kulturne prireditve. Povabilu so se odzvali tudi trije dolgoletni štajerski lovski funkcionarji, ki so iz rok Trafele prejeli visoka lovska odlikovanja LZS. Medtem ko sta red za lovske zaslugе I. stopnje prejela 87-letni **Anton Pavlič**, član LD Cirkovce, ter 77-letni **Ivan Kopušar**, član LD Dravinja - Majšperk, pa je red za lovske

zasluge II. stopnje dobil 74-letni **Borut Predan**, član LD Dravinja - Majšperk. S pisnimi zahvalami se je organizatorju in nekaterim posameznikom zahvalila tudi LZ Slovenije: ZLD Ptuj - Ormož, do-

mačim rogistom, **Francu Štuhcu**, ki je na zaključni prireditvi vodil združene rogiste, **Francu Kenetu**, ki je dirigiral združenim pevskim skupinam, in mag. Milanu Trafeli. Izročil jim jih je M. Fortin. Vsem se je še enkrat zahvalil v imenu LZS in v svojem imenu ter poudaril, da je toplina organizatorja izžarevala skozi vse srečanje. »Ne samo to, pokazali ste tudi veliko organizacijske iznajdljivosti in sposobnosti za organizacijo tako pomembnih in organizacijsko zahtevnih srečanj. Slovenskemu lovstvu in njeni kulturi ste dali nov zalet,« je poudaril Fortin. Dr. M. Toš, še posebno dober prijatelj lovcev tudi na tem koncu Štajerske, je dodal, da je dober obisk srečanja največja nagrada vsem, ki širijo in plemenitijo slovensko lovsko kulturo, zagotovo pa največje priznanje organizatorju.

Franc Rotar

Likovna razstava in predstavitev LD Izlake

Letos Lovska družina Izlake praznuje 60 let delovanja. Ob tej priložnosti – da bi v skladu z novimi usmeritvami lovske dejavnosti v zdajšnjem času opravila predstavitev delovanja lovske družine, konkretno LD Izlake –, je širšemu krogu krajanov Občine Zagorje poskusila prek razstave predstaviti lovsko dejavnost tamkajšnjih lovcev.

Odprtje razstave je bilo 18. maja 2010 v avli lepega Delavskega doma v Zagorju ob Savi.

V pozdravnem govoru se je vodstvo LD zahvalilo ravnateljem šol, likovnim ustvarjalcem,

Starešina LD Izlake je odprl razstavo, pozdravil številne navzoče občane Zagorja, avtorje likovnih izdelkov, njihove starše, druge prisotne občane ter številne člane lovske družine.

njihovim mentorjem in vsem, ki so sodelovali pri ureditvi razstave. Po pregledu zgodovine slavljenke in njenega delovanja je predsednik poudaril prizadevanja članov družine za ohranitev zdravje populacije prostoživeče divjadi, kar od lovcev terja tudi veliko brezplačnega dela in prizadevanj, predvsem v predzimskem in zimskem obdobju, ko divjad najbolj potrebuje pomoč.

Prvonagrajena risba na razstavi v Zagorju ob Savi

Omenil je tudi pomen lovstva za širšo družbo, sodelovanje z drugimi uporabniki prostora, predvsem pa s kmetovalci.

Vodstvo LD se je poleg rednih stikov z osnovnima šolama Ivana Kavčiča - Izlake in Toneta Okrogarja iz Kisovca dogovorilo, da bodo učenci na temo prostoživeče divjadi in lovske dejavnosti pripravili likovna dela, ki so bila nato razstavljena.

Na to temo lovci večkrat na leto v šoli in v lovišču otrokom predstavijo lovska dela in opravila v lovišču. Za razstavo je bilo izbranih več risb na temo tematiko. Enaindvajset izbranih je bilo razstavljenih v prvi vrsti panojev razstave. V drugi vrsti razstavnih panojev pa so prizadevni lovci LD s slikami in napisi, opisi dogodkov, poučnimi plakati Lovske zveze Slovenije in z izvodi naše revije Lovec izredno domiselno in lepo predstavili dolgoletno delo njenih članov in lovske družine.

Z izjemno predstavitevijo v uvodu, med posameznimi točkami otvoritvenega programa in na koncu so navdušili tudi pevci Zaslavskega lovskega pevskega zbora in rogisti. Vsi obiskovalci so jih večkrat nagradili z dolgotrajnimi aplavzi.

Na koncu svojega govora je starešina LD Izlake vse povabil k ogledu razstave in nato na sladek prigrizek ob pijači za staro in mlado občinstvo.

Razstava je bila odprta en teden.

Peter Cestnik

DS pri LZS Mladi in lovstvo

Veterani ZLD Ljubljana se ne dajo

Na Zavrhu pod Šmarno goro je 22. 8. 2010 ponovno potekalo **Prvenstvo strelcev veteranov ZLD Ljubljana 2010**. Strelsko prireditev je organizirala Komisija za strelstvo ZLD Ljubljana pod vodstvom predsednika **Bogomirja Tramška**. Strelsko komisijo sta sestavljala še člana **Henrik Hoffman** in **Jani Mrak**. Menim, da je zanimanje za tovrstna tekmovanja veliko, saj se izkušeni starejši lovci in hkrati tudi dobri strelci lahko pomerijo v svoji konkurenci (v starostni skupini več kot 55 let).

Najboljši v kombinaciji med »super veterani« (od leve): Knific, Šesek, Barbič. Pokale sta podelila predsednik Komisije za strelstvo Bogomir Tramšek in starešina LD Šmarna gora Franci Barbič ml.

Najboljši strelci veterani ZLD Ljubljana v kombinaciji (od leve): Brezovšček, Andrejašič in Pavlovič

Najprej sta vse prisotne nagovorila predsednik strelske komisije **Bogomir Tramšek** in **Franci Barbič ml.**, starešina LD Šmarna gora. Pravila je pojasnil predsednik komisije **Bogomir Tramšek**, vsi trije strelski sodniki – **H. Hoffman**, **J. Mrak** in **B. Tramšek** – pa so z budnim očesom spremljali tekmovanje, da je potekalo tekoče, varno in pravično. Lovci - strelci so se pomerili v streljanju na glinaste golobe v lovske položaju (na 25 glinastih golobov) ter na tarčo srnjak (3 + 5 x 2) z lovsko risanico (MK-puško).

Na letošnjem tekmovanju je sodelovalo 18 strelcev iz sedmih lovskih družin, ki so članice ZLD Ljubljana. Omenjena območna lovska zveza je za vse strelce prispevala tudi strelivo.

Rezultati

VETERANI (ZLD Ljubljana):
(od 55 do 65 let)

1. Rajko Andrejašič	192 točk
2. Leopold Brezovšček	191 točk
3. Ljubiša Pavlovič	184 točk

4. Silvo Stržina	182 točk
5. Lovro Korošec	169 točk
6. Boro Ličina	169 točk

SUPER VETERANI

(več kot 65 let)

1. Bernard Šesek	182 točk
2. Rajko Knific	180 točk
3. Franc Barbič	178 točk
4. Janez Sušnik	174 točk
5. Jože Gole	157 točk
6. Avguštin Sešek	137 točk

EKIPNO

- LD Medvode (L. Korošec, S. Stržina, R. Andrejašič)
- LD Šmarna gora (F. Barbič, B. Tramšek, B. Šesek)
- LD Rakovnik (D. Bevc, J. Gole, A. Šoln)

Po končanem tekmovanju so najboljšim trem iz posamezne tekmovalne kategorije podelili pokale in medalje. Trije najuspešnejši iz posamezne kategorije – veterani **Rajko Andrejašič**, **Leopold Brezovšček**, **Ljubiša Pavlovič** in super veterani **Bernard Šesek**, **Rajko Knific** in

Franc Barbič st. – so zastopali ZLD Ljubljana na Državnem prvenstvu veteranov LZS 4. septembra 2010.

Člani LD Šmarna gora so se kot gostitelji tekmovanja pri organizaciji zelo potrudili in ustvarili dobro vzdušje tudi po uradnem delu. Poskrbljeno je bilo za toplo okrepčilo. Šmarnogorski lovci čestitajo posameznikom in ekipi za dosežke in si še v prihodnje želijo prijetno sodelovanje s Komisijo za strelstvo ZLD Ljubljana in strelsko zavzetimi tekmovalci, polnimi športnega duha in želje po tovariškem druženju.

Gašper Frišek

Troboj koroških in štajerskih strelcev - veteranov

V zaselku Zancani pri Slovenj Gradcu so si lovci LD Slovenj Gradec že pred leti uredili dokaj sodobno in varno lovsko strelišče. Ker podobnega ni daleč naokoli, je bilo pričakovati, da bo strelišče tamkajšnjih lovcev kar precej obiskano. Poleg številnih koroških lovcev imajo na njem strelske treninge tudi koroški policisti in drugi. Zadnjih nekaj let tam potekajo pomembna lovska in druga strelska tekmovanja. Med drugim tam poteka tudi prvenstvo LZ Slovenije in Koroške lovske zveze (KLZ) ter tradicionalno tekmovanje koroških in štajerskih strelcev »veteranov« in »super veteranov«.

Tudi letos avgusta je komisija za lovsko strelstvo pri KLZ, ki jo zavzeto vodi **Marko Jelen**, sicer

Foto: F. Proznik

Čeprav so koroški in štajerski lovski strelci veterani dolgoletni znanci in prijatelji, na strelskih tekmovanjih to ne velja veliko. Šele ko so pospravljene puške, postanejo spet stari lovski in strelski prijatelji. Tako je bilo tudi letos avgusta v Zančanih.

starešina LD Pogorevc, ki je tudi član strelske reprezentance LZS, organizirala tradicionalni troboj med strelci veterani iz KLZ, LZ Maribor in SK LZ Celje. Medtem ko se je 29 koroških in štajerskih lovskih strelcev ponovno nadvse trudilo dokazati, kdo imajo mirnejšo roko in bolj izostren vid, pa so se koroški »veterani« in »super veterani« pomerili tudi med seboj. Tekmovanje je bilo namreč izbirno za nastop na prvenstvu LZS v streljanju na glinaste golobe in z MK-puško. Vse prisotne je prišel pozdravit podpredsednik KLZ **Drago Vais**. Najboljšim koroškim in štajerskim strelcem veteranom so lepo številu lepih pokalov izročili **Dušan Leskovec**, predsednik KLZ, **Drago Vais** in **Marko Jelen**, ki je tudi bdel nad dobro organiziranim tekmovanjem.

Rezultati (Zančani, 22. 8. 2010): Glinasti golobi – troboj »veterani«:

1. Jože Podgoršek (SK LZ Celje)
2. Branko Fidler (LZ Maribor)
3. Miran Freitag (SK LZ Celje)

Glinasti golobi – troboj »super veterani«:

1. Janez Blažič (SK LZ Celje)
2. Karli Cizej (SK LZ Celje)
3. Stane Ivanšek (SK LZ Celje)

Tarča MK – posamezno »veterani«:

1. Jože Podgoršek (SK LZ Celje)
2. Branko Fidler (LZ Maribor)
3. Marjan Pšeničnik (KLZ)

Tarča MK puška – posamezno »super veterani«:

1. Karli Cizej (SK LZ Celje)
2. Ivan Kotnik (KLZ)
3. Stane Ivanšek (SK LZ Celje)

Koroški in štajerski strelci veterani so se pomerili tudi ekipno v troboju kombinacija. Največ strelskega znanja so pokazali štajerski lovci s celjskega konca (Jože Podgoršek, Karli Cizej in Stane Ivanšek), ki so skupaj zbrali 521 točk. Drugo mesto (521 točk) so si pristreljali veterani mariborske območne LZ (Branko Fidler, Ivo Pahič, Stanko Podlesnik). Tretjega mesta (517 točk) so bili veseli tudi veterani KLZ (Marjan Pšeničnik, Aleksander Štumpfl in Boris Knežar).

Rezultati – prvenstvo KLZ:

MKP – veterani:

1. Marjan Pšeničnik (LD Libelič)
2. Aleksander Štumpfl (LD Podgorje)
3. Drago Rutnik (LD Mislinja)

Glinasti golobi – veterani:

1. Boris Knežar (LD Gradišče)
1. Aleksander Štumpfl (LD Podgorje)
1. Martin Kogelnik (LD Libelič)

Kombinacija – veterani:

1. Pšeničnik
2. Štumpfl
3. Knežar

MKP – super veterani:

1. Ivan Kotnik (LD Bukovje)
2. Franc Oštir (LD Dolič)
3. Rudolf Dvornik (LD Prežihovo)

Kotnik, Oštir in Dvornik so pokazali največ strelskih večšin tudi pri streljanju na glinaste golobe in pri kombinaciji.

Franc Rotar

Srečanje LD ob prazniku Občine Radlje ob Dravi

V okviru praznovanja praznika Občine Radlje ob Dravi je bilo tudi letos septembra že **8. tradicionalno srečanje lovskih družin**, ki imajo lovišča na ozemlju omenjene občine. Župan Občine Radlje ob Dravi in poslanec v državnem zboru **Alan Bukovnik** se je ob tej priložnosti zahvalil lovcem za prispevek k obogatitvi programa praznovanja občinskega praznika, LD Remšnik pa je za organizacijo tega srečanja izročil zahvalno listino. Tudi v prihodnje je članom LD zaželel uspešno opravljanje njihovega temeljnega poslanstva – varstva in gojitve divjadi, pa tudi pri prizadevanjih za ohranjanje in izboljševanje življenjskega prostora in razmer za divjad.

Lovci so se na srečanju pomerili tudi v streljanju z MK-puško in v streljanju na glinaste golobe. Ekipno je prvo mesto osvojila **LD Janžev vrh** s 1.393 točkami,

drugo **LD Remšnik** s 1.352 točkami, tretja pa je bila ekipa **LD Muta** s 1.305 točkami. Med posamezniki je v kombinaciji prvo mesto osvojil **Joco Hudernik** s 375 točkami, drugo **Teodor Hafner** s 371 točkami in tretje mesto **Anton Hudernik** s 370 točkami. Med posamezniki je prvo mesto v streljanju z MK-puško osvojil **Joco Hudernik** s 185 točkami, drugo **Anton Hudernik** s 180 točkami in tretje **Miha Mrakič** s 178 točkami. Pri streljanju na glinaste golobe je bil najuspešnejši **Teodor Hafner** – zadel je 20 golobov, na drugo se je uvrstil **Janez Rebernik**, ki je zadel 19 golobov, in na tretje mesto **Ivan Golob**, ki je prav tako zadel 19 golobov.

Člani **LD Janžev vrh**, **Muta**, **Orlica**, **Radlje ob Dravi** in **Remšnik** so na srečanju, na katerem je sodeloval tudi predsednik LGB Radlje ob Dravi, **Borut Mithans**, izmenjali strokovne izkušnje in si po prijetnem tovariškem druženju obljubili, da se bodo prihodnje leto ponovno srečali.

Mag. Jože Marhl

Prejemniki pokalov za strelske uspehe svojih ekip

Foto: J. Marhl

Alan Bukovnik, župan Občine Radlje ob Dravi (v sredini), izroča zahvalno listino **Ivanu Golobu**, starešini LD Remšnik.

Pokaži svojo lovsko izkaznico!

Lovska zveza Slovenije

Popust

Za člane Lovske zveze Slovenije
z lovsko izkaznico

Septembra smo v strokovni službi LZS začeli s sklepanjem pogodb s podjetji, ki bodo vsakemu članu LZS ob predložitvi veljavne lovske izkaznice omogočile nakup lovskih potrebščin in opreme z določenim popustom.

Ta naj ne bi bil manjši od petih odstotkov, imena vseh podjetij, ki nudijo deset- ali večodstotni popust bomo po sklenitvi pogodbe objavili v glasilu Lovec. Na naši spletni strani bo stalno objavljen dopolnjen spisek vseh podjetij, ki bodo z nami sklenila **pogodbo o sodelovanju**. Prodajna mesta teh podjetij bodo tudi označena z nalepko, ki jo vidite na fotografiji.

Do konca oktobra smo poslali predloge za sodelovanje in osnutke pogodb že več kot stotim podjetjem, ki prodajajo najrazličnejše blago ali nudijo storitve, ki niso nujno povezane z našo dejavnostjo, ter že podpisali pogodbe s podjetji, naštetimi v preglednici za navedeno blago in storitve.

Ker želimo v akcijo pritegniti čim več podjetij, prosimo prav vse člane LZS, da nam na naš elektronski naslov sporočite še nova imena in naslove podjetij, ki bi bila zainteresirana za sklenitev takšne pogodbe.

Do konca prihodnjega leta želimo skleniti vsaj sto takih pogodb!

Želimo, da nam na tak način naša lovsko izkaznica prinese neposreden prihranek pri nakupih!

S. Žerjav

Stanje: 15. 11. 2010

POGODBE ZA POPUSTE		
Podjetje	blago in storitve	% popusta
1 ALPINA, d. o. o., Žiri	Lovska in pohodna obutev	10
2 TRI KRONE, d. o. o., Godešič 53, Šk. Loka	Protikorozijska zaščita vozil in olje za mazanje KROWN	10
	Motorna žaga CS 2500	5
	Avtomatski krmilnik HU 19	5
3 PEECKER, d. o. o., Ljubljanska 39, Kranj	Električno ročno orodje	5
	Električno in bencinsko vrtno orodje	5
	Vrtno ročno orodje	5
	Večji lesno obdelovalni stroji	5
4 TRADICIJA AVSENIK, d. o. o., Begunje 21, Begunje	Gostinske storitve in nočitve	10
5 Montaža in servis hladilnih naprav Matjaž Košir, s. p. Katreževa pot 38, LJ - Črnuče	Hladilne komore	15
	Servis hladilnih naprav	15
6 TUKANO, d. o. o., Zg. Hoče 7, 2311 Hoče	Izdelki blagovne znamke Propak	10
	Izdelki blagovne znamke Vitakraft	10
7 PST, d. o. o., Dobja vas 187a, Ravne na Koroškem	PVC okna in vrata, rolete Alu	10
	ALU vhodna vrata in zimski vrtovi	5
8 NOLD, d. o. o., Selsak cesta 2, 8257 Dobova	Majice in telovniki NOLD	15
	Klobuki in pasovi za puške	10
9 Veterina Šoštanj, d. o. o., Kajuhova 13, Šoštanj	Vse veterinarske storitve, razen cepljenj	10
10 KOLPA, d. d., Salon Kolpa, Cesta XV. brigade 47, Metlika	Kopalniška oprema	10
11 Servis VAKO, d. o. o., Kolodvorska c. 56/B, Črnomelj	Servis klimatskih naprav - split sistem	10
	Kontrola in dopolnitev plina pri avtoklimi	10
	Montaža klimatske naprave - split sistema	5
	Popravilo hladilne tehnike	5
12 ALPIN napredne tehnologije, obnovljivi viri energije, Koroška cesta 27, Kranj	Fotovoltaika, oprema za samooskrbo koč, krmišč, plovila, avtodome ...	10
	Svetovanje, razstavnin in demonstracijski prostor	
	Sončni kolektorji in sistemi za ogrevanje in dogrevanje vode	10
	Toplotne črpalke in klimatske naprave za ogrevanje in dogrevanje	10
13 Marko Žibert s. p., Sorška ulica 12, Kranj	Artikli izobraževalnega programa OVE z gorivnimi celicami	10
	Sončne fotonapetostne elektrarne (popust na zadnjo ponudbo)	2
14 Biroservis Klančar k. d., Selannov trg 6, 1210 LJ - Šentvid	Lovski in ribiški in drugi noži, multiorodje in diamantni brusilniki CRKT	10
	Keramični noži	10
	Storitev nabrusi.si – brušenje vseh vrst nožev	15
	Birooprema SHARP, pisarniški material, fotokopiranje in tiskanje	10

Težko je najti prave besede za opis našega stoletnika izpod Stola in jih tudi preliti na papir. Zato z vsem spoštovanjem, ponosom in častno začenjam zapis o našem 100-letniku **Mihu Uršiču**.

Miha se je rodil 15. 9. 1910, torej pred več kot 100 leti, v Borjani ob reki Nadiži pri Mohorju. V družini je bilo še osem otrok. Čeprav je bilo takrat življenje težko, se Miha radostno spominja otroštva. Ob svoji častitljivi obletnici se še posebno rad spominja brezskrbnih dni ob Nadiži, kako je spremljal očeta pri lovu, pa tudi raznih pobalinskih dogodivščin. Z nasmeškom na ustih mi je povedal, kako so »pretentali« vojake in prvi svetovni vojni, da jih niso izselili. Takšnih spominov ima še in še ...

Boj ljudi za preživetje pod Stolom je bil krut in neizprosni. Kljub temu so tamkajšnji prebivalci našli čas tudi za druženje in veselje. Velikokrat pred drugo svetovno vojno so bili tarča posmeha in zaničevanja tujih vojakov. Nikoli pa niso pozabili na narodni ponos. Življenje jih je kalilo, pridobivali so si izkušnje, tako rekoč nevede, vsak dan znova. To mu je prišlo velikokrat prav v življenju: ponos, vztrajnost, kljubovanje, domovinska zavest in narodna pripadnost. Zaradi takih občutkov bi bil leta 1943 kmalu ob življenje – obsojen je bil z ustrelitvijo. Le splet okoliščin mu je rešil življenje, je pa vseeno moral prestati hudo kazen.

Leta 1939 je bil mobiliziran v italijansko vojsko in odpeljali so ga na fronto v Afriko. Kot vojak je bil ranjen v roko in glavo. Za spomin na tiste čase ima še vedno na vrhu glave vraščen drobce granate. V Afriki so ga ujeli Angleži. Kot vojni ujetnik je moral ostati v Keniji deset let. V vseh letih, ko je bil vojak v Afriki, ni prišel niti enkrat domov; vrnil se je leta 1946. Zagnano je nadaljeval z delom za zaslužek in obnovi domačije. Miha se je poročil leta 1961. Z ženo, ki je stara 91 let, sta skupaj pojasnila, da sta se jima rodila dva otroka, sin in hči. Miha pa ima še enega sina, ki živi v Kanadi. Vsa leta je bil zaposlen kot voznik pri Avtoprevozu – Tolmin in je bil večino časa zdoma. Služba je bila naporna, vendar še vedno ne potrebuje naočnikov, pa tudi obiski pri zdravniku so izredno redki.

Miha izhaja iz lovske družine. Lovci so bili doma na materini in očetovi strani. Zato ni naključje, da so leta 1947 njegovi prijatelji – Anton Koren, Albert Gorenjšček, Franc Volarič, Franc Stres, Ivan Podreka, Janko Prinčič – Durlji iz Benečije – in on (Miha Uršič) ustanovili lovsko družino. Zato september 1947 velja za uradni nastanek LD Kobarid. Svojo veliko strast in ljubezen do narave in lova je prenesel tudi na sina Stojana. Miha je bil kar 25 let član komisije za ocenjevanje škode od divjadi, vse do leta 1980. Petnajst let, do leta 1975, je kot član IO LD redno spremljal lovske goste na lovih, saj je bil dolga leta (od leta 1946 do 1982) član IO LD Kobarid, bil je mentor lovskim pripravnikom ter vzreditelj in vodnik lovske psov – kratkodlaki istrskih gonilcev. Je tudi prvi lovec, ki je v okolici Kobarida uplenil tedaj še zelo redkega divjega prašiča. V vseh letih je vestno opravljal

vlogo lovca, varuha narave, divjadi, bil je izredno tovariški do solovcev in prebivalcev. Nikoli ni bil kaznovan ali predlagan v postopek disciplinski komisiji. Takratni starešina Anton Šturm ga je za njegova prizadevanja v LD predlagal za častnega člana. Za zasluge v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge, ob stoletnici pa mu je prišlo voščiti tudi vodstvo LZS in mu izročilo posebno spominsko listino.

Miha je pred desetimi leti, za svoj 90. rojstni dan, na Miji uplenil jelenca, za stoletnico pa si je privoščil gamsa. Kot je povedal, mu uplenitev gamsa pomeni več kot katere koli stvar na svetu. Naš stoletnik je dosegel visok življenjski mejnik, ki ga dosežejo redki, zato je zelo ponosen na svojo prehojeno pot.

Ponosni smo tudi člani LD Kobarid, da imamo v svojih vrstah takšno častitljivo osebo. Vsi člani se Mihi najlepše zahvaljujemo za vse, kar je doslej storil za nas. Še naprej našemu priljubljenemu stoletniku želimo veliko dobre volje, predvsem pa trdnega zdravja v družbi svojih najbližjih.

LD Kobarid – B. M.

Letos maja je praznoval častitljivi osebni jubilej, 80-letnico, naš član **Karel Stanko Beškovič**. Karel je prvi med starostniki naše LD in velika avtoriteta,

saj ima od vseh članov LD Zreče najdaljši lovski staž. Kljub visoki starosti je še vedno aktiven član LD, ki pogosto lovi in se udeležuje tudi skupnih lovov.

Karel se je rodil 7. 5. 1930 v idilični pohorski vasi Skomarje nad Zrečami v kmečki in pravi lovski družini. Njegov oče je bil lovec, tudi ustanovni član takratne LD Skomarje, lovec pa je tudi njegov brat. Šolo je obiskoval na Skomarju, vse dokler je niso Nemci leta 1944 požgali. Kot za vse tedanje otroke so biti tisti časi težki tudi zanj. Številna družina se je na strmih pobočjih Pohorja le težka prebijala skozi življenje; uspevalo jim je le s trdim delom in mnogo odrekovanja. Povrh vsega je prišla vojna, ki je še dodatno zarezala v že tako skromno življenje tamkajšnjih ljudi. A vse to je Karla oblikovalo v močnega, odločnega in trdnega moža, kakršnega tudi poznamo. Vse svoje življenje je preživel na Skomarju, kjer si je tudi ustvaril družino in prevzel domačo kmetijo, na kateri še vedno kmetuje.

Zelo zgodaj se je zapisal lovstvu. Takoj po vojni, leta 1948, se je vključil v novoustanovljeno LD Skomarje, ki pa ni dolgo obstala, saj ji je novi lovski zakon iz leta 1949, po ustanovitvi Gojitvenega lovišča Pohorje, odvzel velik del lovišča. Zato se je leta 1949 LD Skomarje priključila LD Zreče in skupaj z njo je vanjo prišel tudi Karel. Član LD Zreče je še dandanes.

Vseskozi je bil zavzet in predan lovec, kar dokazujejo tudi številna lovska odlikovanja in priznanja, ki jih je prejel. Za zasluge in dobro opravljeno delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge ter redoma III. in II. stopnje. Poleg tega je prejel priznanje Lovske zveze Maribor in priznanje za 62 let

članstva v naši LD Zreče, kar je najdaljši lovski staž sploh v naši LD.

Svojo aktivno vlogo v lovski organizaciji je udeležanje dolga leta, kar 35 let, kot član UO LD in prav toliko let kot lovovodja (1970 do 2005). Svoje lovske izkušnje je vedno rad delil z drugimi lovci in jih tudi prenašal na mlajše, saj je bil velikokrat mentor lovskim pripravnikom.

Veliko več kot navedena zasluga odlikovanja in priznanja nam pomeni Karlova predanost lovu in LD. Ni bilo delovne akcije, na kateri ni sodeloval. Še zdaj, ko mu zdravje že malce nagaja, se redno udeležuje vseh delovnih akcij in prireditvev ter po svojih močeh pomaga pri delu.

Ob visokem osebnem in lovskem jubileju ti, dragi lovski tovariš, vsi člani LD Zreče in vsi, ki te poznamo, iskreno čestitamo in ti želimo še mnogo zdravja in lovskega uživanja z dodatno željo, da bi še dolgo zahajal

v pohorske gozdove, kjer vedno najdeš svoj mir in zadovoljstvo.

LD Zreče – B. D.

Narisa: U. Iff

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

85-letnico

Anton Brajkovec, LD Suhor
Ivan Kavčič, LD Vrhnika
Jakob Medved, LD Podvelka
Franc Saje, LD Smuk, Semič
Franc Štefe, LD Šenčur
Henrik Vadnov, LD Rakitna

80-letnico

Ivan Ahlin, LD Grosuplje
Sebastijan Andrejašič, LD Kojnik, Podgorje
Sebastijan Bauman, LD Pesnica, Jarenina
Anton Bukšek, LD Rogatec
Franc Grajš, LD Plešivica, Žužemberk
Alfred Gruden, LD Trnovski gozd
Anton Jenko, LD Domžale
Drago Kaplja, LD Domžale
Martin Kerhe, LD Šentilj v Slovenskih goricah
Nikola Kiš, LD Kapla
Angel Lapanja, LD Podbrdo
Vendel Ožvald, LD Udenboršt
Franc Petek, LD Gozdnik, Griže
Jožef Rade, LD Predgrad
Sandi Škerlavaj, LD Rakitna
Anton Velikonja, LD Planota in LD Grgar
Jože Vovk, LD Dekani

75-letnico

Franc Bigec, LD Podlehnik
Janez Ciperle, LD Komenda
Berto Černek, LD Strunjan
Ernest Dobrina, LD Muta
Feliks Horvat, LD Videm ob Ščavnici
Anton Hribar, LD Polšnik
Ivan Kantužar, LD Zabukovje
Štefan Markoja, LD Velika Polana
Ivan Mohorič, LD Polskava
Franc Nemec, LD Gorica
Janez Orešnik, LD Vrhnika
Marjan Petrič, LD Trebuša
Marjan Petrič, LD Anhovo
Marjan Ponikvar, LD Žilce
Tomaž Prašnikar, LD Šentjernej
Stanislav Rustja, LD Hubelj

Francišek Šink, LD Jošt, Kranj
Konrad Špiljak, LD Šmarje pri Jelšah
Janez Tomec, LD Laporje
Alojz Vesel, LD Padež
Anton Vovko, LD Trdinov vrh
Vladimir Zupanič, LD Boris Kidrič
Jožef Žvikart, LD Bukovje, Otiški Vrh

70-letnico

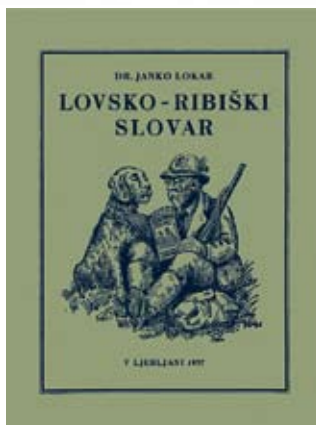
Ivan Babič, LD Ormož
Anton Lucjan Bubnič, LD Strunjan
Edvard Buček, LD Rogašovci
Franko Čulot, LD Gaberka, Divača
Andrej Černic, LD Lijak
Ivan Černjak, LD Sinji Vrh
Janez Černoga, LD Videm ob Savi
Karl Ferstl, LD Grad, Kuzma
Jožef Furlan, LD Vojkovo
Štefan Grubenssek, LD Poljčane
Anton Hrovat, LD Suha krajina
Janez Iskra, LD Plešivica, Žužemberk
Anton Kandare, LD Iga vas
Tit Keber, LD Muta
Robert Kobal, LD Fajti hrib, Renče
Janko Kolbl, LD Videm ob Ščavnici
Andrej Komel, LD Trnovski gozd
Stanko Lenič, LD Trzišče
Nikolaj Lutman, LD Fajti hrib, Renče
Mihail Majerle, LD Predgrad
Jože Menčak, LD Gornji Grad
Andrej Militarov, LD Šmarna gora
Janez Mohorič, LD Jošt, Kranj
Janez Novak, LD Toplice
Štefan Ogrizek, LD Rače
Pavel Pavlin, LD Grgar
Anton Ploj, LD Negova
Henrik Sahornik, LD Kungota
Edvard Slivnik, LD Stol, Žirovnica
Andrej Švab, LD Udenboršt
Mihail Turk, LD Mirna
Janez Udir, LD Kropa
Anton Vuzem, LD Jože Lacko, Ptuj
Jožef Zadravec, LD Velka
Janez Zupan, LD Begunjska
Janko Žvegljč, LD Zabukovje

Vsem jubilarom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Faksimile Lovsko-ribiškega slovarja (1937)

Zadnje dni letošnjega oktobra je pri založbi Zavod Dežela Kranjska izšel faksimile Lovsko-ribiškega slovarja, ki ga je leta 1937 izdala Zveza lovskih družin Dravske banovine. Delo je slovenskim lovcem spisal dr. Janko Lokar, narodno zavedni Slovenec, lovec, kinolog, ribič, etnolog in literarni zgodovinar. S pričujočim delom je avtor postavil temelje slovenskega lovstva in ribiškega izrazoslovja ter združil in tedanjemu slovenskemu lovcu – s popotnico na poudarku narodne zavesti – podal svoje znanje z vseh področij, na katerih je deloval. V veselje mi je bilo pisati spremno besedo k izdaji faksimila tega dela, ki je v času prve izdaje enovito, v duhu tedanjega časa, popisal sloven-

sko lovsko, ribiško in kinološko izrazoslovje ter je temelj vsem tovrstnim sodobnim priročnikom in celo lovskim ter ribiškim načrtom. Prvi natis knjige je danes že prava redkost. Delo je ne le spomenik svojemu času in avtorju, pač pa postavlja temelj stroki.

Mag. Jernej Marolt

Na obisku pri družini Nikolaja Lapuha

Komisija LZS za lovsko kulturo si je kot eno izmed nalog zadala tudi ohranjanje lovske tradicije, šeg in običajev. Ti so v slovenskem lovstvu zelo

prisotni, res pa je, da se običajji nekoliko razlikujejo glede na pokrajine ter vpliv sosednjih držav in njihovega lovstva. Najbolj znana in uveljavljena sta *pozdrav lovini* in *zadnji grižljaj*. Pogosto v slovenskem lovstvu srečujemo tudi simboliko *zelene vejice*, *lovski krst*, *lovski ropot*, *lovsko latinščino*, *lovski kroj* in *lovski pogreb*.

Pred časom smo prejeli pismo inž. Bruna Skumavca, odličnega poznavalca lovstva. Na vpogled nam je poslal rokopis *Nikolaja Lapuha*, znanega gorenjskega lovca in gozdarja, ki je malo pred smrtjo pripravil besedilo za knjižico *Lovski pogreb*. Besedilo je z ilustracijami, ki jih je predlagal avtor, opremil Igor Pičulin, žal pa se je Nikolaj že

pred izdajo, po hudi bolezni za vedno poslovil od nas. Avtor knjižice je tudi sicer znani pisec lovskega leposlovja.

Pred kratkim sva **Mitja Kersnik**, do nedavno strokovni sodelavec LZS, in podpisani skupaj z Brunom Skumavcem obiskali Lapuhove na njihovem domu v Radvljici. V kratkem klepetu smo se v Nikolajevi lovski sobi zahvalili za podarjeno avtorsko delo (besedilo) enega od lovskih običajev simpatični Nikolajevi ženi **Alenki**. Z njo, sinom **Mihom**, ki, zanimivo, ni lovec in s snaho smo obudili spomin na lovske dni pokojnega moža in očeta. Njegovo orožje je spravljeno v omari, na obešalniku pa

V Lapuhovi lovski sobi: Bruno Skumavec, Alenka Lapuh in sin Miha

Brez pravih prijateljev in dobrih psov ni jage ...

Pri ustanovnem članu LD Križevci Francu Ostercu

V naše uredništvu prispevilo povabil iz LD, da bi v Lovcu predstavili njihovo delo in posamezne člane, ki z delom izstopajo tako ali drugače. Že pred nedavnim sva bila z Jožetom Kosom iz LD Križevci pri Ljutomeru dogovorjena, da bova obiskala njihovega najstarejšega in edinega še živečega ustanovnega člana **Francu Osterca** v Ilijaševcih. Povod za obisk v Prlekiji je bil pravzaprav visok življenjski jubilej tega klenega prleškega lovca. Franc se je namreč rodil davnega leta 1912. Enajstega septembra je dopolnil polnih 98 let življenja, ki je bilo prežeto z lovom in ljubeznijo do narave. Še vedno markanten mož, ki »brez lovskega klobuka ne gre niti v posteljo«, kot pravi ena od njegovih hčera, je bil vse življenje uradnik in kulturnik. Na občini v Vidmu ob Ščavnici je skrbel za gospodarski resor, nato pa kot uradnik delal v drugih sorodnih uradniških službah. Ob tem se je neizmerno razdal na kulturnem področju, bil je odličen igralec in režiser v amaterskih gledaliških skupinah. Predvsem pa je bil ribič in seveda – lovec. Od malih in mladih nog. Lovec, ki je divjad skrbno varoval, skrbel zanjo in za njeno okolje. Zdaj ima na tista leta same lepe spomine. Ne pozabi povedati, da je bil leta 1946 med ustanovitelji LD Križevci pri Ljutomeru in takoj doda, da je bil lovec že pred vojno, ko so bila lovišča v zakupu. In tudi spomini na bogato zgodovino te LD, katere začetki segajo v leto 1898, so še živi. Takrat je bila na omenjenem območju ustanovljena ena prvih slovenskih lovskih družb, ki so jo ustanovili pretežno kmetje - lovci iz Borčev, iz Murskega polja, iz osrčja Prlekije. Bilo so slovensko zavedni in lovstvo je še kako pomagalo krepiti slovenskega duha. Niso skrbeli le za lovišče in divjad, pač pa tudi za slovenski jezik. Zato je tudi Franc Osterc na to zgodovino neizmerno ponosen. Bil je na proslavi stoletnice leta 1998, ko so lovci izdali zajetno društveno kroniko ob stoletnici organiziranega lovstva na območju Križevcev pri Ljutomeru. Kroniko je ure-

čakata lovska pelerina in klobuk. Kdo ve, morda Nikolajevga vnuka, da nadaljuje tradicijo Lapuhovih.

M. Fortin

Beli srnjaček - albin

Moja navada je, da grem vsako jutro na obhod po gozdu, kot je to v navadi lovcev, ki uživajo v jutranji naravi, kjer se vedno dogaja kaj zanimivega.

Neko jutro sem na obhodu zagledal belega srnjačka; kar nisem mogel verjeti svojim očem, zato sem si žival bolje ogledal. Ugotovil sem, da je bil srnjaček verjetno zelo pozno poležen, ker je bil telesno slaboten. V belem oblačilu bi tudi prej kot ne postal lahek plen kakega potepuškega psa ali drugega naravnega plenilca. Odločil sem se za odstrel.

Franc Hribar
LD Pšata

Franc Hribar z uplenjenim srnjačkom – albinom

Projekt SloWolf:

Odstreljen volk s telemetrično ovratnico

20. oktobra je bil v zgodnjih jutranjih urah na pašniku v neposredni bližini naselja Petrinje v LD Kozina uplenjen z GPS-telemetrično ovratnico opremljen volk Brin. Samca smo v projektu ulovili 13. 4. na območju Slavnika. Uplenjen je bil na pašniku ob napadu petih volkov na ovce. V slabih svetlobnih razmerah uplenitelj ni opazil ovratnice. Samec je tehtal 40 kg in je bil v dobri kondiciji. Njegov trop se je v času telemetričnega spremljanja gibal na območju od Doline Glinščice v bližini meje z Italijo do Čičarije in Učke nad Opatijo na Hrvaškem. Z genetskimi analizami bodo potrdili ali ovrgli status vodilnega alfa samca v tropu.

Raziskava stališč lovcev do volka

V okviru raziskave stališč do volka smo v oktobru po pošti poslali vprašalnike *Stališča javnosti do volkov in upravljanja z njimi* vsem LD na območju stalne in občasne prisotnosti volka. V raziskavo je vključenih 1.300 lovcev iz 108 LD. Z zadovoljstvom lahko zapišemo, da smo že po nekaj dneh dobili vrnjeno spodbudno število rešenih vprašalnikov. V imenu skupine SloWolf se zahvaljujemo vsem, ki so sodelovali pri raziskavi in tako pripomogli k boljšemu poznavanju odnosa ljudi do volka. Rezultati in poročilo bodo objavljeni v sredini prihodnjega leta na naslovu www.volkovi.si.

Ekipa SloWolf

dil pokojni **Ozvald Tučič**, v njej je tudi barvna fotografija Franca Osterca, edinega še živečega udeleženca ustanovnega občnega zbora iz leta 1946. Seveda ima Franc to knjigo na svoji polici skupaj z drugimi lovskimi knjigami in seveda z našo revijo Lovec.

Ob obisku je bil dobre volje, čeprav težko hodi. Ima lepe spomine na lovsko udejstvovanje; najraje je bil v dobri družbi pravih lovskih tovarišev in prijateljev. Še posebno je cenil lovske pse. Sam je imel nemške kratkodlake ptičarje, nemške lovske terierje in koker španjele. »Brez dobrega psa ni prave jage, in seveda brez pravih in iskrenih

Andrej Ivančič vošči devetdesetletniku Francu Najdeniku (levi).

Foto: M. Toš

Franc Osterc - Franček in Jože Kos, dve legendi LD Križevci pri Ljutomeru

lovskih tovarišev tudi ne,« rad pove Franc. Bil je dolgoletni tajnik LD Križevci, desetletja je bil disciplinski tožilec pri lovskih krstih in je nasploh veliko pozornosti namenjal ohranjanju lovskih običajev in navad. Bil je tudi tajnik nekdanje Lovske zveze Ljutomer, skratka izjemno angažiran lovec, ki je v lovstvu pustil globoke sledi. Njegov prijatelj **Jože Kos** nam je med obiskom povedal še marsikaj zanimivega, tudi o tem, kako je letos poleti Franc še cepil drva na dvorišču in se s kolesom sam peljal na ribolov. Čisto zares, ni lovska, sta dodali njegovi hčerki, ki pomagata očetu Francu in mami Albinu. Tudi ona je kljub letom še izredno vedra in nam je med obiskom zapela tisto znano o Cvenarjih. Oba Osterca sta nasploh radoživa, polna dobre volje in energije. Franc, ki mu lovski prijatelji rečejo Franček, se tudi spomni, da je bilo včasih divjadi veliko več kot dandanes. Predvsem pa je bilo več veselja, več pristnega tovarištva, ki ga pogreša. »Lovca pa rad vzamem v roke, zdaj mi berejo drugi, je

zanimivo branje,« je dodal ob našem slovesu, ko sta si z Jožetom obljubila, da se bosta srečala tudi prihodnje leto, ko bo imel 99. rojstni dan. In čez dve leti, za stoletnico ... To so res prave lovske korenine!

M. T.

Proslavili 90. rojstni dan člana LD Sv. Jurij

V začetku septembra 2010 je praznoval svoj 90. rojstni dan **Franc Najdenik**, član naše LD Sv. Jurij iz Zg. Partinje 86/a. Ob njegovem visokem jubileju smo jubilara povabili v lovski dom in mu priredili krajši sprejem, pripravili manjšo zakusko ter se mu zahvalili za njegov prispevek pri razvoju lovstva. Predstavnika Lovske zveze Maribor **Andrej Ivančič** in **Ivan Žižek** sta mu v imenu Lovske zveze Maribor izročila praktično darilo.

V lovske vrste je Franc sto-

pil davnega leta 1955 in je od takrat opravljal veliko odgovornih funkcij v prejšnji LD in tudi pri nas. Še vedno je čil in zdrav, čeprav pravi, da ga »nekoliko dajejo kolki«. Še vedno se zanima za vse dogodke v LD, predvsem pa zelo rad obuja spomine na prehojeno življenjsko (lovsko) pot.

Na čestitko smo mu zapisali: »Ob Vašem visokem jubileju, 90-letnici, vam, dragi Franc, lovci LD Sv. Jurij iskreno čestitamo in želimo še veliko zdravja, sreče ter dobrega počutja!«

Franc Krivec

»Lisičji dnevi« tudi pri nas!?

Bralec zimskih števil avstrijskih in nemških lovskih glasil in revij je presenečen nad številnimi poročili lovskih organizacij o uspešnih, t. i. »lisičjih dnevih«, kot so poimenovali organizirane nočne love lisic s čakanjem na visokih prežah. Navadno lisičje dneve (bolje bi bilo reči noči) organizirajo konec januarja, v času najintenzivnejše lisičje gonje, ko je ob primerni snežni odeji in zadostni lunini svetlobi mogoč lov lisic in je strel nanje lovsko pravičen in še zanesljiv. Lovci se po medsebojnem dogovoru razporedijo na visokih prežah, in to kar nekaj dni zapored, saj lisičji dnevi trajajo tudi en teden ali več. Ob koncu lova, ponavadi v soboto ali nedeljo dopoldan, se vsi »lisičarji« in drugi lovci zberejo pred lovsko kočjo ali domom, kjer položijo svoj ulov za pozdrav lovini ter objavijo skupen rezultat lova. Uplenjenih je tudi po nekaj deset lisic in nekaj kun.

Najuspešnejše lovce predstavijo, jih simbolično nagradijo s praktičnimi nagradami ali z nagradnim odstrelom. Lovsko srečanje popestrijo tudi lovski rogisti, sklenejo pa ga z divjačinskim golažem (vendar ne iz lisic) in z dobro voljo sodelujočih po opravljenem koristnem delu v lovišču. Tako torej naši severni sosede! Pri nas tovrstna oblika organiziranega intenzivnega lova na lisice še ni znana in tradicionalna. To pa ne pomeni, da naši lovci niso znali ali ne znajo sleči lisičjega kožuha. Spomnimo se samo mnogih leposlovnih zapisov v našem Lovcu o idiličnem nočnem čakanju lisic ob zimski mesečini. V letošnjem aprilskem Lovcu smo lahko prebrali, da so v **LD Ljutomer** organizirali podobne dneve lova na lisice. In to uspešno, saj so samo v nekaj dneh, kot poroča **Vojko Pirher**, uplenili 30 lisic (!) in kuno. Uspešen začetek tovrstnih lovov je ljutomerske lovce spodbudil, da bodo s takšno obliko prepotrebne načina zmanjševanja plenilcev nadaljevali, kar je zlasti v korist male divjadi v lovišču.

Lisice (ponekod tudi kune belice) so v naših loviščih preveč številčne. Vzrokov za tako stanje je seveda več, zagotovo pa je najpomembnejši zdajšnja cenovitost lisičjega kožuha. Med krzni je lisičji kožuh dolgo veljal za zelo privlačnega. Veljavo je začel izgubljati ob koncu osemdesetih let, ko so svetovni modni tokovi omajali ekonomski pomen krzna in je modna industrija začela ceneno proizvajati in uveljavljati umetno krzno. Svoje je dodala še načelna (pogosto tudi upravičena) kampanja zoper nehumano umetno vzrejo kožuharjev na farmah. Skoraj čez noč so vsa krzna postala osovražena, nepriljubljena, njihova cena pa je zdrknila na bagatelno ceno. Če bi bila zdajšnja cena lisičjega krzna vsaj približno takšna, kot v osemdesetih letih (do 100 in več takratnih DM), bi bilo dandanes veliko večje zanimanje za lisičji lov. Čeprav veterinarska služba s peroralnim (prek ust) cepljenjem lisic zelo uspešno omejuje gozdno steklino pri nas, pojav stekline in nujno potrebni varnostni postopki pri preprečevanju njenega širjenja marsikaterega lovca odvrta od zanimanja za lisičji lov. Naslednji vzrok je tudi, da se vse več lovcev opredeljuje in prisega zgolj na »trofejni lov«, vsi drugi načini lova naj bi bili potemtakem podrejeni temu. Ob hlastanju za trofejami lepota in čar lisičjega lova zbledita, lov

Foto: B. Habjan

Spomin na enega od uspešnih januarskih lisičjih lovov LD Grosuplje.

postaja manjvreden in podcenjen. Ponemok se še nadalje večja številčnost divjih prašičev in jelenjadi. Lov nanje pritegne predvsem mlajše lovce, ki še nimajo jelenjega rogovja, in tudi kondicijsko močnejše lovce. Tako ostane le še malo tistih pravih »lisičarjev«, ki so voljni vztrajnega čakanja zvitorepk. Navedeni vzroki pa tudi drugi vplivi, med njimi povečanje zaraščanja in povečevanje gozdnosti Slovenije, sorazmerno vplivajo na veliko povečanje številčnosti lisič pri nas v zadnjih dvajsetih letih.

Vpliv plenilcev, zlasti lisič, na številčnost male divjadi in tudi gozdnih kur je dobro znan. Vpliv ni omejen zgolj na malo divjad, pač pa tudi na srnjad! Nekatero novejšo raziskavo so potrdile, da lisica sodi celo med najpomembnejše plenilce srnjaj mladičev (ponemok se ji je pridružil tudi šakal). Velika številčnost lisič je pomemben vzrok za zgodnjo smrt majhnih, komaj poleglih mladičev vse do starosti približno dveh mesecev. Samo spomnimo se, kako se odzove odrasla lisica na pivkanje srnjega mladiča, ko ob srnjem prsku vabimo srnjad na klic. Poleg tega je lisica tudi glavni prenašalec gozdne stekline v Evropi, kar v marsičem vpliva na našo (ne) naklonjenost do nje.

Utemeljenih vzrokov za intenzivnejši lov lisič je torej več kot dovolj. Zakaj ne bi tudi pri nas sledili zgledu ljutomerskih lovcev in v svojem lovišču organizirali »lisičjih dnevo« v januarju ali februarju, v času lisičjega svatovanja? Vzpodbudimo zanimanje lovcev, morda tudi z nagradami za tak lov! Ali ne bi kazalo, predvsem v nižinskih loviščih, organizirati tovrstnih lovov na površini več lovišč (t. i. bazenski dogovor). Vzpodbudimo predvsem mlajše lovske tovariše, da bodo ob vznemirljivem nočnem čakanju ob luninem siju dobili prve izkušnje, užili lepoto in poželi prve uspehe lisičjega lova. V času, ko ni drugih večjih skupnih lovov, je takšno lovsko druženje še toliko bolj cenjeno in iskano. Nesporno je treba predvsem v loviščih s številčnejšo malo divjadjo in v skrbi za njen obstoj in številčno povečanje skrbeti za zmerno (zmanjšano) številčnost lisič. Zato naj bi bilo vse predlagano dobrodošlo in dobronamerno.

Da bi s takim načinom lova lisice preveč izlovili, ni bojazni. Brez skrbi, lisica je prisposodba za mojstra prilagajanja, umetnico preživetja, prebrisanosti in iznajdljivosti ...

Branko Galjot

OBVESTILO

Komisija LZS za kulturo obvešča lovce in prijatelje narave, da bo zadnja letošnja TV-odlaga Zelena bratovščina na sporedu TV Primorske v petek, 10. decembra, ob 20.30. V njej boste med drugim videli ptice iz naravnega rezervata na izlivu Soče, skupaj bomo praznovali s pevci LPZ Zlatorog iz Vipave, bili pa smo tudi na 60-ti obletnici Frate.

YP Fusion 1600 ARC

S posebnim veseljem vam predstavljamo letošnje novost, tehnološki biser **Bushnell Fusion 1600 ARC**, daljnogled z vgrajenim laserskim daljinomerom. V zelo obširni ponudbi optičnih izdelkov firme Bushnell ta še posebno izstopa s svojimi naprednimi tehničnimi rešitvami. Fusion 1600 ARC je izjem-

no uspela združitev oz. fuzija, na kar kaže tudi ime laserskega daljinomera in daljnogleda s povečavo 10 x 42. Lovcu ni treba nositi dveh optičnih naprav, ampak samo eno. Združen daljnogled z daljinomerom tehta običajnih 880 gramov, kar ni več od standardnega daljnogleda z enako povečavo.

Daljnogled in vgrajeni laserski daljinomer sta tehnološki vrh vsak v svojem razredu, združena pa še posebno. Optične prizme v daljnogledu 10 x 42 so iz najboljšega barijevega stekla BaK-4. Enako kot elitne serije Bushnell daljnogledov tudi Fusion 1600 ARC združuje tri najsodobnejše tehnologije. Uporabljena je **XTR**-tehnologija za največjo svetlobno prepustnost, ki jo sestavlja šestdeset prevlek na notranjih optičnih elementih v daljnogledu, ki zmanjšajo notranje odboje svetlobe, obenem pa omogočajo največji svetlobni izkoristek. Dodatna prevleka **PC-3** je posebna kemična prevleka optičnih prizem v daljnogledu, ki poveča ločljivost in daje kot britev oster kontrast za jasnejšo in čistejšo sliko. Prevleka PC-3 je poseben Bushnellov zaščitni patent. Vse zunanje površine so zaščitene z že uveljavljeno protidežno zaščito **RainGuard HD**.

Enako odličen je tudi vgrajeni laserski daljinomer. Največja merilna razdalja na dobro odsevne cilje, kot je, na primer skala, je 1465 m, na drevo 900 m in na »dlako«, kot pravimo lovci, do 455 m daleč. Daljinomer ima funkciji za lok in puško (Bow, Rifle). Funkcija za puško – **Rifle** upošteva naklonske kote strelja-

nja in prikaže dejansko balistično strelno razdaljo. To je nadvse pomembno predvsem pri lovu v gorah, kjer so strelji pod kotom navzgor ali navzdol zelo pogosti. Strelcu daje tudi podatke o padcu krogle oziroma potrebni namerilni točki glede na cilj. Vgrajen **VSI**-sistem (Variable Sight-In) omogoča nastavitve merilnih oz. strelnih razdalj na 100, 150, 200 in 300 m. V laser je vgrajenih še nekaj dodatnih funkcij, kot je funkcija **SCAN**, s katero lahko pregledamo širše območje z vključenim laserjem, razdalje do objektov pa se izpisujejo sproti. Z vklopom funkcije za grmovje – **Brush** lahko zanemarimo merjenje razdalje do grma, za katerim stoji srnjak. Prikazovalnik laserja uporablja novo **VDT**-tehnologijo (**Vivid Display Technology**), ki je bila razvita prav za Fusion 1600. Optična izboljšava poveča optični kontrast in svetlobno prepustnost, obenem pa poveča jasnost digitalnega zapisa v vseh svetlobnih razmerah.

Fusion 1600 ARC je resnično vrhunski optični izdelek. Najbolje ga bodo izkoristili odlični strelci, naravnost idealen pa je za lov v gorah. Zmanjša težo, ki jo nosi gorski lovec, predvsem pa prihrani dragoceni čas, ko mora pri lovu na gamse odložiti daljnogled in v nahrbtniku poiskati laserski daljinomer. Cena izdelka je v skladu s cenovno politiko firme Bushnell, ki uporabniku prinaša vrhunsko tehnologijo za zmerno ceno.

Predstavitvena reportaža Rodeoteam, d. o. o.

Model: 201042, povečava: 10 x 42, izhodna zenica: 4,2 mm, teža: 880 g, merilne sposobnosti laserja: odsevna površina – 1.465 m, drevo – 915 m, jelen – 455 m.

Peter Guček, spoštovani lovec LD Loka pri Zidanem Mostu, je 30. 7. 2010 po dolgotrajni bolezni zapustil vrste zelene bratovščine.

Peter se je rodil 29. 6. 1932 v Hrastniku. Svojo mladost je preživel v Zidanem Mostu, kjer si je ustvaril družino in topel dom. Izučil se je za električarja in svoje delo opravljal, vse dokler ga ni bolezen oddaljila od dela in lovskih vrst. Veselje do narave in njenih lepot je Petra prevzelo že v mladih letih, saj je veliko prostega časa preživel v naravi, tudi kot dirkač na motorjih, ki jih je sam pripravljaj za dirke.

V lovske vrste se je vključil leta 1956, v naslednjem letu pa že opravil lovski izpit. S svojo delavnostjo in doslednostjo je bil gonilna sila pri gradnji lovskega doma v svoji matični družini. Bil je zgleden mentor in učitelj kar nekaj generacijam mladih lovcev. Kot odličnega strelca so ga poznali v širši okolici naše domovine. Tudi z njegovo pomočjo se je strelstvo v Lovski družini Loka pri Zidanem Mostu povzpelo na visoko raven. Strelski referent je bil od leta 1976 do 1989, član UO od l. 1976 do 1991, starešina LD pa od l. 1989 do 1991. Aktivno je sodeloval tudi v organih ZLD Posavje in LZ Zasavje.

Za njegovo zavzeto delo v lovstvu ga je LZS odlikovala z redom za lovske zasluge III. stopnje.

Peter, zate je lov končan, odšel si v večna lovišča. Lovci Lovske družine Loka pri Zidanem Mostu te nikoli ne bomo pozabili in se te bomo s hvaležnostjo spominjali, še posebno tvojih dobrih del v prid lovske organizacije. Hvala ti!

LD Loka pri Zidanem Mostu – J. K.

Ob otožnih zvokih lovskih rogov smo se maja 2010 na pokopališču v Zgornjem Tuhinju lovci, prijatelji, znanci in sorodniki posloviili od našega dolgoletnega vzornega lovca in častnega člana LD

Motnik - Špitalič, **Sreča Ivančiča**. Umrl je 6. 5. 2010.

Rodil se je 14. 5. 1927 v majhni primorski vasi Drežniške Ravne. Z očetom, zavednim Slovincem, se je zaradi takratnega fašističnega nasilja na Primorskem preselil v Jablaniški Potok pri Litiji, kjer je preživel otroška leta. Njegova mladost je bila težka, kakršno je bilo tudi takratno življenje. A tudi njemu je boginja Diana že v zibelko položila veselje do narave in življenja v njej. Lov in aktivnosti, povezane z lovom in lovstvom, mu niso pomenile samo sprostitev, temveč jih je jemal kot način življenja.

V našo LD je vstopil spomladi leta 1954, saj je spoznal, da so v naravi lovčema dane mnoge prednosti. Ob njegovem vstopu v lovske vrste in v lovsko družino je vnesel nov, svež veter in postal soustvarjalec vseh dejavnosti in aktivnosti v lovski družini ter tudi širši lovski skupnosti. Pri udeleževanju v lovstvu je dajal prednost lovskemu tovarištvu, zatem pa skrbi za divjad. V lovski družini

ni bilo zadolžitve, ki je ne bi opravljal. Delo blagajnika je opravljal tri leta, in sicer od leta 1956 do 1959, delo tajnika pa neprekinjeno kar 23 let (od leta 1958 do 1981), vodja revirja na Menini planini je bil polnih 38 let. Bil je starešina (od leta 1986 do 1991), vseskozi je vzorno vodil knjigo odstrela in izgub divjadi, dolga leta je bil preglednik uplenjene divjadi in širši slovenski lovski družini znan kot odličen strelec, kar dokazujejo vsi pokali v našem domu in številna priznanja ter medalje. Bil je tudi član UO ZLD Ljubljana med letoma 1986 do 1990 in član UO LGO Kamnik - Domžale (od leta 1986 do 1994). Znan je bil tudi kot uspešen mentor mnogim mladim lovčema. Vedno je bil 100 % zanesljiv lovski tovariš! Ko je nekdo potreboval njegovo pomoč pri delu v lovišču, doma ali pa si zaželel njegove družbe in vodenja na lovu, ni nikoli odrekel pomoči. Pri gradnji lovskega doma je bil pobudnik, nosilec in organizator vseh aktivnosti. Njegove zasluge za dograditev so neprecenljive. Nato je bil več let skrbnik objekta. Prav zaradi njegovih zaslug pri gradnji doma in skrbništvu nosi del doma tudi njegovo ime; tam so razstavljene nekatere njegove lovske trofeje. Na lovu so ga redno spremljali lovski psi, s katerimi je marsikomu popestril lov na divje prašiče.

Da Srečo ni bil spoštovan samo v lovskih vrstah, so dokazovali vsi njegovi stiki z lastniki zemljišč v našem lovišču. Kot dolgoletni cenilec škode od divjadi je z lastniki zemljišč vedno našel za vse sprejemljivo rešitev, saj je bila njegova umirjena in pretehtana beseda vedno zelo spoštovana. Z njegovim odhodom smo lovci izgubili iskrenega in zanesljivega tovariša.

Za njegovo delo in aktivnosti je prejel vsa odlikovanja, ki jih podeljuje LZS, odlikovanje ZLD Ljubljana in več družinskih priznanj matične LD, ki mu je izglasovala tudi naziv častnega člana.

Le devet dni pred njegovim 83. rojstnim dnevem se je zanj končal brezupen boj z boleznijo, čeprav se je trudil, da bi prek roba svoje usode izlekkel še najtanjše niti svojega življenja. V našo veliko žalost je premagan klonil in zapustil naše vrste. Vsi, ki smo ga poznali in z njim hodili po stečinah divjadi, ga bomo pogrešali.

LD Motnik - Špitalič – J. P.

Člani LD Dobrava iz Svete Trojice v Slovenskih goricah smo se poslovili od ustanovnega in častnega člana **Ernesta Mlinariča**, ki je umrl 30. 8. 2010. Pokojni Er-

nest je bil velika slovenskogoriška lovska legenda, krepak in pokončen mož, ki je kmalu po koncu druge svetovne vojne v minulem stoletju oral ledino organiziranemu lovstvu med Dravo in Muro. Za večno se je zapisal v lovsko kronologijo in v srca stoterih lovcev vseh generacij, ki so ga poznali, mnogi med njimi z njim prijateljevali in sodelovali, vsi pa spoštovali njegovo odločnost in zavezanost plemenitim ciljem slovenskega lovstva in lovske organizacije.

Ernest Mlinarič, ustanovni in častni član LD Dobrava (rodil se je 21. 11. 1929) je svoje lovsko udejstvovanje začel v sosednji zeleni bratovščini pri Vidmu ob Ščavnici leta 1949. A njegova navezanost na domači kraj, na rodno grudo, na domače ljudi je pripomogla, da je leta 1954 skupaj s somišljeniki ustanovil lovsko družino, ki se je ob ustanovitvi imenovala LD Cerkevnek. Ob njeni ustanovitvi je postal tajnik družine (od leta 1954 do 1958) in nato pomembno sooblikoval njeno zgodovino vse do zaokrožene in prepoznavne podobe zdajšnje Lovske družine Dobrava, kot se je kolektiv zelene bratovščine preimenoval konec šestdesetih let minulega stoletja. Bil je njen dolgoletni starešina (od leta 1970 do leta 1982), vodil jo je v zahtevnih sedemdesetih letih, ko je sredi Dobrave rasel sodoben lovski dom, kakršnih je malo v Sloveniji. Leta 1974 so ga odprli in je postal sinomnim za tamkajšnji del Slovenskih goric. Na novo pridobitev so bili ponosni tudi v Lovski zvezi Maribor in Lovski zvezi Slovenije. Ernest je znal povezati vse niti in tudi z lastnim zgledom in osebnim angažiranjem pritegniti članstvo, da je sledilo skupnim ciljem. Ko je bil dom zgrajen, se je ukvarjal z urejanjem lovišča, izgradnjo obore za fazane, urejanjem lovskih naprav, izgradnjo strelišča, javne razsvetljave, dovozne ceste in razvojem lovnega turizma. Deloval je tudi v organih Območne Zveze lovskih družin Mari-

bor in Lenarškega GB. Za cilje lovstva in zelene bratovščine se je zavzemal tudi v okviru nekdanje Krajevne skupnosti Gradišče, kot se je po letu 1953 imenovala zdajšnja Sveta Trojica. Njegovo delovanje je bilo razvejano in široko, na lovskem področju ni poznal meja. Aktivno je sodeloval pri pobratanju z Lovsko družino Vurmat z Duha na Ostrem Vrh. Tudi z njegovo pomočjo so se spletile tesne prijateljske in tovariške vezi med kobanskimi in slovenskogoriškimi lovci, ki trajajo še vedno. Sama dobra dela, katerih sadovi trajajo in trajajo. Ob 30-letnici LD, leta 1984, je bil imenovan za častnega člana. Kljub temu je pomagal pri mnogih opravilih in bil vesel mlajših, če smo ga poprosili za nasvet ali mnenje. Bil je mentor mnogim pripravnikom in številne lovce je učil prvih korakov na poti praktičnega znanja. Vsi smo mu hvaležni za darežljivo razdajanje znanja. Za nas preprosto ostaja lovska legenda in te živijo večno – one ne umrejo, pač pa ostanejo žive v spominu in naših srcih. Ernest je za predano delo v lovstvu prejel številna družinska priznanja in visoka odlikovanja Lovske zveze Slovenije. Bil je tudi izvrsten kinolog in odličen strelec na glinaste golobe.

Nanj ostaja lep in hvaležen spomin!

LD Dobrava – M. T.

OBVESTILO

Vse dopisnike LD oziroma ZLD/LZ obveščamo, da nam morajo vse **zapise o umrlih** (tudi o jubilarjih) obvezno poslati **pravočasno** tudi v **elektronski obliki** (zapis v Wordu in fotografijo v jpg) na naš **e-naslov. Originalne slike in uradni dopis** (z žigom in podpisom odg. osebe LD) pa pošljite z **navadno pošto**.

Zapisov, ki ne bodo prispeili tudi v elektronski obliki, ne bomo obravnavali.

Prav tako pazite, da ne boste preokračevali 5-mesečnega skrajnega roka za oddajo zapisa v uredništvo.

Natančna navodila o objavljanju tovrstnih zapisov so bila zadnjič objavljena v Lovcu, 7–8/2010, str. 397, zato si jih natančno preberite, preden odposljete zapise.

Uredništvo

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Alojz Mori, LD Strojna, * 12. 5. 1946, † 2. 6. 2010.
Jože Lorenci, LD Strojna, * 16. 3. 1949, † 3. 11. 2010.
Miloš Volarič, LD Kobarid, * 3. 4. 1933, † 25. 9. 2010.
Jože Zobjavnik, LD Kamnik, * 9. 4. 1911, † 2. 11. 2010.
Janez Prebil, LD Izlake, * 27. 1. 1947, † 30. 10. 2010.
Anton Poje, LD Osilnica, * 6. 9. 1959, † 29. 10. 2010.
Janko Dokl, LD Destnik, * 14. 10. 1924, † 23. 10. 2010.
Silvij Spagnolo, LD Čaven, * 27. 12. 1933, † 3. 10. 2010.
Franc Šteblaj, LD Mokrc, * 3. 11. 1936, † 2. 9. 2010.
Dušan Plavčak, LD Zetale, * 24. 4. 1963, † 27. 9. 2010.

Jože Kuhelj, LD Veliki Gaber, * 24. 7. 1932, † 14. 10. 2010.
Alojz Mali, LD Udenboršt, * 1. 6. 1932, † 8. 9. 2010.
Pavel Gnezda, LD Jelenk, * 5. 9. 1940, † 2. 2. 2010.
Alojz Klavžar, LD Jelenk, * 5. 5. 1924, † 11. 8. 2010.
Oskar Špacapan, LD Lijak, * 25. 3. 1922, † 24. 10. 2010.
Leopold Mulec, LD Rakek, * 9. 10. 1940, † 28. 10. 2010.
Ivan Sekolonik, LD Dravograd, * 11. 10. 1936, † 21. 5. 2010.
Jožef Vožič, LD Dravograd, * 13. 3. 1939, † 17. 10. 2010.
Danilo Bremec, LD Grgar, * 20. 6. 1955, † 16. 9. 2010.

Umrli časten spomin!

Uspela 20. Državna tekma vseh vrst lovskih psov v vodnem delu

V soboto, 18. septembra, smo člani LD Ig, Društvo ljubiteljev ptičarjev (DLP) in Lovsko-kinološko društvo (LKD) Ljubljana na ribnikih v Dragi organizirali jubilejno, 20. Državno tekmo lovskih psov vseh pasem v vodnem delu, ki jo je uspešno, že 16., vodil **Ludovik Sterle**, član LD Ig, strokovni vodja tekmovanja pa je bil **Ivan Traven** (DLP).

Kljub silnemu dežju in vodni ujmi s poplavamami je nastopilo sedemnajst vrhunskih psov in vodnikov iz vse Slovenije. Ne mraz ne mokrota na koncu nista mogla prikriti veselja in navdušenja slehernega tekmovalca, najbolj pa zmagovalca **Janeza Horvata** iz Gorišnice pri Ptuj, ki je z nemškim kratkodlakim ptičarjem **Ingom** (Ingo Adin dom) pometel z vso konkurenco in za eno leto osvojil veliki prehodni pokal Občine Ig, ki sta mu ga predala župan Občine Ig **Janez Cimperman** in starešina LD Ig **Marko Vilfan**.

Drugo mesto je osvojil **Anton Jurgec** z Vidma pri Ptuj, s kratkodlakim nem. ptičarjem **Bossom** (Boss »Erka« od Velečiča), tretji pa je bil **Marijan Rijavec** iz Sempasa z **Arom** (prav tako nemškim kratkodlakarjem – Aro Skominov). Četrti je bil Novogoričan **Ivan Cernatič** s kratkodlako madžarsko vižlo **Andoro** iz Razgledne), peti pa **Vili Postružnik** s Ptuja, ki je tekmoval z nemško kratkodlakarko **Cito** (Cita od Zagorske grude).

Ekipno prvo mesto je s 164 točkami osvojila ekipa **LKD Gorica** v sestavi **Aljoša Drobnič**, **Marijan Rijavec** in **Ivan Cernatič**. Le s točko manj je bila druga ekipa **LKD Ptuj** v sestavi **Anton Jurgec**, **Vili Postružnik** in **Stanko Donaj**.

Tretjevrščena ekipa, imenovana LD Markovci - LKD Ptuj, je dosegla 162 točk, sestavljali pa so jo Lidija Šmigoc, Janez Horvat in Franc Horvat.

Najboljši posamezniki in ekipe so prejeli pokale, vsak tekmovalec pa je na koncu prejel še spominsko plaketo in praktično darilo.

Ekipa odličnih kuharjev (članov LD IG) je poskrbela za »blagostanje« v želodcih in dobro kapljico, vsi drugi pa za ne-

Foto: Tešek

Najboljši trije tekmovalni pari in sodniška ekipa (v ozadju) na 20. Državni tekmi v vodnem delu

moten potek tekme na terenu. Ob tej priložnosti se še enkrat najlepše zahvaljujemo vsem, ki so v petek na delovni akciji in v deževni soboti na tekmi po svojih najboljših močeh pomagali, da je prireditev resnično lepo uspela.

Tradicija tekem v vodnem delu v Dragi pri Igu se bo zgotovo nadaljevala, zato je vabljeni že prihodnje leto.

Jani Šive

Kratkodlaki vajmarski ptičar ali vajmarčan

Je najstarejša pasma nemških ptičarjev, ki jo vzrejajo že več kot 100 let. V nemško rodovno knjigo pasem je bil kot čista pasma vpisan leta 1896. Torej izvira iz Nemčije, pokrajine Turingen, pasma pa je dobila ime po dvoru vojvode **Karla Augusta Weimarskega**, ki je prvi začel loviti s takratnimi predstavniki te pasme. Takega psa so imeli le člani njegovega dvora in plemstvo. Prvotno je bila ta pasma namenjena za lov na veliko divjad, šele na bavarških dvorih so mu naknadno priučili tudi poljsko in vodno delo. Na polju najdeno perjad ali zajca nakaže s prirojeno stajo, jo nato dvigne in po uplenitvi prinese k lovcu. V vodi poišče – šari po ločju za racami in jih potisne na vidno mesto na gladini, od koder divjad po odstreli tudi prinese lovcu. Kljub svojemu močnemu

zobovju prinesene divjadi med nošnjo ne sme poškodovati, stiskati ali žvečiti; imeti mora primerno nežen prijem.

Vajmarčan je telesno velik, skladno oblikovan lovski pes. Ima svojevrstno barvo dlake: od svetlo sive (srebrne) do rjavkasto sive. Poznamo kratkodlake in dolgodlake predstavnike. Dlake je kratka, gladka in nežna na otip, podlanke skorajda nima razvite. Njegova glava je masivna, pri psicah nežnejša in ožja, ima daljši nosni hrbet in velik smrček. Značilne ima tudi oči, ki so jantarjeve barve, pri mladičkih pa so pogosto modre. Njegova

telesna višina je od 59 do 70 cm, težak pa je, odvisno od spola, od 25 do 40 kg. Pri gibanju so psi izredno elegantni in usklajenih gibov, zato mu rečejo »sivi duh«. Ti psi so izredno temperamentni, učljivi, vodljivi, imajo zelo razvit lovski nagon. Pri primernem in pravilnem šolanju je zelo učljiv, na koncu povrne ves vloženi trud, čeprav včasih dela tudi čisto po svoje (odvisno od vodnika). Primeren je za aktivne vodnike, potrebuje vsakodnevno gibanje: ali je to šport v naravi ali drugo, njemu primerno lovsko delo. V nasprotnem primeru lahko postane nadležen, depresiven

Kratkodlaka vajmarčanka Bela

in kot tak lahko poškoduje marsikatero stvar. Priporočljivo je sožitje z lastnikom, družino, tudi v hiši, kjer se zelo dobro počuti. Po prostorih spremlja človeka pri vsakem premiku. Zelo rad je v stiku z družino, sprejme in ima rad otroke. Je tudi primerno oster in odličen čuvaj, ki nikoli ne pretirava z laježem; prej je bolj tih kot glasen pes. Ko se oglasi, lahko vemo, da je to resno opozorilo. Za vzrejo so primerni samo psi, ki ustrezajo vsem standardnim zahtevam in po opravljenih obveznih preizkušnjah (pri nas do starosti dveh let JZP – jesenska vzrejna preizkušnja – ali za starejše ŠPP – širša poljska preizkušnja).

Naša družina se je odločila, da bomo kupili vsestransko upo-

saj se je skotila ob rokavih reke Maine (njena mati je odlična v vodnem delu).

Tako smo Belo tudi mi vpeljali v lov in postala je tako rekoč »nora na zeleno«. Ima odličen nos, natančno nakaže, kje je divjad. Letos je opravila tudi preizkušnjo v delu po krvni sledi, in sicer s I. nagradnim razredom. Pri iskanju najdeno divjad pokaže s pomočjo na vrat pripetega prinosila (»brinkom«). Zdaj je povsem usposobljena za delo v

Bela stoji na zajca ...

rabnega lovskega psa, ki je tudi na pogled eleganten, lep. Začela se je misija »skoraj nemogoče«, želeli smo psa iz priznanih lovske linij s poreklom iz Nemčije. Vprašali smo tudi na nemški klub za vajmarčane, kjer smo izvedeli, da mladiče prodajajo izključno lovcem v lovske namene. Še vedno smo si želeli prav takega psa. Ne bom opisovala vsega postopka, dokazil in vsega drugega, kar so zahtevali od nas, da smo lahko prek pasemskega nemškega kluba za

to pasmo začeli iskati psičko. Po skoraj enem letu smo prejeli težko pričakovani klic, da imajo za nas na voljo psičko. Rečeno storjeno, »pot pod noge« in odpravili smo se ponjo v Nemčijo, na obrobje Weimarja (po našo Belo). Po dolgem čakanju smo le pripeljali »sivega duha« tudi v naše Zasavje. Pri nas v družini, lovski in domači, nismo imeli izkušenj s ptičarji, zato smo se dodobra namučili, prevozili veliko kilometrov, vložili veliko časa in truda, tudi

denarja, da je Bela dobila primeren vzgojo in šolanje. Predvsem pa da je pokazala, kar ji je bilo že prirojeno v telesu. Naposled je z odliko opravila JZP s 181 točkami. Pri nobeni preizkušnji ni imela posebnih težav, lepo je delala v vodi, na polju in v gozdu. Uspešno je izdelovala vlečke s pernat ali dlakasto divjadjo – vlečko zajca zdaj opravi z lahkoto. Bela je odlična plavalca, za raco šari in ji sledi, dokler je naposled ne prinese. Vodni element ima verjetno po starših,

lovišču, kar veseli predvsem našega lovca v družini. V naši LD je po več desetletjih spet prisoten in uporaben pes krvosledec! Z očetom imata za seboj že kar nekaj uspešnih iskanj obstreljene divjadi. Ne smem pa pozabiti, da je psička kljub vsej lovski vnemi in želji po delu tudi telesno odlično ocenjena in ima že nekaj nazivov z razstav, čeprav so pri nas veliko bolj cenjene njene delovne preizkušnje in vrline. Kljub močnemu lovskega nagonu je Bela umirjena, prijazna, nežna družinska psička, ki se odlično razume z otroki. Skratka, je psička ki si jo lahko le želiš ... Zato nam ni bilo nikoli žal čakanja na pravo leglo, vsega vloženega dela in truda, ker nam zdaj vse vrača s svojo prijaznostjo in delom. Na glas povemo: mi smo jo počakali, našli, se našli – in zdaj smo vsi zadovoljni!

Sergeja Korošec

Uporabljeni viri:
www.mojpes.net
www.weimaraner.de/FCI standard

JZP, ŠŠP in PPA za ptičarje v Račah

V soboto, 16. oktobra, je Lovsko-kinološko društvo Maribor skupaj z LD Rače kot gostiteljico prireditve organiziralo v naslovu navedene preiz-

kušnje za vse pasemske skupine ptičarjev. Udeležba je bila rekordna, saj se je preizkušnje udeležilo skupaj dvajset vodnikov s svojimi psi. Največ psov vodnikov je opravljalo jesensko vzrejo preizkušnjo, in sicer kar petnajst, trije vodniki so opravljali poljsko preizkušnjo angleških ptičarjev ter dva širšo poljsko preizkušnjo.

Po uvodnem pozdravu predsednika LKD Maribor **Antona Selinška** in predstavnika domače LD smo se udeleženci razdelili v tri skupine za delo na polju in ena skupina za vodno delo. Tokrat je bilo prisotnih tudi veliko lovskih pripravnikov in drugih simpatizerjev te pasme lovskih psov. Delo na terenu je potekalo brezhibno, kar je vsekakor zasługa sodnikov, domačih lovcev, ki so pomagali na terenu, in nena zadnje tudi samih vodnikov, ki so dosledno upoštevali vsa navodila organizatorja prireditve in tudi sodnikov. Tereni za poljsko delo so bili odlični, stalež naravne divjadi pa izredno skromen. Malo je bilo namreč tistih srečnežev, ki so prišli s svojimi psi na naravno divjad, zato smo večino nalog opravili z vloženo (iz umetne vzreje), ki je je bilo dovolj pripravljene. Razmere za vodno delo so bile tudi tokrat slabe, saj se je vse skupaj dogajalo na zelo majhni uporabni površini. Zlasti za ŠPP so takšne razmere neprimerne, saj je bilo mnogo premalo poraščenih površin za disciplino šarjenje v *globoki vodi z bogatim kritjem*.

Sprijazniti se moramo z dejstvom, da je idealnih razmer za vodno delo vedno manj, tako da se moramo zadovoljiti s tem, kar imamo. Na veselje vseh prisotnih pa smo imeli srečo z vremenom, saj je bilo idealno za izvedbo prireditve.

Nemška kratkodlaka ptičarka Kuba Adin dom prinaša svojemu vodniku zajca po uspešno opravljeni vlečki.

Psi so prikazali povprečno pripravljenost za posamezno preizkušnjo; le redki so bili, ki so izstopali iz povprečja. Vedeti moramo, da so bili to mladi psi, strari od 10 mesecev pa do leta in pol ali kakšen mesec več, ki so opravljali JZP in bodo lahko s pravilnim in doslednim nadaljnjim delom v prihodnje postali koristni pomočniki pri lovih na malo poljsko divjad.

Pri JZP so najboljše rezultate dosegli naslednji psi:

Kuba Adin dom, nkp, 184 t., z vodnikom **Miroslavom Baumanom**,

Barro Kobalov, nkp, 181 t., z vodnikom **Goranom Miletičem**,

Ivy Moon, nkp, 196 t., z vodnikom **Boštjanom Grumom**.

Tudi tokrat je bil vodja prireditve domači dolgoletni kinolog **Zoran Jusufović**.

Na koncu še želim v imenu vseh prisotnih vodnikov, lovskih pripadnikov in drugih ljubiteljev ptičarjev iskreno zahvaliti sodniškemu zboru v sestavi **Franc Turnšek**, **Rudi Rakuša**, **Viktor**

Čuden, pa tudi sodniškima pripravnikoma **Lidiji Šmigoc** in **Viliju Postružniku** za korektno opravljeno delo, za njihove koristne nasvete, za odpravljanje pomanjkljivosti, ki so jih opazili čez dan pri posameznih psih. Prav tako iskrena hvala **LD Rače** za odstop lovišča za prireditev. Posebna hvala velja gospodarju domačega lovskega doma, **Albertu Pesku**, in njegovi soprogi, ki sta poskrbela za potešitev lakote in žeje.

Miroslav Bauman

sestala v lovski koči LD Volče na Kolovratu ob slovensko-italijanski meji. Prvič pa smo povabili naše boljše polovice, da so se lahko tudi same prepričale, da smo pri resnem delu tudi takrat, ko nas dolgo ni domov in naši sestanki trajajo predolgo. Tistega dne smo izbrali tudi člane UO, ki so prevzeli vodenje posamezne kinološke prireditve. Po navadi jo bolje »odnesejo« naša člani strokovne komisije, ki imajo v tem času tudi sami veliko obveznosti s sodniškim delom.

Foto: A. Vidmar

PNZ – zbor udeležencev na PNZ goničev in brak-jazbečarjev v LD Ljubini

Uspešne jesenske prireditve LKD Gorica - N. Gorica

Konec avgusta ali v začetku septembra je tako kot za veliko drugih tudi za vodstvo **Lovsko-kinološkega društva Gorica – Nova Gorica** (LKD) konec počitnic. To je čas, ko začnemo načrtovati naše delo za naslednje leto, čeprav nas še v tekočem čaka prav v septembru in oktobru največ dela. Utečena navada je, da v tem času načrtujemo izpeljati vse delovne preizkušnje za vse pasme naših lovskih psov. To je potrebno in pomembno tudi zato, ker lahko ti lovski psi na jesenskih lovih že nabirajo nove izkušnje, da bodo po nekaj lovnihih sezonah pravi lovski pomočniki.

Uspešna, kakovostna in strokovna izvedba kinoloških prireditev je v veliki meri odvisna tudi od vodje prireditve. Prav zato smo se v našem LKD že pred leti odločili, da te zahtevne naloge ne bomo prepuščali naključju. Tudi v letu 2010 je bilo tako. Morda je bilo še malo bolj posebno kot druga leta. Upravni odbor in strokovna komisija sta se namreč že konec avgusta

Ceremoniali na naših prireditvah so večinoma enaki. Najprej poskrbimo za administrativne zadeve (pregled prijavljenih, rodovniki, knjižice o cepljenju), nato sledi zbor vodnikov lovskih psov, spremljevalcev, sodnikov in lovskih pripravnikov. Po uvodnem nagovoru vodje prireditve in predstavitvi sodniškega zbora udeležence pozdravi predstavnik LD, navadno je to starešina. Nato sledijo strokovni napotki vodje sodniškega zbora, žrebanje vrstnega reda in sodnikov – in že smo pripravljeni za odhod na teren.

Naše jesenske kinološke prireditve v letu 2010

Jazbečarji in terierji

V slabem vremenu in še ob slabši napovedi, ko je bila polovica Slovenije pod vodo, smo se 18. 9. 2010 zbrali v Lokavcu pred lovsko kočjo LD Hubelj. Kljub slabim razmeram smo se v dogovoru s kinol. sodnikom **Damjano Šveglj - Žnidaršič** in **Jožetom Batičem** odločili, da poizkusimo izpeljati prireditev. Od enajstih prijavljenih psov se je preizkušnje udeležilo osem vodnikov s psi, in sicer s tremi jazbečarji ter petimi nemškimi

Foto: B. Grum

Skupina dobro izšolanih ptičarjev med pričakanjem rezultatov prireditve v Račah

lovskimi terierji. Delo v rovu je uspešno opravilo sedem psov. Zaradi vse slabših razmer, namočenosti terena, visokih voda, dežja in burje smo se odločili, da bomo disciplini delo na polju in v vodi opravili naslednjo soboto. Tako smo se ponovno zbrali 25. septembra. Čeprav nam tudi tokrat vreme ni bilo naklonjeno, smo se odločili, da preizkušnjo izpeljemo. Za delo na polju – iskanje in glasno gonjo divjadi – so vsi psi pokazali dovolj znanja ter uspešno opravili preizkušnjo. Tudi pri delu v vodi so nemški terierji pokazali dovolj znanja in poguma ter opravili preizkušnjo. Dva vodnika z nemškimi terierji sta se prijavila tudi za opravljanje C-preizkušnje. Uspeh je bil polovičen, saj je en pes preizkušnjo opravil z oceno I., drugemu pa preizkušnje ni uspelo opraviti.

Goniči in brak-jazbečarji

Na našem območju je največ goničev in brak-jazbečarjev. Prav

PNZ 1 – razglasitev rezultatov po končanem PNZ goničev v lovišču LD Ljubinj

Delo psov so ocenjevali trije sodniki: **Miloš Ambrožič, Miha Ambrožič** in **Janez Nahtigal**. Na začetku preizkušnje nas je pozdravil starešina LD Ljubinj **Ivan Božič**. Preizkušnja je bila v čudovitem vremenu in prijetnem vzdušju med ljubinskiimi lovci, ki so poskrbeli, da nismo bili ne žejni ne lačni.

pravili pašto z ragujem iz mesa divjega prašiča.

UP po KS za vse pasme lovskih psov

Prireditve je bila v soboto, 16. oktobra 2010, v lovišču **LD Kozja stena**. Že v petek popoldan sta kinološka sodnika **Ervin Feragotto** in **Jože Batič** položila krvne sledove, dolge približno 1.200 korakov. Ob tem so jima bili za vodnike domači lovci. V soboto so se na zbornem mestu pri lovski koči na Otlici zbrali vsi štirje prijavljeni vodniki lovskih psov: dva vodnika z bavarškima barvarjema, vodnik s slovaškim goničem - kopovom in vodnik švicarskega jurskega goniča. Dobrodošlico pri brunarici v Šibjeh nam je zaželel starešina LD **Miran Krapež**. Kljub zahtevnemu terenu, kjer ni manjkalo sledov divjih prašičev in tudi medvedov, saj je v bližini krmišče, so vsi psi uspešno opravili preizkušnjo. Tudi z Gore nismo odšli ne žejni ne lačni.

Šarivci in prinašalci

V soboto, 23. oktobra 2010, se je v Biljah, na PNZ šarivcev, retrieverjev oz. mladinski in jesenski vzrejni preizkušnji

prepeličarjev, zbralo devet psov in vodnikov. Sedem je bilo nemških prepeličarjev, labradorski in zlati prinašalec.

V uvodu je udeležence pozdravil predstavnik LD Gorica **Edmund Ferfolja**. Člani LD Gorica so dve skupni vodnikov, skupaj s sodnikoma **Jožetom Rusom** in **Jožetom Velikonjo**, odpeljali na teren. Lovišče **LD Gorica**, ki je nekdaj slovelo po veliki številčnosti male divjadi, je bilo tokrat »prazno«. Tako sta skupini le s težavo opravili preizkus gonje zajca. V popoldanskih urah, ko sta sodnika opravila svoje delo, so bili razglašeni rezultati. Žal enemu psu preizkušnje ni uspelo opraviti. Lovsko druženje se je po pogostitvi, ki jo je pripravila LD Gorica, zavleklo v pozne popoldanske ure.

V soboto, 30. oktobra 2010, je bila v lovišču LD Čaven lovška preizkušnja za prinašalce (retrieverje) v prinašanju. Sedem vodnikov s psi se je zbralo na prireditvi, ki jo je LKD Gorica organiziralo drugič, saj v našem LKD ugotavljamo, da se psi te pasemske skupine vračajo med lovce. Da pa so ti psi uporabni za delo v lovišču, morajo opraviti lovsko preizkušnjo za prinašalce. Po jutranjem sprejemu in pozdravu starešine **Edvarda Sdrauliga** so se vodniki s psi odpravili v čudovito lovišče, s katerim upravlja LD Čaven. Vodniki in psi so se pomerili v šestih disciplinah. Njihovo usposobljenost sta ocenjevala sodnika **Jože Velikonja** in **Franc Dečman**. Prireditve je potekala hitro, žal pa se enemu psu ni izšlo in prireditve ni opravil. Tudi tokrat so se člani LD Čaven izkazali kot zelo dobri gostitelji, zato jim velja zahvala.

Ptičarji

30. oktobra 2010 je **LD Kobarič**, prvič doslej, v svojem lovišču gostila udeležence jesen-

PNZ 3 – kratkodlaki istrski gonič na preizkušnji v lovišču LD Fajti hrib

zato vsako leto pse preizkušamo na dveh prireditvah. Ker pa je tudi območje našega LKD precej veliko (od Trente do Razdrtega), prireditve organiziramo na različnih območjih.

Prva PNZ za goniče in brak-jazbečarje je bila v soboto, 9. oktobra 2010, v lovišču **LD Ljubinj**. Preizkušnje se je udeležilo 17 vodnikov s psi. Največ je bilo brak-jazbečarjev, in sicer šest, drugi po številu so bili slovaški goniči – kopovi (tri). Slovenske avtohtone pasme psov so predstavljali: dva resasta istrska goniča, dva kratkodlaka istrska goniča, dva posavska goniča in slovenski planinski gonič. Na preizkušnji je bil tudi vodnik z brandlom.

Preizkušnje se je udeležilo tudi šest vodnikov iz Italije, ki hodijo na lov s psi v Slovenijo.

Druga PNZ goničev in brak-jazbečarjev je bila v soboto, 23. oktobra, v lovišču **LD Fajti Hrib**. Tokrat se je zbralo kar osemnajst vodnikov s svojimi psi. Največ je bilo kratkodlakah istrskih goničev (6), brak-jazbečarjev (5), trije brandel braki, po enega predstavnika pa so imeli še posavski gonič, italijanski resasti gonič, štajerski gonič in beagle. Na jutranjem uvodu nas je pozdravil starešina LD **Marjan Lasič**. Tudi na tej prireditvi so delo psov ocenjevali že imenovani trije sodniki. Po približno dveh urah so se prvi vodniki zadovoljni že vračali k lovski koči. Divjadi, predvsem divjih prašičev je v LD veliko, zato so psi hitro našli divjad in jo tudi pgnali. Po razglasitvi rezultatov so bili deležni še gostoljubja domačih lovcev, ki so nam pri-

UP – KS – zadovoljni obrazi po uspešno opravljeni preizkušnji po krvni sledi

Vse foto: A. Vidmar

Lovska preizkušnja retrieverjev v LD Čaven – prinašanje iz vode

ske vzrejne preizkušnje (JZP), poljske preizkušnje (PP) in širše poljske preizkušnje ptičarjev (ŠPP). Od devetih prijavljenih psov se je preizkušnje udeležilo osem psov in njihovih vodnikov. JZP je opravljalo šest psov, in sicer pet nemških kratkodlakih ptičarjev in en nemški žimavec. Poljsko preizkušnjo sta opravljala dva bretonska ptičarja. Delo psov sta ocenjevala kinološka sodnika Ivan Traven in Saša Volarič. Zaradi velikega števila psov so bili le-ti razvrščeni v dve skupini. Kar nekaj lovcev in lovskih pripravnikov si je ogledalo delo na preizkušnji. Marsikdo pa je bil verjetno prijetno presenečen nad dejstvom, da lovišče LD Kobarid nudi dobre razmere tudi za ptičarske preizkušnje. Nekaj poljskih zajcev, ki so jih psi na preizkušnjah našli in dvignili, to še potrjuje. Na koncu so vsi psi uspešno opravili preizkušnjo. Tudi LD Kobarid se je izkazala kot odlična organizatorica.

Naše jesenske prireditve so se tako končale. Upamo, da v zadovoljstvo vseh udeležencev, pa čeprav morebiti kateri izmed njih ni bil pretirano zadovoljen z rezultatom. Seveda vseh prireditev ne bi mogli izpeljati brez izdatne pomoči lovskih družin, kjer so potekale prireditve. Velika in iskrena zahvala zato velja prav vsem. Za tako korektno sodelovanje se priporočamo tudi v prihodnje.

Tudi v letu 2010 smo za delo v loviščih preizkusili 71 mladih psov lovskih pomočnikov. Upamo, da bodo svojim vodnikom v pomoč in v veselje in jih bodo pogosto ali vedno spremljali na njihovih lovskih poteh.

LKD načrtuje že naslednje aktivnosti. Tako kot vsako leto se je tudi letos decembra v Volčah začel tečaj osnovnega šolanja lovskih psov; morda bo tod

celo »mala šola«. Dela bo več kot dovolj do pomladi.

*Angel Vidmar,
predsednik LKD*

Novi Pravilnik za ocenjevanje dela krvosledcev in preskušanje po naravni sledi je že v veljavi!

Po mnogih letih prizadevanj za spremembo načina ocenjevanja psov krvosledcev je Vzrejni komisiji KZS za barvarje skupaj z zborom sodnikov za pse krvosledce uspelo, da se približa v Evropi že dolgo uveljavljenemu načinu ocenjevanja psov po krvni sledi. V bistvu ne gre toliko za način ocenjevanja kot za popolnoma drugačen pristop polaganja sledov. Če je bila doslej krvna sled neprekinjena v dolžini okrog 1000 korakov in je mnogokrat zavedla poznavalce in tudi psa, ki je imel zelo malo ali nič šole, pa jo je vseeno izdelal (neredko celo brez napake), bo v prihodnje to vsekakor manj verjetno. Sodniki smo namreč povzeli način polaganja krvnih sledi od ISHV – mednarodnega združenja vodnikov krvosledcev. Sled je treba polagati s slednimi čevlji in krvjo v prvem delu sledi 60 %, zadnjih 40 % pa samo s parklji divjadi, pritrjenimi na sledne čevlje. Novost je vsekakor tudi, da smo končno uspeli odpraviti nepotrebno in nelogično čuvanje divjadi. Tudi ta način smo povzeli po evropskih uveljavljenih normah, ki velevaljo, da ob najdeni divjadi ocenimo značaj psa, pri čemer je treba izločiti vse popadljive in strahopetne pse, pa tudi tiste, ki kažejo agresivnost do vodnika.

Z novim pravilnikom je končno dobil pravo veljavo Pravilnik o preizkušanju psov po naravni krvni sledi (PPNS), ki po novem omogoča tudi uvrščanje psov v nagradne razrede glede na težavnostno stopnjo sledi. Za prvi nagradni razred (I. n. r.) se lahko poteguje le tisti pes, ki je bil priveden na sled najmanj dvanajst ur potem, ko je lovec streljal na divjad in jo je pes uspešno izsledil, dvignil z ležišča, sledoglasno pognal in zaustavljal do prihoda vodnika ali jo celo sam umiril. Prisojeni nagradni razred se pri barvarjih upošteva kot vzrejna ocena, prisluzena ocena na uporabnostni preizkušnji (UP) pa služi le kot izpolnjeni pogoj, da

psa in želi po opravljeni UP za pse krvosledce z njim slediti tudi medveda, lahko to dokaže tako, da v lovišče povabi sodnika in ob priložnosti spusti psa za zdravim medvedom. Če pes poprime sled in medveda požene, si prisluži vpis v rodovnik, da je ocenjen glede na vedenjske lastnosti na sledi medveda. Če obstaja možnost, da obstreljenega medveda sledi še neizkušen pes, a z opravljeno UP, mora biti poleg sodnika zagotovljen še rezervni izkušen pes (s svojim vodnikom), ki pa v času ocenjevanja prvega ne sme sodelovati na sledi. Mladega psa na sledi medveda vedno preizkušamo samostojno!

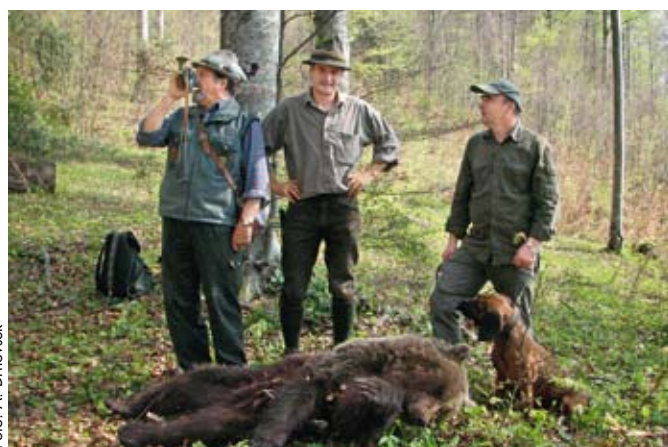

Foto: A. Drnovšek

Vodnik Tomaž Burazer s hanovrčanko Boxi po uspešno opravljeni PPNS za medvedom. Poleg sta kin. sodnik Jože Vester in lovski gost.

sme vodnik s psom iskati obstreljeno divjad v lovišču in v končni fazi tudi povabiti sodnika, ko je divjad obstreljena, da pred njim opravi PPNS. Sodnik mora o rezultatu obvestiti predsednika vzrejne komisije o nameri, še preden s psom odide na sled.

V tem delu pravilnika je še ena novost, ki je Evropa sicer ne pozna: to je preskus vedenjskih lastnosti psa na sledu medveda. Če ima vodnik odločnega

Vse našteje novosti smo zbrali in izdali v lični knjižici, ki jo vsi zainteresirani lahko dobijo pri **Vzrejni komisiji za barvarje** ali na sedežu **KZS**. V njej smo objavili tudi standarda bavarškega in hanovrskega barvarja z vsemi svežimi dopolnitvami in novostmi pa tudi vzrejni pravilnik za obe pasmi.

*Bojan Deberšek,
predsednik VK za barvarje*

Predvidena legla lovskih psov

Beagli (SLRBig):
O: 5/1, m: 4/1, 16. 11.,
Družina Omejec,
psarna Brakada,
Selca 6, 4227 Selca.
O: 5/1, m: 5/1, 25. 8.,
Maja Vester,
Zvirče 84, 4290 Tržič.

Brak-jazbečarji (SLRBj):

temno rjavi:
O: 5/1, m: 5/1, 28. 11.,
Franc Franci,
Rapljevo 30,
1313 Struge.

Nemški ptičarji - žimavci (SLRNŽ):
O: 5/PZP-53 + 22, JZP-188;
m: 4/JZP, 15.11.,
Albin Verčko,
Recenjok 47,
2344 Lovrenc na Pohorju.

Labrador retrieverji (SLRLR):
O: 5/1, m: 5/1, 23. 12.,
Andrej Emih,
Gromberška 9,
2314 Zg. Poljskava.
O: 5/PNZ, m: 5/PNZ, 30.10.,
Urška Tavčar,
Dorfjarje 6, 4209 Žabnica.

Kinološka zveza Slovenije

Mali oglasi

Orožje in lovška optika

Prodaj karabinko, kal. 8 x 57 JS, z daljnogledom. Izredno natančna in kakovostno izdelana. Tel.: 031/363-795.

Prodaj karabinko, kal. 8 x 68, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža). Puška je izdelek priznanega puškarnja in je zelo natančna in malo uporabljena. Cena zelo ugodna. Tel.: 070/858-462.

Prodaj polavtomatsko risanico Winchester, kal. .308, s Suhlovimi montažnimi deli, š = 30 mm (brez str. daljnogleda). Tel.: 041/730-165. M. M.

Prodaj češko enocevno šibrenico, kal. 12. Puška je zanimive izdelave. Tel.: 031/598-120.

Ugodno prodaj karabinko puške Oberndorf, kal. 8 x 57 JS. Puška je popolnoma obnovljena, ima novo kopito, športno prožilo, nov str. daljnogled Zeiss 6 x 42 in rdečo piko Leopold; ter **karabinko**, kal. 7 x 64; ima Vetzlerjevo cev s str. daljnogledom Zeiss 1,5 - 6 x 42 (Suhlova montaža) in nemškimi naprožilom. Ceni obeh pušk po dogovoru. Tel.: (07) 081-72-69.

Prodaj puške: londonske, boroveljske, ekspres, petelinke, mannlicherice, mauzerice, winčestrovke itn., **pištolo**, **revolverje**. Tel.: 031/285-700, (03) 545-11-46.

Prodaj risanico - repetirko CZ, kal. 8 x 57 IS, s str. daljnogledom Schmidt & Bender 1,1 - 4 x 24, z Zeissovo rdečo piko. Cena 1.700 € (vse staro le eno leto); ter **repetirko** Mauser, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42. Cena 2.400 €. Tel.: 041/727-388, po 17. uri.

Prodaj naboje, kal. 7 x 57 R Nosler (ali jih zamenjaj za kal. 7 x 65 R). Iščem nabojnik za repetirko Crvena Zastava. Tel.: 041/413-881.

Prodaj boroveljsko repetirko, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42. Cena 1.400 €. Tel.: 040/565-616.

Prodaj po naročilu izdelano karabinko s polnim olesjem, kal. .30 - 06, s str. daljnogledom 6 x 42. Cena 1.500 €. Tel.: 041/930-490.

Ugodno prodaj boroveljsko bokarico, kal. 12/7 x 65 R, izdelek Koschata, z vložno cevjo, kal. .22 LR, in strelnim daljnogledom Schmidt & Bender, 2,5 - 10 x 50. Tel.: 041/662-642.

Prodaj novo, lahko **pištolo** Glock 36 (žepni model), močnega kalibra .45 ACP. Cena je 68 % nabavne. Tel.: 031/296-046.

Prodaj karabinko, CZ, kal. .223, s str. daljnogledom 6 x 42, fiksna montaža. Puška je v odličnem stanju. Kupcu priložim 180 nabojev. Cena 690 €. Tel.: 041/480-200.

Prodaj italijansko potežno šibrenico Benelli, model Nova, kal. 12 Mag. in 9-strelni **MK revolver** Taurus. Tel.: 041/253-257.

Prodaj risanico CZ, kal. .30 - 06, s str. daljnogledom 3 - 9 x,

z naprožilom, izdelano za ameriško tržišče. Tel.: 040/280-092.

Prodaj karabinko CZ, kal. .222 Rem. s str. daljnogledom Hunter 4 x 32 Wide. Tel.: 040/280-092.

Prodaj boroveljsko bokarico Sodia, kal. 12/7 x 65 R, bogato gravirano, s str. daljnogledom Kahles 1,5 - 6 x 42, z osvetljenim križem. Puška je bila izdelana po naročilu. Cena 5.600 €. Tel.: 031/266-336.

Prodaj polavtomatsko puško z gladko cevjo, kal. 12 (Hatsan Escort), staro eno leto. Sprejemljivost nabojev je 1+4, 1+2 ali 1+7. Tel.: 041/264-663.

Prodaj dvocevno (ekspres) risanico Merkel Suhel, kal. 7 x 56 R - 7 x 65 R, s str. daljnogledom. Tel.: 041/484-304.

Prodaj repetirko Sauer 202 classic-stahl, kal. .308 Win. Puška je izstrelila 100 nabojev. Tel.: 031/372-031.

Prodaj kranjsko repetirko, kal. .30-06, s str. daljnogledom Zeiss (Suhlova montaža), izstreljenih le 15 nabojev. Tel. 041/687-404.

Prodaj karabinko, kal. .300 Win. Mag., s str. daljnogledom Meopta - Artemis 3 - 9 x 42 (Suhlova montaža), **spektiv** Yukon Scout 30 x 50 s stojalom in **40 nabojev**, kal. 6,5 mm Rem. Mag. Tel.: 041/574-262.

Prodaj odlično ohranjeno rusko bokarico, kal. 12/12, s predanim kopitom. Tel.: 040/163-121, po 19. uri.

Prodaj spektiv C. Zeiss 15 - 45 x B Diascope 65 T FL, raven okular. Tel.: 051/391-184.

Prodaj risanico CZ, kal. .30 - 06, s str. daljnogledom Swarovski 6 x 42 (Suhlova mont.). V račun vzamem kombinirko Super Brno z risano cevjo, kal. 7 x 57 R (ali 7 x 65 R), in optiko Swarovski ali Zeiss. Tel.: 041/634-212.

Prodaj risanico Weihrauch, kal. .222 Rem., s str. daljnogledom Leupold VX-III 4, 5 - 14 x 50 (osvetljeni križi) in **risanico** Mannlicher Schönaauer, kal. .308 Win., s str. daljnogledom Leupold VX-III 3,5 - 10 x 50. Tel.: 041/657-433.

LOVSKO-KINOLOŠKO DRUŠTVO
GORICA - NOVA GORICA

organizira

Tečaj osnovnega šolanja lovskih psov VP-1

Tečaj je namenjen šolanju mladih psov. Potekal bo po dogovoru tečajnikov v večernem času v **Volčah pri Tolminu**.

Za člane LD, ki sofinancirajo delovanje LKD Gorica-Nova Gorica, je tečaj brezplačen, za druge udeležence pa je cena tečaja 120 €. Člani LKD imajo 50 % popusta.

Tečaj se bo začel s teoretičnim delom, v soboto, 18. 12. 2010, ob 9. uri v **Volčah**.

Prijave sprejema: **Jože Velikonja**, Vilharjeva 11B, 5270 Ajdovščina, ali lkd.gorica@gmail.com. Tel.: 041/695-660 (Ivo Leban), ki vam bo posredoval tudi dodatne informacije.

Prodaj zelo staro in dobro ohranjeno puško z lepo izrezljanim kopitom iz leta 1880-1890. Puška je perkusijskega sistema na netilno kapico, kalibra 20. Tel.: 031/678-648.

Prodaj tricevko Merkel Suhel, kal. 12 - 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Zeiss - Jena 6 x 42 S. Puška je lepo ohranjena in zelo natančna. Tel.: 051/498-106.

Prodaj dobro ohranjeno bokarico A. Zoli, kal. 16/6,5 x 57 R, s str. daljnogledom Smith & Bender 4 x 36 (Suhlova montaža). Tel.: 041/657-654.

Prodaj lovsko repetirko Mauser 98, kal. 7 x 64, s strelnim daljnogledom 6 x 42 Swarovski (Suhlova montaža) in cevjo Böhler rasant, revolver Ruger, kal. .44 Mag., in šibrenico TOZ, kal. 16/16. 041/394-523.

Prodaj nočni daljnogled Yukon 5 x 42, digital. Je nov, nerabljen, še eno leto v garanciji. Cena po dogovoru. Tel.: 031/493-267.

Prodaj kombinirano puško, BOCH, 12/7 x 57 R; z montirano rdečo ter zeleno piko Bushnell Trophy, 1 x 28. Prodaj tudi **strelni daljnogled** Zrak 4 x 32, ki je bil že montiran na isti puški, ter ustrezne **krogelne ter šibrene naboje**. Cena po dogovoru. Tel.: 031/493-267.

Lovski psi

Prodaj lovsko pse, izšolane za delo na divje prašiče in poljskega zajca (BiH). Tel.: 00387/61-324-825.

Prodaj pet mesecev starega brak-jazbečarja jelenje barve. Pes je potomec odličnih delovnih staršev, že preizkušene vzrejne linije. Tel.: 041/493-875.

Kupim dobrega lovskega psa, starega od 2 do 4 leta. Tel.: 041/810-155; samo zvečer.

Prodaj elektronsko ovratnico za šolanje psov. Domet 1.600 metrov. Tel.: 041/406-471.

Prodaj nemško pepeličar, staro 1,5 leta. Je prijazna in ubogljiva, z rodovnikom. Cena po dogovoru. Tel.: 041/647-938.

Prodaj leglo vajmarčanov. M: ChJ SLO Beauty vom Jägetal (odlična, HD-A, JZP 181, UP KS 124 1. n. r., R-CACIB); o: Goethe vom Forsthaus Gehegemühle (odlična, HD-A, VJP 73, HZP 177, VGP 315 II. n. r.). Oba, oče in mati,

**m-DRY
MAJICE**

SO IZDELANE IZ DVOSLOJNEGA PLETIVA, KI ZAGOTAVLJA PRENOS POTU S KOŽE NA ZUNANJO STRAN MAJICE.

POZABITE NA MOKER HRBT.

motex
LOVSKA OBLAČILA
INDUSTRIJSKA CONA TRZIN
Dobrova 1
Telefon: 00 386 (01) 562 13 10
040/524-355

sta iz odličnih nemških delovnih linij s stabilnim značajem, redno uporabljena pri lovu. Starši obeh so VGP-preverjeni. Borut Kamnikar, Dobovec 42, 1423 Dobovec. Tel.: 051/603-769.

Prodaj mladiče, nemške lovške terierje (leglo 22. 7. 2010). Psarna Boštjanova; tel.: 041/376-220.

Prodaj nemške lovške terierje (2 psa, 1 psička), stare 5 mesecev, potomce odličnih staršev. Tel.: 041/346-914.

Prodaj lovsko vsestransko uporabnega psa, večjega tudi dela po krvni sledi, star 4 leta. Je odličnega značaja. Cena po dogovoru. Tel.: 040/163-121, po 19. uri.

Prodaj štiri mesece starega, cepljenega, črnega brak-jazbečarja, samčka, z rodovnikom. Je potomec odličnih staršev. Cena 200 €. Tel.: 051/342-224.

Prodaj sterilizirano brak-jazbečarko, poleženo 28. 1. 2008, z opravljenim PNZ, I. n. r. Tel.: 041/634-212.

Prodaj resaste istrske goniče (psa in dve psički), stare 4 mesece, cepljene, izredno lepe, živahne in krepke. Mati je bila izbrana iz vrhunske hrvaške linije, oče je priznan slovenski plemenjak; oba sta lovsko uporabna za lov na vso divjad. Tel.: (02) 88-44-633 ali 031/613-302.

Prodaj nemški gonički, cepljeni, stari 5 mesecev, že vodeni v lovišče. Oba, oče in mati, imata vzrejno oceno 1/5. Oče je uvožen plemenjak, mati članica tekmovalne ekipe goničev LKD Koroške - državnih prvakov 2006. Tel.: (02) 88-44-633 ali 031/613-302.

Prodaj resastega jazbečarja z nemškim rodovnikom. Star je tri leta. Tel.: 040/849-772.

Drugo

Prodaj lovski rog (Lovrenčičev rog), primeren za skupne love. Je unikaten, ročno izdelan. Cena 250 €; tel.: 041/843-297 ali 041/872-414.

IZDELAVA LOVSKIH OBLEK (KROJEV)
IN KLOBUKOV PO MERI,
KAKOVOSTNO IN PO ZELO
UGODNI CENI!
PREPRIČAJTE SE SAMI!
KROJAŠTVO PEČOLER, s. p., Kranj
Tel.: 04/23-28-332
GSM: 031/711-055
kontakti naslov: joze.pecoler@gmail.com

Prodajam preparirano medvedovo kožo (teža okrog 70 kg) za 70 % stroškov prepariranja. Tel.: 040/424-060.

Izdelam vam več vrst krmilnic za ptice, valilnice za ptice duplarice (več vrst) ali **pasti za lov polhov**. Tel.: 041/255-878 ali (01) 895-15-96.

Izdelujem gamsove čope (tudi divji prašič, jelen, jazbec). Tel.: (04) 51-41-409 ali 041/819-231, Basaj.

Poučujem igranje na lovski rog – posameznike ali skupine (vključno z glasbenim znanjem not – teorijo). Tel.: 041/253-257.

Prodajam muflone, damjake in navadno jelenjad. Cena ugodna. Tel.: 051/666-916.

Kupim ali zamenjam lovsko literaturo od leta 1910 do 1951, namenjeno za v muzej. Tel.: 041/611-377.

Prodajam fazane, jerebice in race. Tel.: 041/717-464.

Prodajam terensko vozilo Mitsubishi Pajero Wagon 2,5 GL, dizel, 4 x 4, letnik 99, lepo ohranjen, redno servisiran, garažiran, ima 4 nove gume, registriran. Cena po dogovoru. Tel.: 041/647-938.

Prodajam terensko vozilo Mitsubishi Pajero Pinin, 2004, 1,8 GLS, 3 vrata, 4 x 4, srebrne barve, klima, lepo ohranjen (nikoli karamboliran). Tel.: 041/227-338, Ljube.

Ugodno prodajam terensko vozilo Kia Sportage 20 MRDi, 1999, bele barve, reduktor, odlično ohranjen. Cena 1990 €. Tel.: 051/759-633.

Prodajam jelene lopatarje (za trofeje), **košute in mladiče** za nadaljnjo rejo ali za odstrel. Okolica Ptuj. Tel.: 031/827-336.

Ugodno prodajam kakovostno navadno jelenjad iz obore. Možnost dostave, cena ob ogledu. Tel.: 051/652-682.

Prodajam sliko (olje na platnu) divji prašiči pozimi; dimenzije 120 x 80 cm. Tel.: 031/489-157.

Prodajam oljno sliko lovski motiv, košuta na gozdni jasi, velikost 40 x 20 cm, avtor Beck. Tel.: 031/678-648.

Prodajam lepo ohranjeno zbirko vezanih revij Lovec od leta 1953 do 1998. Zraven podarim nevezane revije od leta 1995 do 2009 in nekaj lovskih knjig. Cena po dogovoru. Tel.: 031/323-109, Dejan.

Prodajam rogovje kapitalnega jelena in rogove muflonov. Tel.: 041/390-538.

Za odstrel v obori prodajam merjasca z vrhunskimi čekani, kapitalnega muflona in divje prašiče za nadaljnjo rejo. Tel.: 041/648-425 ali 041/825-148.

Ugodno prodajam moško obleko (št. 56) iz jelenovega usnja – kratek jopič in pumparice. Tel.: 041/859-060.

DECEMBER						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)	vzide	zaide	začet. konec
1. Sr	2:16	13:21	7:23	16:18	6:12	17:30
2. Če	3:33	13:50	7:25	16:18	6:12	17:30
3. Pe	4:50	14:23	7:26	16:17	6:14	17:29
4. So	6:05	15:04	7:27	16:17	6:15	17:29
5. Ne	7:15	15:54	7:28	16:17	6:16	17:29
6. Po	8:15	16:52	7:29	16:17	6:17	17:29
7. To	9:05	17:56	7:30	16:16	6:18	17:29
8. Sr	9:45	19:02	7:31	16:16	6:19	17:29
9. Če	10:17	20:09	7:32	16:16	6:19	17:29
10. Pe	10:44	21:14	7:33	16:16	6:20	17:29
11. So	11:06	22:17	7:34	16:16	6:21	17:29
12. Ne	11:27	23:20	7:35	16:16	6:22	17:29
13. Po	11:46	---	7:36	16:16	6:23	17:29
14. To	12:06	0:21	7:37	16:16	6:23	17:29
15. Sr	12:26	1:24	7:37	16:17	6:24	17:30
16. Če	12:50	2:28	7:38	16:17	6:25	17:30
17. Pe	13:18	3:34	7:39	16:17	6:26	17:30
18. So	13:52	4:40	7:39	16:17	6:26	17:31
19. Ne	14:35	5:46	7:40	16:18	6:27	17:31
20. Po	15:28	6:48	7:41	16:18	6:27	17:32
21. To	16:31	7:45	7:41	16:19	6:28	17:32
22. Sr	17:43	8:32	7:42	16:19	6:28	17:33
23. Če	19:00	9:11	7:42	16:20	6:29	17:33
24. Pe	20:17	9:44	7:43	16:20	6:29	17:34
25. So	21:35	10:11	7:43	16:21	6:30	17:34
26. Ne	22:51	10:36	7:43	16:22	6:30	17:35
27. Po	---	11:01	7:44	16:22	6:30	17:36
28. To	0:06	11:26	7:44	16:23	6:31	17:36
29. Sr	1:22	11:52	7:44	16:24	6:31	17:37
30. Če	2:37	12:23	7:44	16:25	6:31	17:38
31. Pe	3:51	13:01	7:44	16:26	6:31	17:39

AVTOMATSKE KRMILNICE

Izdelava in montaža
MATJAŽ RAJTER s.p.
Izdelava kovinskih predmetov

GSM 041/785-656
WWW.KRMILNICE.SI
matjaz.rajter@kks-kamnik.si

Izdelava kovinskih pesjakov različnih velikosti in oblik

ZVEŽEMO
vam letnik
revije LOVEC.

KNJIGOVEZNICA Jaka Zdešar, s.p.
Vrhovci VI/1, 1000 Ljubljana
GSM: 040/239-481

Ohranite svoje preparate

Za samo **12.50€**

SPREJ ZA ZAŠČITO PRED ŠKODLJIVCI

Pokličite:
031/509-939
info@helis.si

HELIS,
Davor Gajser, s.p.
Krožna pot 19 e
2312 Orehova vas

OBNova in POPRAVilo
PREPARATOV

interclass
cars d.o.o.
servis in prodaja vozil

Gorjupova 1, Ljubljana - Vič
(01) 2000 940, 031 634 000
www.interclasscars.si

MAZDA
VOLVO

Ugodnosti za
člane LD

Hubertus
club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

MADŽARSKA JESENSKO-ZIMSKI LOVI

JESENSKO-ZIMSKI LOV NA JELENA
Štirje polpenzionirani v luksuzni lovski koči, 3 dni organizacije lova z vodenjem poklicnega lovca in terensko pripravo trofeje ter odstrelom jelena s trofejo

- do 5 kg – 1.490 €
- do 6 kg – 1.990 €
- do 7 kg – 2.690 €
- do 8 kg – 3.690 €

...

JESENSKO-ZIMSKI LOV NA MERJASCA
Štirje polpenzionirani v luksuzni lovski koči, 3 dni organizacije lova z vodenjem poklicnega lovca in terensko pripravo trofeje ter odstrelom merjasca s čekani

- 11,9 cm – 690 €
- do 14,9 cm – 930 €
- do 16,9 cm – 1.220 €
- do 19,9 cm – 1.420 €
- do 21,9 cm – 1.600 €

...

JESENSKO-ZIMSKI LOV NA DAMJAKA
Štirje polpenzionirani v luksuzni lovski koči, 3 dni organizacije lova z vodenjem poklicnega lovca in terensko pripravo trofeje ter odstrelom damjaka z rogovjem (trofejo)

- do 2,50 kg – 1.050 €
- do 3,00 kg – 1.420 €
- do 3,50 kg – 1.950 €
- do 4,00 kg – 2.870 €
- do 4,50 kg – 4.470 €

Daš-dam, d. o. o.
Braslovce 26

Kamena sol,
v kosih od 1 do 5 kg
(na zalogi).

Za naročila pokličite
040/677-046!

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro streljanje in za streljanje v razmerah slabše vidljivosti.

RD 42 **RD 30H** **RD 30** **RD 25H**

Optična pika 2. generacije Panorami

dolžina: 82 mm, teža: 115 g,
4 velikosti merilne pike, 7 jakosti osvetlitve, ugodna cena:
120,00 €

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

PNEWS CENTER, d.o.o.
TOLMIN
OBNOVA 4 X 4 PNEVMATIK RAZLIČNIH DIMENZIJ
IN PROFILOV PO UGODNIH CENAH

Zatolmin 1c, tel.: (05) 38 11 250; 041/ 736 041
www.avtomehanika-oprema.si, pnews.center@siol.net

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

Izvrstna vidljivost v mraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom
 dolžina: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

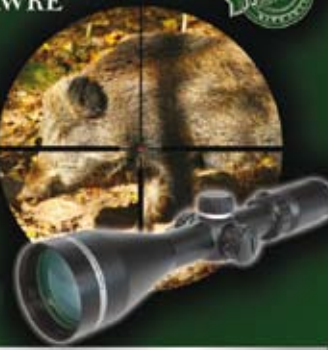

CENA:
270,00 €

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
 Naročila in informacije: 01/ 25 10 880 ali 041/ 72 60 11

STRELNI DALJNOGLEDI
ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogledov z osvetlitvijo ali brez. Daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno jamstvo.

NE 6x44 IR 164,00 €
 NE 1,5-6x44 IR 188,00 €
 NE 3,5-10x50 IR 224,00 €

Informacije in naročila BELUGA, d.o.o. Ljubljana; Tel. 01 25 10 880 ali 041 72 60 11

POHODNIK

Trgovina POHODNIK
 Šmartinska 152
 BTC-hala A, Ljubljana

tel: 01 585 26 30
 e-mail: pohodnik@univet.si
www.pohodnik-si.com

Za udoben korak na vaših poteh

DR. JANKO LOKAR
LOVSKO - RIBIŠKI SLOVAR

Najlepše darilo za vsakega lovca

FAKSIMILE PRVE IZDAJE IZ LETA 1937
 SPREMNA BESEDA
 MAG. JERNEJ MAROLT

OMEJENA NAKLADA:
 SAMO 550 BROŠIRANIH IZVODOV V ZAŠČITNI DARILNI EMBALAŽI.
 CENA IZVODA: 28 EUR

SPREJEMAMO TUDI PREDNAROČILA:
 SAMO 50 BIBLIOFILSKIH IZVODOV,
 TRDA VEZAVA, ZLATA OBREZA,
 KALIGRAFSKO ŠTEVILČENJE.
 CENA IZVODA: 89 EUR

Naročila: Zavod Dežela Kranjska,
 Dunajska cesta 106, 1000 Ljubljana
 t: 01 620 77 17
 e: info@slava-vojvodine-kranjske.si

cena: **85,92 €**

EagleTac
 TACTICAL FLASHLIGHTS

EagleTac T20C2
 300 lm in do 180 ur,
 3 različne jakosti + strobo

Dodatki
 Mikro stikalo, nosilec za na orožje
 Barvne leče

NOVO!

tel. 03 78 10 200
www.info4d.com

Draga 4D, 3220 Štore
 Profesionalna oprema za najzahtevnejše: